

จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กปฏิบัติงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

โดย

นางสาวบัวหอม สายชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กปฏิบัติงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

โดย

นางสาวบัวหอม สายชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ETHICS AND FACEBOOK NEWS REPORT ON OFFENDER

BY

MISS BUAHOM SAICHAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN MASS COMMUNICATION ADMINISTRATION
FACULTY OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวบัวหอม สายชาติ

เรื่อง

จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน)

เมื่อ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์แอนนา จุมพลเสถียร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ปัทมา สุวรรณภักดี)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.โมไนยพล วัฒนเวช)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์อรทัย ศรีสันติสุข)

คณบดี

.....
(รองศาสตราจารย์พรทิพย์ สัมปตตะวนิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา
ชื่อผู้เขียน	นางสาวบัวหอม สายชาติ
ชื่อปริญญา	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ปัทมา สุวรรณภักดี
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาของสำนักข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ การร่วมแก้ไขปัญหาคารละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของหน่วยงานรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กของหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กับสื่อมวลชนผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก และนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมด 7 คน ผลการศึกษาพบว่า สำนักข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กจะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย โดยข่าวที่ได้รับพิจารณานั้นจะนำเสนอทุกเรื่องที่เป็นข่าว โดยเลือกข่าวจากความสนใจของประชาชน ถ้าข่าวไหนอยู่ในกระแสก็จะถูกนำเสนอ โดยมีองค์ประกอบสำคัญของข่าว คือ เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เหตุการณ์มีเงื่อนงำลึกลับซับซ้อน สะเทือนอารมณ์ผู้อ่าน และเป็นเรื่องที่ทำให้ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น ทั้งนี้จะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ถ้าตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน ก็จะใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ โดยภาพข่าวผู้ต้องหาที่นำเสนอเป็นภาพที่มีความคมชัด สามารถสื่อความหมาย และเป็นภาพที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน การนำเสนอจะมีการเปิดเผยหน้าของผู้ต้องหาในข่าว เพราะเลือกจากภาพแกล้งข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหาอยู่แล้ว ซึ่งสามารถ

นำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผยใบหน้า จะเบลอหน้าผู้ต้องหาให้ อีกทั้งค่อนข้างมั่นใจว่า หลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำผิด ก็จะนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาที่เห็นใบหน้าชัดเจน

ด้านนักวิชาการชี้ว่าการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้นมีผลกระทบต่อผู้ต้องหา กล่าวคือ หากการรายงานข่าวไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหาและครอบครัว ไม่ได้รับความเป็นธรรม แต่ต้องตกเป็นเชลยของสังคม เช่น การแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัดบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก การแชร์ข้อมูลออกไปอย่างไม่จำกัด และการกดสติ๊กเกอร์แสดงอารมณ์ความรู้สึกกับข่าวนั้น ๆ เป็นการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้ต้องหาต้องตกเป็นเหยื่อ ถูกละเมิดซ้ำจากสื่อ และมีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในครอบครัวอย่างไม่รู้ลืม เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียจะยังคงค้างและอยู่ถาวรบนโลกอินเทอร์เน็ตหากไม่มีการลบข้อมูลจากต้นทาง

นอกจากนี้เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์หรือที่เรียกว่าแพะ ต้องมีชีวิตที่แบกรับบาปไว้ และถูกสังคมรังเกียจว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งที่ความจริงกระบวนยุติธรรมได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ครั้งแรกที่เป็นข่าวว่ากระทำผิดนั้นเป็นข่าวใหญ่โตเป็นที่รู้กันทั่ว แต่วันที่พ้นมลทินนั้นกลับเป็นข่าวในพื้นที่เล็ก ๆ คนก็รู้กันไม่ทั่ว ก็ทำให้ตราบาปนั้นยังอยู่ติดตัว

ส่วนฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้น มีผลกระทบเช่นกัน คนปัจจุบันที่ชอบอ่านแบบรวดเร็ว อ่านไม่จบ ก็จะใช้อารมณ์ในการตัดสินวิพากษ์วิจารณ์ ประณาม หรือซ้ำเติม สุดท้ายก็กลายเป็น “ศาลเตี้ยออนไลน์” ซึ่งกว่าผู้ต้องหาจะสามารถยืนยันความบริสุทธิ์ได้ ก็ถูกตัดสินจากโลกออนไลน์ไปแล้วว่าผิด ก็ส่งผลไปยังสังคมโลกแห่งความจริง และได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งสุขภาพจิต ครอบครัว การงาน และสังคม

การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีการละเมิดผู้ต้องหามากขึ้น โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา คือ เกิดจากสื่อมวลชนเพิกเฉยต่อจริยธรรมในการรายงานข่าวบนสื่อโซเชียลมีเดีย เมื่อกระทำการผิดจริยธรรม แอดมินแฟนเพจข่าวนั้น จะสร้างกระแสข่าวอื่นมากลบข่าวความผิดของตน ซึ่งข่าวบนโซเชียลมีเดียสามารถดึงดูดให้อ่านสนใจข่าวใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอด กว่าที่เขาผิดในเรื่องจริยธรรมกับองค์กรสื่อนั้นก็ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้อ่านแล้ว เหตุการณ์จะวกกลับมาเหมือนเดิม คือกระทำผิดซ้ำ ๆ บางสำนักข่าวจึงกล้าที่จะทำข่าวผิดจริยธรรม ละเมิดผู้ต้องหา ยอมถูกวิพากษ์ วิจารณ์สักพัก เพราะคุ้มกับการได้เรตติ้งที่สูง และไม่กระทบรายได้ และมีปัจจัยมาจากผู้รับสารให้การสนับสนุนสื่อมวลชนที่ละเมิดจริยธรรม มีข้อสังเกตจากเรตติ้ง (Rating) ของสื่อลักษณะนี้ที่มีความนิยมสูงขึ้นเรื่อย ๆ มีคนกดไลค์ กดติดตามมากขึ้น เมื่อเทียบองค์กรสื่ออื่น ๆ ที่อยู่ในกรอบจริยธรรม

คำสำคัญ: จริยธรรม, การละเมิด, เฟซบุ๊ก, การรายงานข่าว, ผู้ต้องหา

Thesis Title	ETHICS AND FACEBOOK NEWS REPORT ON OFFENDER
Author	Miss Buahom Saichat
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Mass Communication Administration Journalism and Mass Communication Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Pattama Suwunpukdee
Academic Years	2016

ABSTRACT

“Ethics and Facebook News report on offender” aims to studied offender news report policy of Facebook Fanpage, offender news report of online news reporter also to online photographer, opinion about Facebook News report about offender of online editor online news reporter and online photographer as well, Solving offender infringement of Facebook News report both with government offices and private organization and the opinion about Facebook News report of related government and private agencies.

This Quantitative Research was data collected by In-depth interview with news reporter who reporting on Facebook Fanpage, and academican both with government and private agencies for 7 peoples.

The research result showed that almost of News agency on Facebook Fanpage, usually present content and image of offender rely on right protection under the law. So that, considered news always reporting by collected from the public interest. Especially, in trend news which consist of impact to the public, complex mystery event, passionate to the reader and other interesting news.

In order that, will not disclose the offender information but depend on nowadays situation such as if the police disclose any lawsuit that will using police lawsuit content to reference and report with clearly news image, can be interpretive

also to motivate the reader. The report will disclose offender face on the news that collect from the press conference which right to presentation because they are offender but not suspect. In the other hand, if try to close or show the face must be censor. Moreover, if surely that tightly evidence to sue and clearly wrongness which definitely disclose the face.

So, the academicians specify that Facebook Fanpage reporter always affected to offender. If report not rely on media ethics will affect to the offender and also family do not get justice and become a social defendant such as unlimited opinion on Facebook Fanpage, unlimited to share the data and show the emotional sticker on any news showed that affected to the offender will be victim, Repeatedly violated from the media and affect to member family emotional because the content on social media always stable on internet network if do not delete from the stub.

Moreover, purely offender or call scapegoat will be labeling and denounce from the crown as the sinners. In spite of the justice process was proved that purely but the early situation is population among the public interest, but later offenders absolved become a tiny area on the media that not clearly among the crown that make stigma. For the function, Like and share also to show the opinion has affected as well because nowadays, most of people often rapidly read any news and judge on emotional and critique, denounce and aggravate that be kangaroo court online that countless to conform purity successful was convicted that wrong on social media that affect to the real situation also impact to mental health, family, career and society too.

It's evident that Facebook Fanpage report on offender now a day usually increase infringe that from media ignorance with the moral on social media reporting. When was Commit an act of morality, Fanpage admin will creating other trend for latent the wrongness that social media can be motivate other all the time until condone of the ethics with media organization. Not in attention of the reader already that make this event will comeback or The offending duplicates. That's why some news agency always try to report the news that affected to offender, a mean time to criticism because it's valued with high rating and increased income. Moreover, the

obvious notification is most of high rating news agency gains lot of Like shares and more followers compared to other news agency that strict in the ethic framework.

Keywords: Ethics, Abuse, Facebook, News Report, Offender

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา และการชี้แนะที่เป็นประโยชน์จากกรรมการวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์แอนนา จุมพลเสถียร ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์อรทัย ศรีสันติสุข และอาจารย์ ดร.โมไนยพล วัฒนเวช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาตลอดเวลาเป็นกรรมการและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ปัทมา สุวรรณภักดี กรรมการและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และชี้แนะให้คำปรึกษา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คุณชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ และคุณกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสภาคคม ผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ รวมไปถึงสื่อมวลชนจากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

หากผลการศึกษานี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุง แก้ไขในการศึกษาครั้งต่อไป

นางสาวบัวหอม สายชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญตาราง	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย	6
1.4 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 จริยธรรมของสื่อออนไลน์	10
2.2 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องหา	17
2.3.1 สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาที่พึงได้รับการคุ้มครอง	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับข่าว และการรายงานข่าว	20
2.4.1 ความหมายของข่าว	20
2.4.2 การรายงานข่าว	21
2.4.3 องค์ประกอบสำคัญของข่าว	21
2.4.4 การคัดเลือกข่าว	22

2.4.5 ภาพข่าว	24
2.4.6 คุณสมบัติของภาพข่าว	25
2.5 แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว	26
2.6 แนวปฏิบัติเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553	29
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	35
3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.2 กลุ่มตัวอย่าง	35
3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ	35
3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ	36
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
3.4.1 คำถามสำหรับบรรณาธิการข่าวออนไลน์	37
3.4.2 คำถามสำหรับผู้สื่อข่าวออนไลน์	39
3.4.3 คำถามสำหรับช่างภาพออนไลน์	39
3.4.4 คำถามสำหรับนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพ	40
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.6 การนำเสนอข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	42
4.1 ผลการศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ	43
4.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ	50
4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์	54

4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	70
4.5 ผลการศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหา ในการรายงานข่าว บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	99
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	105
5.1 สรุปผลการศึกษา	105
5.1.1 ผลการศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	105
5.1.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	107
5.1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าว ผู้ต้องหบบนแฟนเพจ เฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์	109
5.1.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ	111
5.1.5 ผลการศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหา ในการ รายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ	120
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	121
5.2.1 นโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าว บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	122
5.2.2 การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์	125
5.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหบบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์	128

	(10)
5.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของ นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	131
5.2.5 แนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหา ในการรายงานข่าว บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	138
5.3 ข้อเสนอแนะ	139
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	142
รายการอ้างอิง	143
ประวัติผู้เขียน	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1.1 นโยบายในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าว	43
4.1.2 นโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	44
4.1.3 เกณฑ์การคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	44
4.1.4 องค์ประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	45
4.1.5 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	46
4.1.6 เกณฑ์การคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	47
4.1.7 แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหบบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	48
4.1.8 วิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์	49
4.2.1.1 ขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	50
4.2.1.2 แนวปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา	51
4.2.1.3 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	52
4.2.2.1 เกณฑ์การถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	52
4.2.2.2 แนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	53
4.3.1.1 ผลกระทบต่อผู้ต้องหา จากการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	54
4.3.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหบบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	55
4.3.1.3 ข้อจำกัด และการบริหารจัดการของฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดง ความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหบบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	57
4.3.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป	58
4.3.1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหา ในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป	59
4.3.1.6 ความคิดเห็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์	59
4.3.1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของสำนักข่าว และผู้สื่อข่าว ต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหบบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	60

4.3.2.1	ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	62
4.3.2.2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดง ความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	63
4.3.2.3	ความคิดเห็นการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป	63
4.3.2.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหา ในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป	64
4.3.2.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์	65
4.3.2.6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการรายงานข่าว ผู้ต้องหาที่พึงประสงค์	65
4.3.3.1	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอ บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	66
4.3.3.2	ความคิดเห็นในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป ที่มีลักษณะละเมิดสิทธิผู้ต้องหา	67
4.3.3.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิด ผู้ต้องหาในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป	68
4.3.3.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ที่พึงประสงค์	69
4.3.3.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์	69
4.4.1	ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ จากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	71
4.4.2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก	75
4.4.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กในปัจจุบัน	79
4.4.4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหา ที่ผิดพลาดไปบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์	83
4.4.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ใน ปัจจุบัน	87
4.4.6	ข้อเสนอแนะกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา	91

4.4.7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในอนาคต	95
4.4.8	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน	97
4.5.1	การร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือ ในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	99
4.5.2	การให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	100
4.5.3	แนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหาละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก	103

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สื่อสังคม (Social Media) ในปัจจุบันกลายเป็นสื่อใหม่ที่เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญยิ่ง ในยุคที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในการเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสื่อข่าวในปัจจุบัน เมื่ออินเทอร์เน็ตเติบโตขึ้น และเริ่มมีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการสื่อข่าว ที่เรียกว่า สื่อมวลชนออนไลน์ (Online Journalism) สำนักข่าวและผู้สื่อข่าวในต่างประเทศมีการปรับตัวเข้าสู่ กระแสของข่าวออนไลน์จำนวนมาก สำนักข่าว กองบรรณาธิการ และผู้สื่อข่าวหันมาใช้เครื่องมือที่มี อยู่ในอินเทอร์เน็ตมากขึ้น (สกุลศรี ศรีสารคาม, 2554, น. 1)

รายงาน Digital News Report 2016 โดย Reuters Institute ที่สำรวจความคิดเห็น ของคนที่บริโภคข่าว สารทางออนไลน์ 50,000 คน ใน 26 ประเทศจากทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชีย ระบุว่าในสหรัฐอเมริกามีคนเสพข่าวสารผ่านโซเชียลมีเดียมากถึง 46% ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2013 ถึงสอง เท่า เมื่อมองในภาพรวม รายงานระบุว่า คนใช้ “เฟซบุ๊ก” เป็นสื่อโซเชียลมีเดียในการเสพและแชร์ ข่าวสารมากที่สุดถึง 44% ขณะที่อันดับสองคือ ยูทูบมีแค่ 19% เท่านั้น

ย้อนกลับมามองปัจจุบัน ไม่นานมานี้เฟซบุ๊กทำ Facebook Journalism Project ที่ สนับสนุนให้สื่อมวลชนใช้เฟซบุ๊กในการเผยแพร่ข่าวสารผ่านเครื่องมือต่างๆ อาทิ Instant Articles, Facebook Live มีการจัดอบรมเป็นนักข่าวในรูปแบบบิโเลิร์นนิ่ง และล่าสุดกับพีเจอาร์แจ๊จเตือน “ข่าวปลอม” ที่จะทำการทดสอบในเยอรมนีเป็นที่แรก ซึ่งเป็นสัญญาณที่บอกว่า เฟซบุ๊กเอาใจจริงจังกับการสร้างแพลตฟอร์มให้เป็นช่องทางเสพและผลิตข่าวสารมากขึ้น ผู้คนบนโลกออนไลน์ต่างใช้ชีวิต ไหลเวียนอยู่ในโลกสีน้ำเงินที่ชื่อ “เฟซบุ๊ก” (Facebook) และสถานะ “หน้าหนึ่ง” ที่เคยอยู่บนหน้า กระดาษหนังสือพิมพ์ ได้เปลี่ยนมาอยู่บนนิวส์ฟีด (News feed)

ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นสื่อใหม่ในการรายงาน ข่าว สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทกับสังคมปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ บรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว คอลัม นิสต์ ช่างภาพทั้งหลายต่างหันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์กันอย่างถ้วนนหน้า การใช้ชีวิตในสังคมข้อมูล ข่าวสาร สื่อสังคมออนไลน์ที่ตอบสนองความต้องการข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว สดใหม่ ในด้านการ รายงานข่าว คือ เฟซบุ๊ก เป็นสื่อสังคมออนไลน์ช่องทางใหม่ในการรายงานข่าวที่ได้รับความนิยมอย่าง มาก รวดเร็วกว่าสื่อกระแสหลัก จึงมีบทบาทในวงการสื่อสาร มวลชนเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการรายงานข่าวของสื่อมวลชนจากวันต่อวัน มาเป็นนาทีต่อนาที เป็นทั้งช่องทางใหม่ และเครื่องมือสำคัญของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข่าวสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งหากมองในทางกลับกัน ก็เป็นช่องทางในการบริโภคข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของผู้รับสารด้วย เรียกได้ว่า การนำเสนอข่าวสาร เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ข้อมูลข่าวสารจึงมีความใหม่สดกว่าสื่อที่เคยมีมา

การใช้เฟซบุ๊กของสื่อมวลชนกระแสหลักทั้งนักข่าวหนังสือพิมพ์ และนักข่าวโทรทัศน์ ในการรายงานข่าวจากพื้นที่ทันทีที่มีข่าว ทำให้ผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สามารถบริโภคข้อมูลข่าวสารที่ดีที่สุด และทันต่อเหตุการณ์มากที่สุด เมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น แต่อีกด้านของความเร็ว ก่อให้เกิดช่องว่างความผิดพลาดของการสื่อสาร ทั้งความผิดพลาดเรื่องข้อมูลที่เร็วเกินไป จนขาดการตรวจสอบอย่างถูกต้อง ข้อความที่สั้นขาดบริบท จนบางครั้งสื่อความหมายผิดจากการส่งต่อข้อความที่สามารถส่งต่อกันไปอย่างรวดเร็ว ถ้าผู้สื่อข่าวหรือนักข่าวซึ่งเป็นผู้ทรงอิทธิพลด้านข่าวสารในเฟซบุ๊ก ยิ่งทำให้คนที่ได้รับข่าวสารข้อมูลตระหนกตกใจ และกด “ส่งต่อ” (Share) ข้อความพร้อมกันก็สามารถแพร่กระจายข่าวไปในวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว ข่าวบางเรื่องถูกบิดเบือนได้

ปัจจุบันเว็บไซต์ข่าวมีการแข่งขันที่สูงขึ้น และสื่อสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊กมีการปรับปรุงให้มีผู้เข้าถึงเนื้อหามากขึ้น ประกอบกับธรรมชาติของคนที่มีมักจะคลิกอ่านข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและความรุนแรงต่าง ๆ ทำให้เว็บไซต์ข่าวใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นทั้งแหล่งข่าว และช่องทางการนำเสนอข่าว ซึ่งหลายครั้งเว็บไซต์ข่าวขาดการตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหา อาจเป็นเพราะให้ความสำคัญด้านการนำเสนอข่าวออนไลน์ที่เน้นจำนวนการเปิดอ่าน ยอดไลค์ ยอดแชร์ มากกว่าจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ผู้ใช้ทั้งในระดับองค์กร และระดับบุคคล ควรต้องคำนึงถึงจริยธรรมการใช้ควบคู่ไปด้วย จริยธรรมหลักที่ควรมี คือ ควรรับผิดชอบต่อข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริง เคารพในสิทธิมนุษยชนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าว มีความรับผิดชอบต่อสังคม และควรมีการตรวจสอบความผิดพลาดของคนในองค์กรข่าวด้วยตนเอง ผู้สื่อข่าวออนไลน์ควรนำเสนอข่าวโดยใช้จริยธรรม มากกว่าเน้นการทำข่าวเพื่อเรียกเรตติ้งหรืออันดับของเว็บไซต์ แต่สิ่งที่เหนือกว่าจริยธรรมคือสามัญสำนึกของผู้ทำข่าวเอง

การใช้เฟซบุ๊กในการรายงานข่าว เน้นที่ความสดใหม่ ฉับไว ทันเหตุการณ์ แต่ก็พบปัญหาจากข้อจำกัด และการเป็นอิสระจากการตรวจสอบก่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร เนื่องจากมีทั้งการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารมวลชนอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยเฉพาะหากเป็นผู้สื่อข่าวที่นำเชื่อถือ และนิยมใช้เฟซบุ๊กเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการรายงานข่าวหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าว สาร โดยเฉพาะประเด็นความถูกต้องของข่าว และการมีจริยธรรมในการใช้เฟซบุ๊ก

ในการรายงานข่าว ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการรับรู้ และการสร้างข้อขัดแย้งต่อตัวผู้รับสาร และสังคม เช่น กรณีการนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ที่มีเนื้อความไปทางการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา

ข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา เป็นข่าวที่คนในสังคมต่างคุ้นเคยเป็นอย่างดี เพราะสัมผัสได้ในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรืออ่านจากเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวต่าง ๆ ซึ่งถูกนำเสนออยู่เป็นประจำ ข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดกฎหมาย เช่น ฆาตกรรม ช่มชู้ ปล้นจี้ ลักพาตัวเหยื่อไปเรียกค่าไถ่ ค้ายาเสพติด เป็นต้น

ผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดในคดีอาญา ซึ่งอาจถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ บางประการ เพื่อให้การดำเนินการทางคดีเป็นไปได้โดยสะดวก แต่ผู้ต้องหายังทรงไว้ซึ่งสิทธิและศักดิ์ศรี แห่งความเป็นมนุษย์เช่นมนุษย์ทั่วไปทุกประการ (สุพิศ ประณีตพลกรัง, 2527, น. 19)

ประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมตัวผู้ต้องหาได้แล้ว โดยเฉพาะเป็นคดีที่ ประชาชนให้ความสนใจ เจ้าพนักงานตำรวจมักจะนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าวพร้อมของกลางที่ตรวจยึดได้ วางกองรวมกันไว้ที่ด้านหน้าผู้ต้องหา แล้วสื่อมวลชนก็จะทำการถ่ายภาพนำออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน นอกจากนั้นแล้วยังมีการให้สัมภาษณ์ในลักษณะเป็นการยืนยันว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดอย่างแท้จริง เช่น การแถลงข่าวจับกุมตัวผู้ต้องหาที่ระบุว่า เป็นฆาตกร ช่าช่มชู้ เป็นต้น โดยมีการเปิดเผยใบหน้า ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ หรือข้อมูลส่วนตัว ซึ่งการนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าวดังกล่าวนี้ ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดจริง ทั้งที่ศาลยังไม่ได้มีการตัดสินว่าผู้ต้องหาที่จับกุมตัวได้นั้นเป็นผู้กระทำความผิด

เมื่อสื่อมวลชนเสนอข่าวนั้น ๆ ออกไปมักมีการประโคมข่าวใหญ่โต เจาะลึกถึงภูมิหลังเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ครอบครัว และชื่อเสียงของผู้ต้องหา รวมถึงการกระทำความผิดครั้งก่อน ๆ ของผู้ต้องหาด้วย มีการจัดทำภาพข่าวให้ดึงดูดความสนใจ และด้วยคุณลักษณะพิเศษของเฟซบุ๊กนั้นยังสามารถแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ทันทีได้ด้วย รวมถึงการกดแชร์ กดไลค์ในข่าวนั้น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดอิทธิพลต่อผู้รับข่าวสารมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปที่รับข่าวสารคล้อยตาม และเชื่อโดยสนิทใจว่าผู้ต้องหาที่เจ้าพนักงานตำรวจนำตัวออกแถลงข่าวตามภาพที่สื่อแนะนำเสนอนั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง ตามที่สื่อมวลชนนำเสนอ ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว เมื่อเข้าสู่กระบวนการชั้นพิจารณาของศาล ผู้ต้องหาอาจเป็นผู้กระทำความผิดจริงหรือไม่ใช่ผู้กระทำความผิดก็อาจเป็นได้

หากผู้ถูกกล่าวหาได้รับการตัดสินว่าไม่ผิดในชั้นศาล การถูกประจานผ่านสื่อ ก็ทำให้เหมือนถูกตัดสินจากสังคมไปแล้ว ถูกสังคมรังเกียจ คิดว่าเป็นภัยต่อสังคมทั้งที่เป็นผู้บริสุทธิ์ มีชีวิตอยู่ในสังคมแบบลำบากไม่ต่างอะไรกับผู้กระทำความผิดจริง หรือถ้าผิดจริง การเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชนก็เป็นเสมือนการตอกย้ำความผิดในอดีต ทำให้ผู้ต้องหาไม่สามารถจะเริ่มชีวิตใหม่ หรือกลับไปใช้ชีวิต

ปกติได้ เพราะชื่อจริง นามสกุลจริง รูปจริงถูกบันทึกและเผยแพร่ให้เข้าถึงได้อย่างกว้างขวางผ่านเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ แม้เวลาจะผ่านไปหลายปีแล้วก็ตาม ความผิดต่าง ๆ นั้นยังคงปรากฏ มีผลทำให้สังคมไม่ยอมรับ โลกออนไลน์เป็นโลกที่อยู่ยาก เพราะสิทธิที่จะถูกลืม (right to be forgotten) โดยเฉพาะในประเด็นที่ไม่จริงได้นั้น จะคงอยู่ตลอดไปในฐานข้อมูล หรือแหล่งบันทึกข้อมูล เพราะการแชร์ข้อมูลไปในเครือข่ายการสื่อสารออนไลน์ไม่ต้องอาศัยการขออนุญาตใด ๆ จากผู้ที่ตกเป็นข่าว

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบางข่าวอาจจะเป็นผลให้เกิดความลำเอียงต่อผู้ต้องหาเมื่อขึ้นศาล หรือมีการกล่าวประณามผู้ต้องหาเกินกว่าเหตุ ในกระบวนการประชาธิปไตย เราควรเคารพในเสรีภาพของปัจเจกบุคคล และยึดถือว่าปัจเจกบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผิดจริง เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เหมือนกับว่าสื่อมวลชนแทรกแซงการบริหารงานยุติธรรมของตุลาการ สื่อมวลชนมักมุ่งประเด็นไปในเรื่องของการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพลังการเปิดเผยต่อสาธารณชน (Forces of Public Disclosure) ในขณะที่ศาลก็จะปกป้องปัจเจกบุคคลต่อการเปิดเผยข้อเท็จจริง ที่มีอคติของสื่อมวลชนอย่างไรก็ตามเราต้องคำนึงถึงเสรีภาพของสื่อมวลชน (Freedom of the Press) และสิทธิของจำเลยในคดีอาญา (the Right of Criminal Defendants) มิใช่พูดถึงในเชิงขัดแย้ง แต่เป็นไปในเชิงธำรงอยู่ร่วมกัน เพื่อสนองประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และประโยชน์ทางสังคมของสาธารณชน (Public Interest) (Regina Ganelle Sherard, 1987, น. 337)

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าผู้ต้องหาจะเป็นผู้กระทำผิดจริงหรือไม่ การนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน และแพร่ภาพผู้ต้องหานั้น ย่อมเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิของผู้ต้องหาไม่สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตลอดจนปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา

เมื่อมีการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหา เหตุใดสื่อมวลชนยังคง มีการนำตัวผู้ต้องหาออกแถลงข่าว หรือนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เกรงกลัวว่าการกระทำนั้นจะเป็นการละเมิดต่อสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้ หรือสื่อมวลชนมีเหตุผลใดที่สามารถกระทำได้

สำหรับผู้สื่อข่าว นับว่าเป็นผู้มีความสำคัญมากในกองบรรณาธิการ สำนักข่าวต่าง ๆ ผู้สื่อข่าวมิใช่จะเป็นเพียงแค่ผู้มีความรู้ความสามารถด้านการสื่อข่าว เขียนข่าว เท่านั้น การสื่อข่าวเป็นงานที่สังคมยอมรับว่ามีลักษณะพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาศัยแรงจูงใจอันเกิดจากความสนใจในสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของมวลมนุษย และมิหลักรรยาบรรณเป็นแนวปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้สื่อข่าวต้องให้การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิส่วนบุคคลเท่า ๆ กับคุณภาพประชาคม ดังนั้นในบาง

สถานการณ์ ซึ่งชีวิตส่วนบุคคล ทัศนคติ หรือองค์ประกอบอื่นที่มองไม่เห็น อาจจะต้องมีน้ำหนักมากกว่า ความอยากรู้ อยากรู้เห็น และต้องการข่าวสารของสังคม และควรได้รับการปกป้องยกเว้น ไม่นำมาเสนอในข่าว ซึ่งนับเป็นความรับผิดชอบต่อวิชาชีพอันเกิดจากการควบคุมตนเอง (self control) (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2527, น. 129-130)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการที่จะศึกษาถึงการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในแง่ของปัญหาทางจริยธรรมของของสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ที่นำเสนอข่าวและมีผลกระทบต่อผู้ต้องหา โดยปัญหาทางจริยธรรมนี้จะเป็นสิ่งที่มีผลทั้งทางด้านจิตใจ และส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ แก่บุคคลผู้ตกเป็นข่าว หรือผู้ต้องหา สิ่งสำคัญก็คือนักข่าวออนไลน์ส่วนใหญ่ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจที่จะนำเสนอข่าวที่มีลักษณะหมิ่นเหม่ต่อปัญหาทางด้านจริยธรรม ระหว่างคุณค่าของข่าวที่ควรนำเสนอต่อผู้อ่าน กับความเสียหายต่อผู้ต้องหาสิ่งใดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และนอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ยังจะศึกษาว่าข่าวบนเพจเฟซบุ๊กมีผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้สื่อมวลชนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อ่านในเรื่องนี้ต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น และได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับการรายงานข่าวบน “เฟซบุ๊ก” เนื่องจากมีความสำคัญกับสังคมทั้งวงการสื่อสารมวลชนเอง ผู้ต้องหา และประชาชนผู้ที่ติดตามข่าวสารด้วย จึงนำมาสู่การวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา”

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก
2. เพื่อศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
5. เพื่อศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากสำนักข่าวที่ใช้แฟนเพจเฟซบุ๊กในการรายงานข่าว ที่มีลักษณะรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาแทบทุกวัน ข่าวที่ศึกษาจะเป็นเพียงเฉพาะข่าวที่เกี่ยวกับผู้ต้องหา ที่มีลักษณะเป็นปัญหาทางด้านจริยธรรมแก่ผู้ต้องหาของสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเท่านั้น โดยสนใจที่จะศึกษาสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ติดอันดับ 2 และ 3 จากผลสำรวจของเว็บไซต์ทรูอิทีส์ (ข้อมูลสำรวจวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560) ในหมวดข่าว ที่มียอดคนติดตามมากในประเทศไทย คือ ไทยรัฐ (7,328,469 คน) และผู้จัดการ (1,138,420 คน) และใช้เวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560

1.4 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงขออธิบายนิยามศัพท์ที่ใช้สำหรับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จริยธรรม หมายถึง จริยธรรมวิชาชีพที่เป็นหลัก และยึดถือปฏิบัติของวิชาชีพผู้สื่อข่าวออนไลน์ สำหรับการรายงานข่าวบนสื่อออนไลน์ เกี่ยวกับผู้ต้องหา
2. นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติของสำนักข่าวออนไลน์ หมายถึง สิ่งที่สำนักข่าวออนไลน์นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการ รายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ซึ่งเกณฑ์นั้นอาจจะเป็นเกณฑ์ทางด้านจริยธรรมของผู้สื่อข่าวออนไลน์ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบต่อสังคม อุดมการณ์ หรือจุดยืนของผู้สื่อข่าวออนไลน์ ที่มีต่อการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา เป็นต้น
3. การใช้เฟซบุ๊กในการรายงานข่าว หมายถึง การเขียนพาดหัวข่าว รายงานข่าว ภาพข่าว และวิดีโอ โดยอัปโหลดข้อมูลดังกล่าวผ่านเฟซบุ๊กในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับผู้ต้องหา ซึ่งผู้รับสารสามารถ ไลค์ (Like) แชร์ (Share) และแสดงความคิดเห็น (Comment) ต่อการรายงานข่าวนั้นๆ ได้ และยังแสดงยอดไลค์ ยอดแสดงความคิดเห็น ยอดแชร์ และยอดการชม (Views)
4. แฟนเพจข่าว หมายถึง เป็นช่องทางใหม่ในการรายงานข่าวของสำนักข่าว และสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างข่าวกับผู้รับสาร ที่เรียกว่า Fan Page ผ่านเฟซบุ๊ก

5. ไลค์ (Like) คือ ฟังก์ชันหนึ่งของเฟซบุ๊ก ที่ให้ผู้รับสารสามารถกดคลิก ว่าชอบข้อความ หรือภาพ ของโพสต์นั้น ๆ หรือไม่

6. แชร์ (Share) คือ ฟังก์ชันหนึ่งของเฟซบุ๊ก ที่ให้ผู้รับสารสามารถกดคลิก เพื่อแบ่งปันข้อมูลนั้น ไปที่บัญชีการใช้งานของตนเอง หรือของเพื่อนบนเฟซบุ๊ก หรือแอปพลิเคชันอื่นได้

7. การแสดงความคิดเห็น (Comment) คือ ฟังก์ชันหนึ่งของเฟซบุ๊ก ที่ให้ผู้รับสารสามารถแสดงความคิดเห็น ต่อข้อความ หรือภาพ ของโพสต์บนเฟซบุ๊กได้

8. ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด ซึ่งยังอยู่ในกระบวนการยุติธรรม และยังไม่ได้ถูกตัดสินว่าผิดโดยศาล

9. การถ่ายภาพผู้ต้องหา หมายถึง การบันทึกเหตุการณ์ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งของผู้ต้องหา ผ่านกล้องถ่ายรูป

10. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คือ สถาบันอิสระในการร่วมสร้างสังคมให้เคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีพันธกิจ คือ

1) ดำเนินงานให้เกิดการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย พันธกรณี ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม

2) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในหลักสิทธิมนุษยชนแก่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียมกัน

3) ทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในลักษณะเครือข่ายอย่างเป็นทางการเป็นระบบด้วยกระบวนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน

4) ประสานความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ

11. สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คือ เป็นสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

2) ส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่สิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ให้ประชาชนตื่นตัว และยึดถือปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน

3) เสริมสร้างนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนและเครือข่ายนักสิทธิมนุษยชนให้กว้างขวาง มีสถานะและบทบาทเป็นที่ยอมรับในสังคม

4) ส่งเสริมและคุ้มครองการเข้าถึงความยุติธรรม สิทธิเสรีภาพของประชาชนและสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสามารถร้องเรียน ดำเนินมาตรการทางกฎหมาย ฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อ

ประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งรับมอบอำนาจดำเนินคดี หรือ ดำเนินการใด ๆ ในทางกฎหมาย แทนบุคคลต่าง ๆ

5) ส่งเสริมการรณรงค์และผลักดันนโยบายและกฎหมาย ด้านสิทธิมนุษยชน

6) ร่วมมือกับภาครัฐและภาคประชาสังคม เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ สนส.

12. สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย คือ สถาบันหลักของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน มีหน้าที่พัฒนาความเป็นปึกแผ่นขององค์กรวิชาชีพหลังการรวมสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย และสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยึดมั่น ในจริยธรรมและความเป็นกลาง เพื่อให้เกิดการยอมรับและน่าเชื่อถือในวิชาชีพต่อสังคม

13. สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ เป็นสถาบันที่มีเจตนารมณ์ มุ่งมั่น ส่งเสริม และสนับสนุนสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย และร่วมกันหยุดยั้งผู้ประกอบการเว็บไซต์เชิงธุรกิจ ในการนำเนื้อหาข่าวและภาพข่าวไปใช้โดยพลการ โดยมีวัตถุประสงค์ของสมาคม ดังนี้

1) ส่งเสริมและรักษาสภาพแวดล้อมของการแสดงออกอย่างเสรีของสื่อบนอินเทอร์เน็ต

2) กระตุ้นการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการส่งเสริม และการป้องกันเสรีภาพของสื่อบน อินเทอร์เน็ต

3) ช่วยเหลือและส่งเสริมและเพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพแวดล้อมสำหรับสื่อบนอินเทอร์เน็ตที่มีความรับผิดชอบและเสรี

4) สร้างศักยภาพของสื่อบนอินเทอร์เน็ตที่มีความหลากหลายและอิสระและความ สามารถทางวิชาชีพของบุคคล

5) ส่งเสริมการเข้าถึงที่กว้างขวางขึ้นในข้อมูลและธรรมาภิบาล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงนโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก
2. ทำให้ทราบถึงการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์
3. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์
4. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
5. ทำให้ทราบถึงแนวทางการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องจริยธรรมของสื่อออนไลน์
2. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องหา
4. แนวคิดเกี่ยวกับข่าว และการรายงานข่าว
5. แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าว และภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว
6. แนวปฏิบัติเรื่องการใช้สื่อออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553

2.1 จริยธรรมของสื่อออนไลน์

จริยธรรมวิชาชีพเป็นหลักที่ยึดถือปฏิบัติของแต่ละอาชีพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของอาชีพนั้น ดังเช่น อาชีพผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่เสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ประชาชนรับรู้ ดังนั้น ในการเสนอข่าวใดออกไปก็ย่อมต่อความคิดของประชาชนต่อข่าวเหล่านั้น ผู้สื่อข่าวจึงเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องมีจริยธรรมวิชาชีพ

จริยธรรม หมายถึง ปรัชญาหรือระบบที่เกี่ยวข้องด้วยศีลธรรม เป็นหลักประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง จริยธรรมเป็นหลักประพฤติปฏิบัติของคนว่าดีหรือไม่ดี เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับความสมัครใจว่าจะทำหรือไม่ทำก็ได้

สำหรับสื่อสารมวลชน แม้จริยธรรมจะมีความสำคัญยิ่ง แต่การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมของสื่อมวลชนก็ขึ้นอยู่กับเสรีภาพ หรือไม่เป็นการสำคัญ เพราะเสรีภาพทำให้มนุษย์มีความรับผิดชอบต่อตัวเอง และการรับผิดชอบต่อตัวเองทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อคนอื่นด้วย (สุกัญญา สุกบรรทัด, 2536, น. 2)

ตามที่ผู้ผลิตข่าวสารออนไลน์ ได้ตกลงร่วมกันจัดตั้ง “ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์” ขึ้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2552 และเปลี่ยนเป็น “สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์” เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 โดยมี วัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมให้มีการนำข่าวที่ผลิตโดยสมาชิกไปใช้อย่างเหมาะสม และถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งยกระดับธุรกิจ และมาตรฐานการนำเสนอข่าวออนไลน์ให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง จึงได้มีการจัดทำแนวปฏิบัติในการนำเสนอข่าว และภาพข่าวของสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ดังต่อไปนี้ (sonp.or.th, วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560)

ข้อ 4 สมาชิกพึงยึดมั่นและปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยโดยเคร่งครัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2553 (newsbroadcastingcouncil.or.th, 10 กุมภาพันธ์ 2560)

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีเจตนารมณ์รับรองสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ได้แก่ สิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารในความครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนบุคคล เสรีภาพในการนำเสนอ หรือเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสารตามหลักวัตถุประสงค์ ภายใต้พื้นฐานความรู้ และความถูกต้องครบถ้วน และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การแสดงข้อความ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มีสิทธิและเสรีภาพในการนำเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็น โดยปราศจากการแทรกแซงจากผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มเคลื่อนไหวกดดันทางการเมืองหรือสังคม

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการส่งเสริมการใช้สิทธิและเสรีภาพควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสมาชิกและสมาชิกที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ต่อไป

อาศัยความข้อ 18 (4) แห่งธรรมนูญสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2552 คณะกรรมการ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในการประชุมครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2522 มีมติเห็นชอบให้ตราข้อบังคับฉบับนี้ ดังมีข้อความต่อไปนี้

หมวด 2 จริยธรรมของวิทยุและโทรทัศน์

ข้อ 5 วิทยุและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามหลักวัตถุประสงค์ ภายใต้พื้นฐานความรู้ และความถูกต้องครบถ้วน

ข้อ 6 วิทยูและโทรทัศน์ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะ และไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

ข้อ 7 วิทยูและโทรทัศน์มีหน้าที่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ดังนี้

(1) ต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่สาธารณะชนตามหลักวัตถุประสงค์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง แม่นยำ และครบถ้วน ด้วยความเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ 4 ได้แก่ ฉันทาคติ โทษาคติ ภัยาคติ และโมหาคติ

(2) หากมีการอ้างอิง หรือคัดลอกข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลอื่น ต้องแจ้งที่มาของข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าว

(3) ต้องปกปิดชื่อตัว ชื่อสกุล รูปร่าง ลักษณะ และสถานะของแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำคัญที่แหล่งข่าวประสงค์ให้ปกปิด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากแหล่ง ข่าว และเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อแหล่งข่าว

(4) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่เกิดความผิดพลาด ต้องดำเนิน การแก้ไขความผิดพลาดโดยทันที พร้อมทั้งขอภัยในความผิดพลาดดังกล่าว

(5) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์และโศกนาฏกรรมแก่ผู้ที่ตกเป็น ข่าว

(6) การนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงประโยชน์แห่งสาธารณะ

(7) การแสดงความคิดเห็น หรือการวิจารณ์ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่ถูกพาดพิง และต้องแยกแยะให้ชัดเจนว่า เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นการแสดงความคิดเห็น โดยต้องแจ้งให้ทราบว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือการวิจารณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าวนั้น การแสดงความคิดเห็นพึงกระทำโดยบริสุทธิ์ใจ และไม่มีพันธกรณีอื่นใด นอกจากมุ่งปฏิบัติหน้าที่เพื่อสาธารณชน โดยไม่ยอมให้อิทธิพลอื่นใดมาครอบงำความคิดเห็น

(8) ต้องแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

(9) ต้องไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยมีการประกาศโฆษณาที่แอบแฝงมาพร้อมกับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องจนทำให้ประชาชนหลงเชื่อในความเป็น ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(10) ต้องระมัดระวังไม่นำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ตนเองหรือพวกพ้องมีผลประโยชน์ทับซ้อน หากผู้ประกอบวิชาชีพข่าวมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องแจ้งหรือรายงานพร้อมกับการนำเสนอหรือเผยแพร่ดังกล่าวทันที

(11) ต้องระมัดระวังการนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายใต้ขอบเขตแห่งขนบธรรมเนียม ประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของประชาชน มิให้ประชาชนหลงเชื่อในสิ่งที่ยังงาย และไม่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอหรือเผยแพร่สิ่งที่เป็นภัยต่อสังคม หรือกระทบต่อสาธารณะ

หมวด 3 จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

ข้อ 8 ต้องไม่วาดอ้างตำแหน่งหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว หรือตำแหน่งหน้าที่อื่นเพื่อเรียกร้องประโยชน์ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ 9 ต้องไม่รับอามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ใด ๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องรอบด้าน

ข้อ 10 ต้องไม่ประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรือดำเนินธุรกิจ หรือประพฤติดนอันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี หรือเป็นการเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

หมวด 4 แนวปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพข่าว

ข้อ 11 การได้มาหรือการนำเสนอหรือการเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พึงใช้วิธีการที่สุภาพ ซื่อสัตย์ หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ หรือมีความหมายที่ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น

ข้อ 12 พึงไม่รับตำแหน่งหน้าที่ หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ถูกต้องครบถ้วน หรือเพื่อให้บุคคลใด ๆ ได้รับประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จริยธรรมสื่อออนไลน์นั้น ได้ยึดมั่นและปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ตามการจัดทำแนวปฏิบัติในการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ของ “สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์”

ผู้วิจัยได้นำข้อปฏิบัติข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ในหมวดที่ 2 ข้อ 6 และ 7 (3) (4) (5) (6) (7) (8) นำมาเป็นกรอบความคิดในการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับจริยธรรมในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊กมีจริยธรรมในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา หรือไม่ อย่างไร

2.2 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Theory) ถือเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีบรรทัดฐาน (Normative Theory) ของสื่อมวลชน ที่อธิบายถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของสังคม โดยถือเป็นผลพวงที่เกิดขึ้นหลังองค์กรสื่อมวลชนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นในตลาดเสรีได้อย่างเต็มที่ แต่สื่อมวลชนไม่ได้พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมให้เติบโตมาพร้อมๆ กับเสรีภาพ จึงต้องได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย กระแสการก่อตัวของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมกำเนิดขึ้นได้นั้น ส่วนหนึ่งเพราะความต้องการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของหนังสือพิมพ์หลายฉบับ

การก่อตัวของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อ เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1974 ในสหรัฐอเมริกา เมื่อคณะกรรมการที่ทำงานเรื่องเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ได้ทำการทบทวนเรื่องเสรีภาพของสื่อมวลชน และได้มีการจัดทำรายงาน เพื่อขอเพิ่มเติมหลักการเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำงานของสื่อมวลชนเข้าไปด้วย โดยมีข้อปฏิบัติสำคัญ อาทิ สื่อต้องรายงานเหตุการณ์บนพื้นฐานของความเป็นจริงอย่างละเอียด รอบคอบ และรอบด้าน สื่อต้องเป็นตัวแทนของคนทุกกลุ่ม และสร้างเวทีเพื่อเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสาธารณชน เป็นต้น (กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย, 2546, น. 87)

กาญจนา แก้วเทพ ได้กล่าวถึง หลักข้อปฏิบัติสำคัญที่สื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมควรทำ เช่น

- จะต้องรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความเป็นจริงอย่างรอบด้าน และอย่างที่ได้ตรวจสอบอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาดูบริบทที่เหตุการณ์นั้นได้เกิดขึ้น
- สื่อมวลชนจะต้องสร้างเวทีแห่งการแสดงและการเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งเป็นช่องทางที่จะแสดงความคิดเห็นของสาธารณะ
- สื่อมวลชนต้องเป็นภาพตัวแทนของคนทุกๆ กลุ่มในสังคม และจะต้องนำเสนอเป้าหมาย และคุณค่าของสังคมอย่างชัดเจน (กาญจนา แก้วเทพ, 2547, น. 137)

แนวความคิดตามทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดจากการเรียกร้องของสหภาพนักหนังสือพิมพ์แห่งชาติ (National Union of Journalism) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งร่วมกันจัดตั้งเป็น “คณะกรรมการว่าด้วยการหนังสือพิมพ์” (Royal Commission on the Press) ได้ศึกษาปัญหาการรวมกันของหนังสือพิมพ์ในอังกฤษ ซึ่งในอังกฤษก็มีการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ (General Council of Press) โดยมีหน้าที่หาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากคำร้องเรียนต่างๆ ที่ได้ผ่านการสอบสวนแล้วว่ามีมูลความจริง ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้หนังสือพิมพ์ปฏิบัติงานอย่างมีความสำนึกในความ

รับผิดชอบ และบริการต่อสาธารณชน ซึ่งในประเทศไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยก็ได้กำหนดหลักจริยธรรมวิชาชีพ เพื่อให้สมาชิกได้ยึดถือปฏิบัติเพื่อเป็นการรักษาไว้เพื่อประโยชน์ของมวลชน และการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

กาเบรินซ์ (Gablentz) ได้เขียนไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท

ก. ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย (Legal Responsibility) บุคคลจะรับผิดชอบต่อ การกระทำของตนในกรณีที่มีการกระทำนั้นยังความเสียหายต่อบุคคลอื่น

ข. ความรับผิดชอบต่อศีลธรรม (Motal Responsibility) เกี่ยวกับการมีจิตสำนึก ของบุคคลหรือกลุ่มคนเป็นสำคัญ

ค. ความรับผิดชอบต่อการเมือง (Political Responsibility) หมายถึงการใช้ อำนาจหน้าที่ทางการเมืองให้อยู่ในทำนองคลองธรรม และบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ รักษาและ เสริมสร้างผลประโยชน์ของสาธารณะ

ง. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ต่างกับความรับผิดชอบต่อ ทางอื่นตรงที่ว่า เป็นความรับผิดชอบต่อมิได้เกิดขึ้นเพราะว่ามีกฎหมายบังคับอยู่อย่างในกรณีของความ รับผิดชอบต่อศีลธรรม แต่เป็นความรับผิดชอบต่อที่เกิดขึ้นตามหลักเหตุผลที่ว่าบุคคล และกลุ่มบุคคลย่อม เป็นสมาชิกของชุมชน หรือสังคมประเทศอย่างไม่มีทางเลือกได้ จึงจะต้องมีความรับผิดชอบต่อ การกระทำใดๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคมดังกล่าว ความรับผิดชอบต่อสังคม มักเกี่ยวข้องกับการ ประกอบอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน ของบุคคลทุกคนในสังคมเป็นเรื่องยืดหยุ่นละเอียดอ่อน และไม่มีขอบเขตที่จะกำหนดไว้เด่นชัดแน่นอน จึงเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาอย่างลึกซึ้งอย่างน้อยก็ใน ขอบเขตของแต่ละวิชาชีพ (สมควร กวียะ, 2536, น. 182-183)

ดังนั้นเมื่อเรา มองย้อนดูความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนประชาธิปไตย ในทาง ทฤษฎีสื่อมวลชนประชาธิปไตยเป็นรูปแบบของสื่อมวลชนที่รับผิดชอบต่อสังคมโดยตรง ไม่เพียงแต่จะ ให้บริการข่าวสารเท่านั้น แต่จะเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขึ้นในสังคม สื่อมวลชน ประชาธิปไตยยังเป็นสื่อเพื่อสังคมในตัวของมันเอง เพราะจะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในจุดต่างๆ ของ สังคมจะดำเนินไปในนามของกลุ่มย่อยๆ ในสังคมจะเสนอข่าวที่มีประโยชน์ต่อการธำรงรักษา และ พัฒนาสังคมทั้งที่จะเสริมสร้างระบบประชาธิปไตยให้เจริญก้าวหน้าจนกลายเป็นพลังที่สำคัญของ สังคม (สมควร กวียะ, 2536, น. 149-151)

ดังนั้นสื่อมวลชนจึงควรนำเสนอข่าวเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างไรก็ตามข่าวที่ นำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ ก็ควรจะผ่านการพิจารณาจากบรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว รวมถึง ช่างภาพในอันที่จะนำเสนอข่าวที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อที่สาธารณะหรือประชาชนจะรู้ว่ามิถย

โตบ้างเกิดขึ้นในสังคม และเพื่อหาทางป้องกันอาชญากรรมนั้นได้ (จินตนา ยศสุนทร, 2524, น. 417-418) ไม่ใช่มุ่งขุดคุ้ยเพื่อสนองตอบความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านโดยไม่มีความรับผิดชอบต่อผลเสียที่อาจเกิดขึ้น กับผู้ตกเป็นข่าวหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะทางด้านจิตใจ และถ้าเกิดความเสียหายจากการลงข่าวสื่อมวลชน ก็ควรจะมีมารับผิดชอบต่อการกระทำนั้น และสื่อมวลชนควรมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาไม่ใช่เพื่อสร้างปัญหาให้เกิดในสังคมเอง (จินตนา ยศสุนทร, 2524, น. 417-418)

ในการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ ของสื่อมวลชนในปัจจุบัน ยังคงขาดเรื่องการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่เป็นแหล่งข่าว รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคม ดังนั้น สิ่งที่สื่อมวลชนควรยึดถือเป็นหลักในการรับผิดชอบต่อบุคคลและสังคม จึงควรประกอบด้วย (สุกานดา วรพันธุ์ และสมหมาย ปาริจฉัตต์, 2547, น. 180-181)

การรักษาแหล่งข่าว สื่อมวลชนต้องปกป้องแหล่งข่าวของตน โดยรักษาคำพูดที่ให้กับแหล่งข่าว เช่น ปกปิดความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลที่แหล่งข่าวไม่ยินดีให้เผยแพร่ และไม่เปิดเผยชื่อแหล่งข่าวแก่ผู้ใด แม้แต่ศาลยุติธรรม เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า สื่อมวลชนมีสิทธิและหน้าที่ที่สามารถปกปิดชื่อแหล่งข่าวของตนเองได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปกป้องแหล่งข่าวให้หลุดพ้นจากการคุกคามของฝ่ายตรงข้าม การรับผิดชอบต่อแหล่งข่าวนี้ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลดีต่อส่วนรวม กล่าวคือ สื่อจะสามารถสะท้อนเสาะหาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลระดับลึกได้จากแหล่งข่าวเฉพาะของตน

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การเสนอข่าวที่มุ่งแต่สร้างสีสันความเข้าใจ เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นอย่างเดียว หรือการวิพากษ์วิจารณ์โดยไม่มีข้อเท็จจริงเพียงพอ อาจทำให้บุคคลที่ตกเป็นข่าวได้รับความเสียหาย ทำให้เขาเสื่อมเสียชื่อเสียงและถูกตำหนิว่าเป็นคนไม่ดีได้นั้น นับเป็นสิ่งที่สื่อมวลชนพึงต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่น ซึ่งอาจนำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดี และทำให้สื่อมวลชนไม่ได้รับความเชื่อถือ อันเป็นผลเสียหายต่อวิชาชีพได้ บุคคลที่ถูกสื่อมวลชนเสนอเนื้อหาที่ถือเป็นการแทรกแซงสิทธิส่วนบุคคลอยู่เสมอ นั้น มักเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น ดารา นักร้อง นางแบบ นางงาม นักกีฬา นักการเมือง และบุคคลที่มีชื่อเสียงในแวดวงต่างๆ ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอจะเป็นเรื่องราวชีวิตส่วนตัวที่ไม่มีคุณค่าแก่การรับรู้ของบุคคลอื่นๆ

ดังนั้นผู้วิจัยได้นำทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม ในเรื่องของการรักษาแหล่งข่าว และการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าว นำมาเป็นการรอบความคิดในการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ว่ามีความรับผิดชอบต่อผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องหา

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล เมื่อผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิด และศาลยังมีได้ชี้ขาดตัดสินลงโทษว่า เป็นผู้กระทำความผิด สถานะของผู้ต้องหา จึงเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 39 ความว่า “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษานั้นถึงที่สุดแสดงว่า บุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำผิดมิได้”

หลักการที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา คือผู้บริสุทธิ์เป็นหลัก การที่แสดงถึงสถานะของผู้ต้องหาในอัน ที่จะได้รับผลกระทบอย่างผู้บริสุทธิ์ ซึ่งจะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาอย่างผู้กระทำผิดในขณะนั้นไม่ได้ และหลักการนี้ยังส่งผลไปยังหลักการอื่น ๆ เช่น การยกประโยชน์ แห่งความสงสัยให้ จำเลย หรือการพิสูจน์ให้ปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยได้กระทำความผิดจริง ถึงแม้ภายหลังจะมีการพิสูจน์ ได้ว่าเป็นผู้กระทำผิดมีการลงโทษ แต่ก็ไม่พ้นภาระสังคมที่จะต้องดูแล เพราะเป็นสมาชิกหนึ่งของสังคม และหลักการหนึ่งของการลงโทษก็คือ พยายามทำให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับคืนสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้ต่อไป

นอกจากนั้นแล้ว หลักการที่ให้สันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดอาญา เป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิด โดยศาลยังมีปรากฏอยู่ในปฎิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน ข้อ 11 (1) ซึ่งถือว่า เป็นเอกสารที่รับรองสิทธิที่มนุษย์ชนที่พึงได้รับความคุ้มครอง ตามกฎบัตรสหประชาชาติ แม้สิทธิมนุษยชนตามปฎิญญานี้จะเป็นสิทธิขั้นมูลฐานก็ตาม แต่ก็เป็นการคุ้มครองบุคคลทุกประเภท ทุกชั้นวรรณะในด้านสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งผู้ต้องหาก็คือเป็นบุคคลประเภทหนึ่งที่ต้องได้รับการคุ้มครองเช่นกัน (สุพจน์ ฦ บางช้าง, 2548, น. 7-9)

2.3.1 สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาที่พึงได้รับการคุ้มครอง

1. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในอดีตที่สังคมมนุษย์อยู่ร่วมกันมีการแบ่งชนชั้นวรรณะทางสังคมกันมานานแล้ว ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้นที่มีระบบทาสหรือระบบศักดินา ประเทศที่ได้ชื่อว่า มีอารยะธรรมก็ประสบปัญหาดังกล่าวมาไม่ต่างจากประเทศไทย ได้แก่ ประเทศเยอรมนีในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1944 - 1945) พวกนาซีภายใต้การนำของ ฮอดอล์ฟ ไอชมาน (Adolf Eichmann) ได้ดำเนินวิธีการต่าง ๆ ที่มนุษย์ไม่พึงปฏิบัติต่อกันแก่ชนชาติยิว เช่น การใช้มนุษย์เป็นเครื่องทดลอง หรือการใช้ก๊าซพิษทำลายชีวิตชาวยิว การกระทำดังกล่าวทำให้สภาพความเป็นมนุษย์หรือที่เรียกกันว่าคุณค่าความเป็นคนในสังคมส่วนรวมไม่เท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญ

ของประเทศเยอรมัน จึงมีการบัญญัติเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในมาตรา 1 (1) ว่า เกียรติยศของมนุษย์เป็นสิ่งที่ล่วงละเมิดมิได้ รัฐมีหน้าที่ที่ต้องให้ความเคารพและ ปกป้องเกียรติของมนุษย์ (อูตม รัฐอมฤต และคณะ, 2545, น. 64 - 65)

สำหรับประเทศไทยได้มีการบัญญัติรับรองและคุ้มครองเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ความว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง” และมาตรา 26 ความว่า “การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าประเทศไทยหรือประเทศใดในโลก ปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ และให้ความสำคัญคุ้มครองเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ต้องมีการบัญญัติเป็นกฎหมาย และให้ความสำคัญคุ้มครองอย่างเป็นรูปธรรม

2. สิทธิส่วนบุคคล (right to privacy) ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสวงหาข่าวสารเพราะกฎหมายได้ให้สิทธิเสรีภาพไว้ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้สื่อมวลชนมีโอกาสที่จะกระทำการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมากขึ้น โดยที่สื่อมวลชนมักจะอ้างการกระทำที่เกินกรอบอำนาจของตนว่าเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะในการรับทราบข่าวสาร คำว่า “ข่าว” หมายถึง คำบอกเล่าเรื่องราว ซึ่งโดยปกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่สนใจ, คำบอกกล่าว, คำเล่าลือคำว่าข่าวถ้ามองในแง่ของการสื่อสาร ข้อมูลก็จัดว่าเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จะต้องมีส่วนทำให้เกิดข่าว ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับข่าว (วรวิทย์ ฤทธิพิศ, 2538, น. 70)

สำหรับประเทศไทยให้ความสำคัญกับสิทธิส่วนบุคคลโดยมีการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 35 ความว่า สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียงตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความหรือภาพ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศชื่อเสียงหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550, มาตรา 35)

3. สิทธิได้รับการพิจารณาคดีโดยอิสระและเที่ยงธรรม แนวคิดหลักในการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาตามปฎิญาสาบาลต้องเป็นไปโดยอิสระ ปราศจากอำนาจใด ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และต้องเป็นไปโดยเปิดเผยเที่ยงธรรม

การกระทำที่มีลักษณะเป็นการเผยแพร่ข่าวสารต่อสาธารณชนย่อมส่งผลให้ผู้ที่ได้อ่าน ได้ฟัง ได้เห็น หรือได้ทราบข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอาจมีความโน้มเอียงเชื่อถือข่าวสารพอสมควร ดังนั้น การกระทำใดที่เป็นการเปิดเผยต่อสาธารณชนไม่ว่าจะเป็นการแถลงข่าวการ จับกุมผู้ต้องหา ซึ่งมักจะมีการนำเสนอเป็นภาพข่าวอยู่เสมอ ๆ อาจเป็นเพราะว่าเจ้าพนักงานตำรวจได้แจ้งให้ผู้สื่อข่าวมาทำข่าว โดยเฉพาะคดีสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชน เพราะหากมีการนำเสนอหรือเผยแพร่ภาพข่าวออกไป ไม่ว่าจะผ่านทางสื่อทีวีหรือสื่อสิ่งพิมพ์ก็ดี ย่อมเป็นผลดีต่อตัวเจ้าพนักงานตำรวจเอง เพราะจะช่วยประชาสัมพันธ์ผลงานออกสู่สายตาประชาชน และผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ อาจทำให้ได้รับคำชื่นชมอันจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของเขาสืบไป

การนำเสนอข่าวไม่ว่ากรณีใด ๆ มักจะทำให้ผู้ที่ได้ติดตามข่าวในคดีดังกล่าวเชื่อตามข่าวที่ได้เสนอไปว่าเป็นความจริง ในทำนองเดียวกันองค์คณะผู้พิพากษาที่ได้ติดตามข่าวสารนั้น ๆ อาจเกิดความเชื่อและคล้อยตามจนทำให้มีทัศนคติอันเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้ต้องหาในคดีดังกล่าว หากได้มีโอกาสมานั่งพิจารณาคดีอาจจะเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อจำเลยไม่มากก็น้อยในที่สุดอาจส่งผลต่อความเที่ยงธรรมในการใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานก็เป็นได้ (ภักทวิทย์ ออบสุวรรณ, 2550, น. 36)

4. สิทธิกลับคืนสู่สังคมอย่างปกติสุข ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน แนวคิดในการดำเนินคดีอาญาจะมีลักษณะประจานอยู่เสมอ เพราะมองว่าผู้ถูกกล่าวหา คือ ผู้ที่อันตราย เพื่อมิให้บุคคลอื่นเอาเยี่ยงอย่าง จึงต้องประจานให้บุคคลอื่นรับรู้และแสดงให้เห็นถึงผลของการกระทำดังกล่าว ในอดีตจึงมีแนวคิดในการลงโทษแบบประจาน เช่น นำนกกโทษมาผูกคอประจานต่อหน้าฝูงชน หรือตัดหัวแล้วเสียบประจาน หรือนำตัวผู้กระทำผิดมาผูกมัดไว้ในที่สาธารณะ หรือมีการตีตราการสักหน้าเป็นเครื่องหมายไว้บนร่างกาย เป็นต้น เหตุผลเพื่อให้ผู้กระทำผิดเกิดความอับอายลดศักดิ์ศรี คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ลง ซึ่งเป็นการประท้วงรอย มลทินทางสังคมกับผู้กระทำผิด จนไม่อาจแก้ไขกลับคืนให้ดีขึ้นได้ ส่งผลให้ผู้กระทำผิดเมื่อพ้นโทษออกมาแล้วไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข (ประเสริฐ เมฆมณี, 2523, น. 7)

ในการดำเนินคดีอาญานั้นถ้าทำให้บุคคลไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข ถือเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง (คณิต ฌ นคร, 2546, น. 38) ปัจจุบันได้มีแนวโน้มในการเปลี่ยนวิธีการลงโทษจากอดีตไปมากแล้ว โดยเปลี่ยนจากทฤษฎีการลงโทษแบบแก้แค้นทดแทนเปลี่ยนมาเป็นการลงโทษแบบยับยั้งเพื่อป้องกันสังคมอันเป็นการตัดโอกาสและข่มขู่ เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดกลับไปกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก แต่แนวคิดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับทางปฏิบัติเท่าไร จะเห็นได้จากผู้กระทำความผิดเมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว สังคมกลับไม่ยอมรับเพราะได้ถูกตราหน้าว่าเป็นพวกขี้คุก ทำให้ฐานะหรือชื่อเสียงของบุคคลเหล่านี้อาจเสื่อมลงไปในสายตาของคนอื่น ขาดความเชื่อถือจากสังคมที่จะมอบหมายความไว้วางใจให้ทำงาน แม้ว่าจะมีความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมในขณะที่ยังรับโทษ สุดท้ายก็เกิดแนวคิดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม เพราะคิดว่าตนไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ในสายตาของคนอื่น ทำให้ไม่เห็นประโยชน์ของการทำความดีเกิดความท้อแท้ และในที่สุดก็กลับไปกระทำความผิดซ้ำ หรือกระทำความผิดต่อเนื่องในลักษณะอื่นอีก (อุทิศ แสนโกศิก, 2525, น. 33 - 34)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องผู้ต้องหา ในเรื่องของสิทธิผู้ต้องหา ในข้อที่ 1, 2, 3, และ 4 นำมาเป็นการรอบความคิดในการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหา ในการรายงานข่าวของสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ว่ามีการละเมิดผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับข่าว และการรายงานข่าว

2.4.1 ความหมายของข่าว

ข่าว คือ เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่งที่ประชาชนจะต้องพูดถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ สดๆ น่ารู้ มีผลกระทบ ข้อเท็จจริง และสาระ ที่คนสนใจ เพราะมีผลกระทบหรืออิทธิพลต่อเขา (พิศิษฐ์ ขวาลาธวัช, 2539, น. 7)

ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ น่าจะเป็นคำนิยามที่ใช้ได้ดีสำหรับความเข้าใจเรื่องข่าว เพราะสามารถแยกเหตุการณ์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้น ส่วนจะเลือกรายงานเหตุการณ์อะไรบ้างนั้น เรามีหลักการพิจารณาว่า เราต้องยึดหลักคุณค่าของข่าว (new value) กล่าวคือ เหตุการณ์ใดมีคุณค่าทางข่าว และการที่จะรู้ว่า เหตุการณ์ใดมีคุณค่าทางข่าวมากน้อยเพียงใด ต้องพิจารณาจากองค์ประกอบของข่าว (ประชัน วัลลิโก, 2538, น. 20)

2.4.2 การรายงานข่าว

ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยคุณค่าข่าวตามหลักการประเมินคุณค่าข่าวที่มีข้อเท็จจริง ถูกต้อง และน่าสนใจ ต้องจับประเด็นข่าวให้ถูกต้อง เขียนตามความเป็นจริง หลังจากรวบรวมได้ข้อเท็จจริงแล้ว ต้องผ่านการตรวจสอบกลับกรองในเบื้องต้นจนมั่นใจ จึงลงมือเขียนข่าวในลีลาภาษาที่กระชับและเที่ยงตรง

รูปแบบที่ยอมรับกันว่ามีโครงสร้างเหมาะสมสำหรับการเขียนข่าว สอดคล้องกับคุณลักษณะของข่าว เน้นเสนอเนื้อหาตามลำดับความสำคัญ คือ พีระมิดหัวกลับ เหตุผล และข้อดีของการเขียนข่าวรูปแบบพีระมิดหัวกลับแก่ผู้อ่าน ได้แก่ ให้ความสะดวก สนองความอยากรู้ของผู้อ่าน โดยมีปรัชญาว่า ผู้เขียนข่าวต้องมีทักษะในการจับประเด็น และลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ต้องตอบคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร (มาลี บุญศิริพันธ์, 2550, น. 40)

2.4.3 องค์ประกอบสำคัญของข่าว (ซวรัตน์ เชิดชัย, 2527)

1. ความเร็ว (Immediacy) ในการพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสมควรได้รับพิจารณาว่าเป็นข่าวสำหรับตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์หรือไม่ ความรวดเร็วเป็นองค์ประกอบสำคัญประการแรก

2. ความใกล้ชิด (Proximity หรือ Nearness) ความใกล้ชิดในที่นี้หมายถึงความใกล้ชิดในทางกาย และทางใจ ระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้อ่าน

3. ความสำคัญ หรือความเด่น (Prominence) ความสำคัญในที่นี้อาจจะเป็นความสำคัญของบุคคลที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ เพราะเป็นที่รู้จักทั่วไป ทั้งนี้เนื้อหาจากร่ำรวย เพราะตำแหน่งทางสังคม บุคคลที่ทำงานสำคัญๆ สำเร็จเหล่านี้ เป็นต้น ขณะเดียวกันก็อาจจะเป็นความเด่นทางด้านสถานที่ และเหตุการณ์

4. ผลกระทบกระเทือน (Consequence) องค์ประกอบของเหตุการณ์ที่สำคัญ ในการที่จะได้รับพิจารณาเป็นข่าวอีกประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความรวดเร็ว และความใกล้ชิดมาก ได้แก่ ผลกระทบกระเทือน องค์ประกอบนี้นับเป็นองค์ประกอบสำคัญ นอกจากจะช่วยพิจารณาเหตุการณ์นั้น ๆ จะเป็นข่าวหรือไม่แล้ว ยังช่วยในการพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นข่าวเล็กหรือข่าวใหญ่ ถ้าคิดกันตามหลักทั่วไปจะมองเห็นว่าข่าวที่มีผลกระทบกระเทือนต่อคนเป็นพัน ๆ ย่อมมีคุณค่าทางข่าวสูงกว่าข่าวที่มีผลกระทบกับคนจำนวนน้อย

5. ความมีเงื่อนงำ (Suspense) ปัจจัยสำคัญของเหตุการณ์ที่จะได้รับพิจารณาเป็นข่าวอีกประการหนึ่ง ซึ่งนับว่าสำคัญ ได้แก่ ความมีเงื่อนงำ ซึ่งหมายถึงความคลี่คลายของเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดถึง โดยปกติมักจะเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการฆาตกรรมและหาผู้กระทำผิดมาลงโทษ

6. ความแปลก (Oddity) ความแปลกใหม่ในข้อนี้แน่นอนอาจสรุปได้สองแง่ ประการแรก ความแปลกไปจากเหตุการณ์ที่เกิดอยู่แล้วตามปกติ ประการที่สอง ความแปลกที่ไม่สู้จะเกิดขึ้นบ่อยนักนานที่ปีหนึ่งจึงจะเกิดขึ้นสักที เช่น เด็กแฝดหัวติดกัน หรือข่าวเกี่ยวกับโซกลางปฏิหารีย์

7. ความขัดแย้ง (Conflict) ความขัดแย้งนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์เป็นประจำ และมักได้รับความสนใจเสมอไปด้วย เริ่มแต่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวเรื่อยมาจนถึงระดับสังคมในวงกว้างขึ้น เช่น ระหว่างกลุ่ม ระหว่างสังคมใด สังคมหนึ่ง หรือระหว่างประเทศ

8. องค์กรประกอบทางเพศ (Sex and Scandal) เนื่องจากเรื่องเพศเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ชาติการเสนอข่าวในทางเพศของหนังสือพิมพ์แตกต่างกันไปตามนโยบายของแต่ละฉบับ ความแตกต่างอาจจะเน้นหนักไปในทางปริมาณและเนื้อหา อย่างไรก็ตามเราอาจกล่าวได้ว่ารายงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายมีเปอร์เซ็นต์สูงสุดในหน้าหนังสือพิมพ์ ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในรูปของความรักใคร่ การแต่งงาน การหย่าร้าง การฉุดคร่า เรื่องขึ้นโรงขึ้นศาล เรื่องอื่น ๆ หนังสือพิมพ์ที่ถือเอาเรื่องเพศเป็นหลัก ยังได้รับการแบ่งหน้าออกไปเพื่อความสะดวกแก่ผู้อ่าน เช่น หน้าสังคม คอลัมน์สตรี หรือหน้ากีฬา สำหรับผู้ชาย

9. อารมณ์ (Emotions) เหตุการณ์บางอย่างที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจมาก ๆ ทั้ง ๆ ที่เหตุการณ์นั้นไม่สลักสำคัญอะไรนัก คุณลักษณะนี้ก่อให้เกิดข่าวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีชื่อว่า Human - Interest Story ซึ่งหมายถึงเหตุการณ์ที่ได้รับความสนใจจากคนหลาย ๆ คน ซึ่งอาจเป็นความสนใจในชีวิต สวัสดิภาพ ความกินดีอยู่ดี และความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ทั้งโลกก็ได้ ซึ่งเหตุการณ์บางอย่างอาจจะเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วสะเทือนใจ รู้สึกสงสารเห็นอกเห็นใจจากผู้อ่านทั่วไป

10. ความก้าวหน้า (Progress) เช่น ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งถือว่ามนุษย์กำลังให้ความสนใจศาสตร์ใหม่ ๆ หรือการค้นพบยารักษาโรคเอดส์ เป็นต้น

2.4.4 การคัดเลือกข่าว

การพิจารณานำข่าวมาเสนอต่อสาธารณชนนั้นจะต้องทำการพิจารณาก่อนว่าข่าวนั้นดีหรือไม่ หรือมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดยนอกจากการพิจารณาถึงองค์ประกอบของข่าวแล้ว ยังต้องพิจารณาให้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติของข่าวด้วย โดยข่าวที่ดีจะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (พนมวรรณศิริ, 2544, น. 23-27)

1. หลักความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายงานข่าว เช่น ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง อายุ อาชีพ วันที่ เวลา รายละเอียดของเหตุการณ์ เป็นต้น โดยองค์ประกอบนี้ต้องครบถ้วน ถูกต้อง ตรวจสอบแล้ว รวมไปถึงการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้มีชื่อเสียงโดยเฉพาะทางการเมือง การปกครอง หากการรายงานข่าวมีการบิดเบือนข้อเท็จจริง ทุกฝ่ายได้รับความเสียหาย ได้แก่ ผู้ที่ตกเป็นข่าว ผู้รายงานข่าว บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ สังคม และประเทศชาติ

2. ความสมดุลและเป็นธรรม (Balance and Fairness) หมายถึง การรายงานข่าวใดๆ ผู้รายงานต้องนำเสนอข้อมูลที่สมดุลและความสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงที่น่าสนใจ เสนอทุกแง่มุมอย่างสมดุล โดยคำนึงว่าผู้อ่านไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย ต้องให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเหมือนว่าอยู่ในเหตุการณ์นั้น

3. หลักความเป็นกลางและความเป็นภววิสัย (Objectivity) หมายถึง การรายงานข่าวเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยใจปราศจากอคติใด ๆ เทียงตรง เป็นกลาง อีกทั้งไม่นำความคิดเห็น ความรู้สึกส่วนตัวของผู้รายงานข่าวสอดแทรกเข้าไปในข่าว อคติ ความคิดเห็น ความรู้สึกส่วนตัว สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ข่าวขาดความเที่ยงตรง บิดเบือนไปจากความจริง

4. ทันกาล (Timely) สื่อมวลชนต้องมีการแข่งขันความเร็วในการเสนอข่าวกันอย่างจริงจัง จะเห็นได้ว่าเวลาเป็นปัจจัยสำคัญในการเสนอข่าว เป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องนำข่าวสารไปให้ถึงมือประชาชนให้เร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ บางข่าวต้องหาเวลาเสนอในช่วงที่เหมาะสม โดยปัจจุบันเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ความทันเวลาเป็นคุณสมบัติของข่าว

5. เข้าใจง่าย กะทัดรัด และกระชับ (Clear and Concise) คือ การรายงานข่าวหรือเรื่องราวนั้นต้องเข้าใจง่าย โดยพิจารณาเขียนข่าวรูปแบบที่อ่านง่าย นำอ่าน ผู้อ่านจับประเด็นข่าวได้เร็ว ครบถ้วน การใช้ภาษาเข้าใจง่ายประโยคกะทัดรัด

นอกจากนี้การนำเสนอข่าวต้องมี 5 W 1 H กล่าวคือ ใคร (Who) , ทำอะไร (What) , ที่ไหน (Where) , เมื่อไร (When) , ทำไม (Why) , อย่างไร (How) โดยองค์ประกอบทั้ง 6 ต้องมีความชัดเจน และเขียนได้อย่างน่าติดตาม

อย่างไรก็ตามนอกจากการคัดเลือกข่าว โดยการพิจารณาองค์ประกอบของข่าวและคุณสมบัติของข่าวแล้ว การคัดเลือกข่าวยังอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เามาประกอบด้วย เช่น

นโยบายของหนังสือพิมพ์ แต่ละฉบับอาจจะมึนโยบายที่แตกต่างกันออกไป อาทิ เป็นแนวร่วมกับพรรคการเมือง เปลี่ยนแปลงตามสาธารณชน หรือ เป็นกลาง สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนในการกำหนดคุณค่าข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าว

ประเภทของหนังสือพิมพ์ กล่าว คือ หนังสือพิมพ์คุณภาพมักใช้นิยามนำเสนอข่าวที่มีส่วนกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่านซ้ำ เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสิ่งแวดล้อมมากกว่าข่าวเบาที่กระทบต่อความรู้สึกของประชาชนได้เร็วกว่า เช่น ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวอาชญากรรม ข่าวแปลกประหลาด เป็นต้น

ความสนใจของผู้อ่าน หมายถึง ประชาชนหรือผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยถ้ากลุ่มเป้าหมายมีความสนใจกับเรื่องใดเป็นพิเศษ เรื่องราวนั้นก็มักจะได้รับความสนใจตีพิมพ์เป็นอันดับต้นๆ

2.4.5 ภาพข่าว

ข่าวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข่าวประเภทใด นอกจากการรายงานเนื้อหา รายละเอียดข่าวในลักษณะข้อเขียนแล้ว การรายงานข่าวด้วยภาพถ่ายนับเป็นสิ่งที่ถูกนำเสนอควบคู่กันไปในหนังสือพิมพ์เช่นเดียวกัน ภาพข่าว มีส่วนประกอบที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้เนื้อหาข่าวได้เป็นอย่างดีเป็นอย่างดี สามารถสร้างความดึงดูดใจจากผู้อ่านให้ติดตามเนื้อหาข่าวต่อไป

โดยมีผู้ให้ความหมายของภาพข่าวไว้อย่างหลากหลาย โดยสามารถสรุปความได้ว่า ภาพข่าว หมายถึง ภาพข่าวที่รายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นสู่สายตาของประชาชน หรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในรูปแบบรายงานเหตุการณ์ หรือภาพประกอบข่าว โดยเป็นภาพสะท้อนความเป็นจริงของเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ (กมล ฉายาวิวัฒนะ, 2530 ; ศุภสิทธิ์ ศรีสวัสดิ์ศักดิ์, 2541)

ทั้งนี้ภาพข่าวมีความสำคัญเนื่องมาจากช่วยในการดึงดูดความสนใจผู้อ่าน เสริมความเข้าใจ และเพิ่มความหมายของเรื่องราวข่าวได้ดียิ่งเข้าใจ และเพิ่มความหมายของเรื่องราวข่าวได้ดียิ่งขึ้น ช่วยสร้างอารมณ์ หรือ ความรู้สึก และทำให้เรื่องราวมีคุณค่า ความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (บุญรัตน์ พิงคานนท์, 2548) โดยภาพข่าวสามารถแบ่งออกได้เป็นประเภท ดังต่อไปนี้

1. ภาพข่าวที่เกิดเหตุ เป็นภาพที่ถ่ายจากเหตุการณ์จริง ณ สถานที่จริง สิ่งปรากฏในภาพจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่ได้มีการจัดฉากหรือทำท่าทางเพื่อถ่ายภาพ ภาพข่าวประเภทนี้ เป็นภาพข่าวที่มีคุณค่า และเป็นภาพที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีความต้องการใช้ประกอบการนำเสนอควบคู่กับตัวเนื้อข่าว เนื่องจากภาพข่าวดังกล่าวสามารถสื่อความหมาย และให้รายละเอียดของข่าวได้อย่างดี

ตลอดจนสร้างอารมณ์ ความรู้สึกสามารถสื่อความหมาย และให้รายละเอียดของข่าวได้อย่างดี
ตลอดจนสร้างอารมณ์ความรู้สึกและดึงดูดความรู้สึกของผู้อ่านได้

2. ภาพข่าวทั่วไป อาจนำไปประกอบการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ได้ ภาพข่าวประเภทนี้เป็นภาพของสิ่งที่พบเห็นกันอยู่เป็นประจำ บางครั้งรู้สึกคุ้นเคยกับภาพดังกล่าว จนกลายเป็นเรื่องธรรมดา แต่ผู้สื่อข่าวหรือช่างภาพอาจมีมุมมองหรือแง่คิด ในการเสนอเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นประจำดังกล่าวนั้นให้กลายเป็นข่าวขึ้นมา แล้วนำภาพเหล่านั้นมาประกอบการนำเสนอ

3. ภาพประกอบข่าว เป็นภาพอีกประเภทหนึ่งซึ่งภาพดังกล่าวไม่เกี่ยวข้อง กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ เวลานั้น แต่เป็นการนำภาพถ่ายจากอดีตหรือจากเหตุการณ์อื่น ๆ มาใช้ แต่เป็นการนำภาพถ่ายจากในอดีตหรือเหตุการณ์อื่น ๆ มาใช้ประกอบการนำเสนอ เพื่อเป็นการให้รายละเอียดเพิ่มเติมแก่ผู้อ่านได้เข้าใจอย่างรวดเร็วและถูกต้อง

2.4.6 คุณสมบัติของภาพข่าว

โดยทั่วไปเกณฑ์ในการพิจารณาว่าภาพใดมีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่ จะพิจารณาจากคุณสมบัติของภาพ 2 ประการ ได้แก่ คุณสมบัติด้านการสื่อความหมาย และคุณสมบัติทางกายภาพ (นรินทร์ นำเจริญ, 2549)

1. คุณสมบัติด้านการสื่อความหมาย ภาพข่าวที่ดีจะต้องสามารถเรียกความสนใจจากผู้ดูได้ ทั้งนี้ภาพข่าวจะเรียกความสนใจหรือเร้าอารมณ์ได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความน่าสนใจ เช่น ความแปลก หรือความขัดแย้ง และองค์ประกอบของสัญลักษณ์ เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ องค์ประกอบทางเพศ ความทะเยอทะยาน การต่อสู้ เป็นต้น นอกจากนี้ ภาพข่าวที่ดี จะต้องมิลักษณะการสรุปความหมาย สามารถให้สาระสำคัญของเนื้อหา สามารถสื่อความหมายในเรื่องที่ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน โดยภาพข่าวที่ดีจะต้องสามารถแสดงอาการเคลื่อนไหวที่หยุดนิ่งได้ และต้องมีความน่าเชื่อถือและเป็นธรรมชาติ

2. คุณสมบัติทางกายภาพ ภาพข่าวที่ดีนอกจากจะสามารถสื่อความหมายได้ดีแล้ว จะต้องมิตุณสมบัติทางกายภาพที่ดี สำหรับการส่งเข้าโรงพิมพ์ด้วย คุณสมบัติทางกายภาพที่ดี ได้แก่ จะต้องมีความคมชัด มีการจัดองค์ประกอบของภาพที่ดี เช่น ความสมดุล ช่องว่าง เส้นและทรง การเลือกโฟกัส การวางมุมกล้อง ความลึก แสง เงา และความสว่าง เป็นต้น

ขณะที่ Bergin (1967) กล่าวถึงลักษณะของภาพถ่ายที่กองบรรณาธิการต้องการได้แก่

1. คุณสมบัติทางกายภาพ (Physical Quality) พิจารณาจากคุณภาพของภาพขาว เช่น ความคมชัด รายละเอียดของภาพโทนสี

2. คุณสมบัติทางเนื้อหาของภาพ (Photo Content) พิจารณาจากความสามารถในการบอกเรื่องราวของภาพ เรื่องราวนั้นต้องตรงประเด็น ภาพนั้นมีจุดสนใจที่มากพอ และเป็นภาพที่มี Action นอกจากนี้ยังต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ คือ

1) ความน่าสนใจ

2) ความแปลก

3) ความขัดแย้ง

4) ความน่าสนใจที่เป็นสากล

5) เป็นภาพที่ประกอบด้วยสัญชาตญาณ 4 ประการ (Four Basic Instincts) คือ เป็นภาพที่เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ (Survival) มุ่งองค์ประกอบทางเพศ (Sex) เกี่ยวกับความทะเยอทะยาน (Ambition) และภาพเกี่ยวกับการต่อสู้ หนีภัย (Escape)

3. คุณสมบัตินโยบาย (Editorial Policy) ขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์บางฉบับจะไม่ตีพิมพ์ภาพศพ และอุบัติเหตุ เนื่องจากเห็นว่าเป็นภาพน่ากลัว สยดสยอง ในขณะที่บางฉบับตีพิมพ์ เนื่องจากอยากให้เป็นอนุสติสำหรับผู้อ่าน

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องนโยบายด้านข่าวของหนังสือพิมพ์ ในเรื่องของการรายงานข่าว องค์ประกอบสำคัญของข่าว การคัดเลือกข่าว และภาพข่าว นำมาเป็นการรอบความคิดในการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับเกณฑ์และนโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหามรณะภาพชาวเพชบุรี ว่า มีเกณฑ์หรือนโยบายหรือไม่ อย่างไร

2.5 แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว (tja.or.th, 10 กุมภาพันธ์ 2560)

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ได้กำหนดแนวปฏิบัติการ และการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว ดังนี้

หมวด 1 ผู้ปฏิบัติงานข่าว

ข้อ 1 ในการทำข่าวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา และจำเลย

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการตั้งคำถามและกระทำการใด ๆ ในลักษณะชี้หน้า กัดดัน ข้ำเติม หรือเป็นการดูถูกเหยียดหยามผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา และจำเลย

ข้อ 2 การทำข่าวอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรรม ภัยพิบัติวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุรุนแรง

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้บาดเจ็บที่มีลักษณะอุจาดและสร้างความรู้สึกสยด สยอง

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงงดเว้นการถ่ายภาพผู้เสียชีวิต หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ พึงระมัดระวังภาพผู้เสียชีวิตที่มีลักษณะอุจาด สยดสยอง หรือข้ำเติมความทุกข์โศกของญาติผู้เสียชีวิต

ข้อ 3 เมื่อมีความจำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาล

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วยโดยชัดแจ้ง

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะข้อมูลและความเป็นอยู่ของผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากผู้ป่วย

(3) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการกระทำใด ๆ อันอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ และอาจเป็นการรบกวนผู้มาใช้บริการหรือญาติของผู้มาใช้บริการ และพึงปฏิบัติตามประกาศของสถานพยาบาลอย่างเคร่งครัด

ข้อ 4 ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการทำข่าวอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรรม ภัยพิบัติ วินาศกรรม การก่อการร้าย เหตุรุนแรง หรือการกระทำใด ๆ อันอาจขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 5 ผู้ปฏิบัติงานชาวพืงเคารพสิทธิส่วนบุคคลในการได้มาซึ่งข้อมูลของผู้ตกเป็น
ข่าว

ข้อ 6 ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพ หรือข้อมูลอื่นใดของเหยื่อ
หรือพยาน หรือผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในการทำข่าว อันอาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อบุคคลเหล่านี้

หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน

ข้อ 7 การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย และผู้เสียหาย ใน
คดีอาญา

(1) สื่อมวลชนพึงงดเว้นการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลและภาพข่าวที่แสดงอัต
ลักษณ์ของบุคคลที่เป็นเพียงผู้ต้องสงสัย

(2) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวเครื่องพันธนาการใด ๆ ของ
ผู้ต้องหาและจำเลย

(3) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวเชิงตัดสินหรือ
เกินข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้ต้องหาคกระทำผิดไปแล้ว หรือเชิงประณามที่เป็นการชี้้นำให้เกิดการดูหมิ่น
เกลียดชัง

(4) สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวจากสำนวนคดี อันอาจเป็นการ
ซ้ำเติมความทุกข์โศกที่ผู้เสียหายได้รับ

ข้อ 8 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการเสนอภาพข่าวผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ภัยพิบัติ
วินาศกรรม และสถานการณ์รุนแรงอื่น ๆ ที่มีลักษณะอุจาด สยดสยอง หรือน่าเวทนา

ข้อ 9 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพข่าวศพของผู้เสียชีวิต ในกรณีที่จำเป็นต้องให้
ความร่วมมือแก่ทางราชการเพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถนำเสนอได้โดยต้องหลีกเลี่ยงภาพใน
ลักษณะที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกต่อญาติของผู้เสียชีวิต

ข้อ 10 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพผู้ป่วยในสถานพยาบาลที่ตกเป็นข่าว เว้นแต่
ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วย

ข้อ 11 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวของผู้เคราะห์ร้ายหรือญาติข้า ๆ ที่เป็นการตอกย้ำความรุนแรง และความทุกข์โศกของผู้เคราะห์ร้ายและญาติ

ข้อ 12 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นใดอันอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวนั้น

ข้อ 13 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำและสรรพนามเชิงเหยียดหยามหรือไม่เหมาะสมกับเพศ วัย สถานภาพ และชาติพันธุ์ ของเหยื่อ ผู้เคราะห์ร้าย หรือบุคคลทั่วไปที่ตกเป็นข่าว

ข้อ 14 สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพข่าว หรือข้อมูลอื่นใดของพยาน ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้ง หรือรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่พยาน ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

ผู้วิจัยได้นำแนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว ในหมวดที่ 1 ข้อที่ 1 (1) (2) และ ข้อที่ 5 ในหมวดที่ 2 ข้อที่ 7 (1) (2) (3) และข้อที่ 13 นำมาประกอบความคิดในการตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าว และภาพข่าวของสื่อมวลชน ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาของสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ว่ามีหมิ่นเหม่จรรยาบรรณหรือไม่ อย่างไร

2.6 แนวปฏิบัติเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553

องค์การวิชาชีพสื่อมวลชนได้มอบหมายให้ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ประสานการยกร่างแนวปฏิบัติ โดยมีตัวแทนจากองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ได้แก่ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ดูแลเว็บไทย ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกันยกร่างและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง กำหนดแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้ (newsbroad castingcouncil.or.th, 10 กุมภาพันธ์ 2560)

หมวด 2 แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน

ข้อ 3 การนำเสนอข่าวโดยการใช้อินเทอร์เน็ตขององค์กรสื่อมวลชน ควรมีหลักในการอ้างอิงถึงองค์กรสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อองค์กรสื่อมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- (2) รายละเอียด สัญลักษณ์ หรือชื่อย่อ ที่แสดงถึงองค์กรสื่อมวลชน
- (3) มาตรการทางเทคนิคที่ยืนยันถึงสถานะและความมีตัวตนขององค์กรสื่อมวลชน รวมถึงการประกาศต่อสาธารณชนตามช่องทางที่องค์กรมีอยู่

ข้อ 4 การนำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรสื่อมวลชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ควรเป็นไปตามข้อบังคับจริยธรรม หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติขององค์กรที่กำกับดูแลตามที่ระบุไว้ในหมวดหนึ่ง และต้องไม่เป็นการสร้างความเกลียดชังระหว่างคนในสังคม ไม่ยุยงให้เกิดความรุนแรงจนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและเสียหายรุนแรงขึ้นในชาติ

ข้อ 5 องค์กรสื่อมวลชนต้องให้ความเคารพและยอมรับข้อมูล ข่าวสาร หรือภาพ ที่ผลิตโดยบุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์

การคัดลอก เลียน ข้อความใด ๆ จากสื่อสังคมออนไลน์ พึงได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อความนั้น ๆ ตามแต่กรณี

กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือรายงานข่าวในฐานะสื่อมวลชน ต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อความและข่าวสารนั้นโดยรับรู้ถึงสิทธิ หรือลิขสิทธิ์ขององค์กรหรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าว

หมวด 3 แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ระบุไว้ดังนี้

ข้อ 6 การนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน อาจแบ่งได้ดังนี้

- (1) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งาน (user account) ที่ระบุถึงต้นสังกัด ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติตามข้อบังคับ จริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะความถูกต้อง (accuracy) สมดุล (balance) และการใช้ภาษาที่เหมาะสม

(2) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งานที่ระบุถึงตัวตนอันอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ใช้งานพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลข่าวและการแสดงความคิดเห็นที่อาจนำไปสู่การละเมิดจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

ข้อ 7 การรายงานข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงแยก “ข่าว” กับ “ความเห็น” ออกจากกันอย่างชัดเจน พึงระวังการย่อความที่ทำให้ข้อความนั้นบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง และพึงระวังการเผยแพร่ข้อมูลข่าวซ้ำ

ข้อ 8 ในกรณีที่เวลาเป็นสาระสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พึงตระหนักถึงมิติของเวลาในการนำเสนอข่าวนั้น ๆ ด้วย

ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงตระหนักว่าพื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่พื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีการรายงานจะถูกบันทึกไว้และอาจมีผลทางกฎหมายได้

ข้อ 10 ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงระวังการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเด็กและสตรี ภาพอุจาด ลามก อนาจาร หวาดเสียว และรุนแรง

ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน พึงระมัดระวังกระบวนการหาข่าวหรือภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน รอบด้าน และควรอ้างอิงแหล่งที่มาเมื่อนำเสนอ เว้นแต่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงจากแหล่งข่าวได้โดยตรง

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะการรายงานสดผ่านอุปกรณ์ปลายทางต่าง ๆ (devices) หรือการสร้างข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์จากการประชุม “ปิด” ต้องได้รับอนุญาตจากที่ประชุมก่อน

ข้อ 12 หากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเกิดความผิดพลาด จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องดำเนินการแก้ไขข้อความที่มีปัญหาโดยทันที พร้อมทั้งแสดงถ้อยคำขอโทษต่อบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ต้องให้ผู้ได้รับความเสียหายมีโอกาสชี้แจงข้อมูลข่าวสารในด้านของตนด้วย

ผู้วิจัยได้นำแนวปฏิบัติเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553 ในหมวดที่ 2 ข้อที่ 4 ในหมวดที่ 3 ข้อที่ 6 (1) (2), ข้อที่ 7, ข้อที่ 10 และข้อที่ 12 นำมาเป็นกรอบความคิดใน

การตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวและภาพข่าว ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาของสำนักข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ว่ามีหมิ่นเหม่จรรยาบรรณหรือไม่ อย่างไร

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “จรรยาบรรณและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าว พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

ณัฐฐันรี กระกรกุล (2553, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาเชิงจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนบนทวิตเตอร์ พบว่า มีข้อความที่ส่งผ่านทวิตเตอร์จากนักข่าวบางข้อความนั้นมีปัญหาเชิงจรรยาบรรณ 6 ด้าน คือ (1) การเสนอข้อมูลผิดพลาด (2) การไม่แยกเนื้อหาข่าวออกจากความคิดเห็นส่วนตัว (3) เนื้อข่าวย่อความจนบิดเบือนข้อเท็จจริง และ (6) เป็นข้อความละเมิดสิทธิส่วนตัว สิทธิเด็ก สิทธิสตรีและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เมื่อนำเนื้อหาทวิตเตอร์ของนักข่าวกลุ่มตัวอย่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ และวิชาการด้านสื่อสารมวลชนวิเคราะห์ ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นตรงกันว่าในสังคมทวิตเตอร์ยังมีปัญหาเรื่อง จรรยาบรรณการนำเสนอข้อความข่าวสาร แต่วิเคราะห์ในด้านการใช้ภาษาแล้ว พบว่า ภาษาที่ใช้เขียนจำเป็นต้องเร้าอารมณ์ และดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจไม่ใช่เรื่องผิด

สกุลศรี ศรีสารคาม (2557, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณการใช้สื่อออนไลน์และสื่อสังคมในกระบวนการสื่อข่าวของไทยในยุคดิจิทัล พบว่า หลักจรรยาบรรณที่ควรมีการทบทวนบทบาทในการปฏิบัติงานข่าวบนสื่อออนไลน์และสื่อสังคม ได้แก่ ประเด็นเรื่องความถูกต้อง ความเป็นกลาง การรักษาสมดุล ความโปร่งใส จุดยืนเรื่องการแสดงออกทางความคิด บทบาทในการคัดกรองข่าวสาร และการประสานสังคมไม่สร้างความขัดแย้ง นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์กรอบปฏิบัติที่มีอยู่ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าการพัฒนากรอบจรรยาบรรณหรือแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ ควรมีการกำหนดกรอบภาพกว้างควบคู่กับการให้คำอธิบายเชิงเทคนิคในการใช้งาน เพื่อตอบโจทย์จรรยาบรรณภาพกว้าง เป็นคู่มือประกอบเพื่อให้ผู้ปฏิบัตินำไปปรับใช้งานได้จริง โดยการร่างกรอบจรรยาบรรณแนวปฏิบัติสื่อสังคม และสื่อออนไลน์ควรใช้กรอบในการพิจารณา 5 เรื่อง คือ กรอบความคิดรับผิดชอบของตนเองต่อสังคม กรอบทางวิชาชีพ กรอบข้อบังคับทางกฎหมาย กรอบการใช้งานประสิทธิภาพของสื่อออนไลน์และสื่อสังคม กรอบเรื่องการตลาดและโมเดลทางธุรกิจขององค์กร

และความคิดเห็นจากความร่วมมือระหว่างองค์กรข่าว องค์กรวิชาชีพ และนักข่าวพลเมืองภาคประชาชน เพื่อสร้างมาตรฐานเดียวกันในการใช้สื่อสังคม และสื่อออนไลน์เพื่อการรายงานข่าว

เทียนทิพย์ เดียวกี (2559, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง จริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อในการนำเสนอข่าวยุคดิจิทัล พบว่า ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นส่วนหนึ่งที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงบทบาท และรูปแบบการนำเสนอข่าว โดยมีช่องทางที่สื่อมวลชนสามารถรายงานข่าวได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็น สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ทั้ง เฟซบุ๊ก (Facebook) และทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งความรวดเร็วที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้การเสนอข้อมูลข่าวสารไม่มีความรอบคอบเท่าที่ควร นำมาซึ่งการกระทำที่ไร้จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ก่อให้เกิดผลกระทบไปยังสาธารณชน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากการแข่งขันด้านธุรกิจและด้านเวลา เป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงานของสื่อมวลชน จนทำให้จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนลดน้อยลง ถึงแม้ว่าจะมีองค์กรทางวิชาชีพหลักเป็นตัวช่วยในการกำกับดูแล แต่ในส่วนของ การแก้ไขปัญหานั้น ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละองค์กรที่ควรมีความชัดเจนในการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม รวมไปถึงตัวผู้ปฏิบัติงานเองต้องเคารพในการทำงานของสื่อตามหลักเสรีภาพบนความรับผิดชอบต่อ

สกุลศรี สารคาม (2554, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สื่อสังคม (Social Media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว พบว่า จากการนำสื่อสังคมมาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการสื่อข่าวใน 3 เรื่องหลักที่สำคัญ คือ ประการแรกรูปแบบการสื่อข่าวที่มีช่องทางเพิ่มขึ้น ประเด็นข่าวที่มาจากหลายทาง มีมิติหลากหลายมากขึ้นกว่าเดิม ประการที่สองบทบาทของผู้สื่อข่าวที่ต้องทำหน้าที่เป็นนายทวารข่าวสารในการคัดกรองข้อมูลและตัดสินใจเลือกข่าวที่จะเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมด้วยตัวเอง นำไปสู่คำถามเรื่องความรอบคอบและจริยธรรม จรรยาบรรณที่ต้องเน้นหนักมากขึ้นในการทำงานในลักษณะที่กองบรรณาธิการต้องปรับตัวบทบาทเสริม นอกเหนือจากเดิมที่เป็นอยู่เพื่อรองรับโมเดลการสื่อข่าวแบบใหม่นี้ ที่ข่าวไม่ได้ตัดสินใจกองบรรณาธิการเท่านั้นอีกต่อไป และประการสุดท้ายคือความสัมพันธ์กับผู้รับสารที่เปลี่ยนไปสู่การสื่อสารสองทางแบบเรียลไทม์ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูล การร่วมกันทำงานในกระบวนการข่าว ซึ่งเป็น การเปิดมุมมองใหม่ของการทำข่าวสู่ความหลากหลายที่ต่างจากกระบวนการสื่อข่าวแบบดั้งเดิม

วัฒน์ ภูวทิศ (2554, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ และผลกระทบเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสาร เพื่อเข้าถึงผู้รับสาร ซึ่งปัจจุบันหันไปบริโภคข่าวสารทางสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อกระแสหลัก เนื่องจากสามารถใช้เป็นพื้นที่เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะอัน ร้อนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างอิสระ ไร้ขีดจำกัดด้านเวลา สถานที่ และรูปแบบ แม้ว่าจุดเด่นของ

สื่อสังคมออนไลน์ คือ ความสะดวกและรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสาร แต่หลายฝ่ายยังมีความวิตกกังวลถึง ผลกระทบเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากข้อมูลที่ใช้สื่อสารระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคมนั้น ขาดความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ผู้ใช้ทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล ควรต้องคำนึงถึงจริยธรรมการใช้ควบคู่ไปด้วย

สกุลศรี ศรีสารคาม (2552, น. บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง โซเชียลมีเดีย เพื่อการรายงานข่าว พบว่า ความสำคัญของโซเชียลมีเดียที่จะช่วยเสริมความต้องการของผู้บริโภคจากสื่อกระแสหลัก เนื่องจากมีความเร็ว ความลึก สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ช่วยรายงานข่าวหรือใช้ข้อมูล ตลอดจนช่วยเผยแพร่หรือบอกต่อข่าวนั้น ๆ ได้ ในขณะเดียวกัน คนข่าวก็ต้องสร้างเครือข่าย และเชื่อมโยงข่าวสารจากโซเชียลมีเดียมารวมไว้เป็นแหล่งเดียว เพื่อเพิ่มความกว้างและความลึกของประเด็นข่าวนั้น ด้วยการใช้พื้นที่จากเว็บไซต์ข่าว แสดงผลการกระจายปัญหาไปยังฝูงชน เพื่อให้ร่วมค้นคำตอบ หรือวิธีแก้ปัญหา กองบรรณาธิการต้องทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลนำเสนอผ่านเว็บไซต์ โดยเนื้อหาที่นำเสนอจะมีทั้งรูป คลิปวิดีโอ และเนื้อหา โดยให้เครดิตผู้ที่ส่งข้อมูลเข้ามาด้วย นอกจากนี้ คนข่าวก็ต้องเขียนบล็อกไลฟ์ เพื่อรายงานสดถ่ายทอดประเด็นต่อยอดเนื้อหาข่าวนั้น ๆ พร้อมด้วยคลิปภาพเพื่อดึงผู้คนในสังคมโซเชียลมีเดียเข้ามาเป็นแฟนคลับ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กในงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กในงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” เป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพและเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง ผู้ศึกษาจึงใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสรุปบรรยาย โดยอ้างอิงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการอธิบายและวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก คือ สำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการ และนักวิชาการและสมาคมนักข่าวที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) มาสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากบุคคล ซึ่งผู้ศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีในการสัมภาษณ์ข้อมูลสำคัญต่าง ๆ โดยผู้ศึกษาได้แบ่งกลุ่มแหล่งข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก คือ สำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการ ทั้งหมด 4 คน ดังนี้

1. นายระวี ตะวันธรงค์ ผู้จัดการฝ่ายโซเชียลมีเดียไทยรัฐ และไทยรัฐทีวี
2. นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพ็ชร บรรณาธิการบริหาร สำนักข่าวผู้จัดการ

3. นางสาวนุสรา อินทร์น้อย ผู้สื่อข่าวออนไลน์ สำนักข่าวผู้จัดการ
4. นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พิมพ์ ช่างภาพสื่อออนไลน์ สำนักข่าวผู้จัดการ

กลุ่มที่ 2 คือ นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ ได้แก่ นักวิชาการจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นักวิชาชีพจากสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และนักวิชาชีพจากสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ทั้งหมด 3 คน ดังนี้

1. นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
2. นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ
3. นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ หนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลบุคคล ใช้ลักษณะวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความต้องการมากที่สุด และเป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากคำตอบผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้ให้สัมภาษณ์เต็มใจตอบคำถาม ส่วนการตั้งคำถามในแต่ละข้อเป็นคำถามปลายเปิด ผู้ตอบจึงสามารถตอบได้อย่างอิสระ

3.3.2 ข้อมูลจากเอกสาร สำหรับแนวคิดและทฤษฎีนั้น ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากห้องโคง การบัณฑิตศึกษา ห้องสมุดคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยคุณภาพ (Qualitative research) ที่ใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อรวบรวมความคิดเห็น

มุมมองของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งสื่อมวลชน นักวิชาการ และนักวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งประเด็นคำถามสำหรับสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 คำถามสำหรับบรรณาธิการบริหารออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพสื่อออนไลน์ ของสำนักข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก

การตั้งคำถามกับบรรณาธิการบริหารข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพสื่อออนไลน์ ของทั้ง 2 แพลตฟอร์ม จะใช้ประเด็นคำถามเดียวกัน

ซึ่งคำถามสำหรับบรรณาธิการข่าวออนไลน์นั้น มีเนื้อหาคำถามเกี่ยวกับนโยบาย และความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาในข้อที่ 1 และ 3 คือ

1. เพื่อศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ โดยกำหนดประเด็นคำถามดังนี้

3.4.1 คำถามสำหรับบรรณาธิการข่าวออนไลน์ (ทั้ง 2 แพลตฟอร์ม)

- 1) มีนโยบายในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวอย่างไร
- 2) สำนักข่าวที่ท่านสังกัด มีนโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กอย่างไร
- 3) มีเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กอย่างไร
- 4) องค์ประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กคืออะไร
- 5) การเขียนรายงานข่าว เช่น พาดหัวข่าว เนื้อข่าว เกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กมีข้อปฏิบัติในการเขียนอย่างไร
- 6) มีเกณฑ์ในการคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กอย่างไร
- 7) มีแนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กอย่างไร

- 8) สำนักข่าวที่ท่านสังกัด มีวิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไป ต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์อย่างไร
- 9) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวที่ท่านสังกัด มีผลกระทบต่อผู้ต้องหา หรือไม่ และอย่างไร
- 10) การมีฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊กมีความคิดเห็นอย่างไร
- 11) การมีฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊ก มีข้อจำกัดหรือไม่ อย่างไร และได้มีการบริหารจัดการอย่างไร
- 12) การละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
- 13) ปัจจัยอะไรที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป
- 14) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแพนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร
- 15) สำนักข่าว หรือผู้สื่อข่าว ควรมีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊ก หรือไม่ อย่างไร

ชุดที่ 2 และ 3 คำถามสำหรับผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์นั้น มีเนื้อหาคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊ก โดยใช้ประเด็นคำถามเดียวกัน ทั้ง 2 แพนเพจ ซึ่งสอดคล้องวัตถุประสงค์ของการศึกษาในข้อที่ 2 และ 3 คือ

2. เพื่อศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

โดยกำหนดประเด็นคำถามดังนี้

3.4.2 คำถามสำหรับผู้สื่อข่าวออนไลน์ (ทั้ง 2 แพนเพจ)

- 1) มีขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กอย่างไรมีแนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กหรือไม่ อย่างไร
- 2) มีแนวปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาอย่างไร
- 3) มีข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กอย่างไร
- 4) การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
- 5) การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าว บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีข้อจำกัดหรือไม่ อย่างไร
- 6) ในการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป มีความคิดเห็นอย่างไร
- 7) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป คืออะไร
- 8) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร
- 9) บทบาทของสื่อออนไลน์ในการรายงานข่าวผู้ต้องหาที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร

3.4.3 คำถามสำหรับช่างภาพออนไลน์ (ทั้ง 2 แพนเพจ)

- 1) มีเกณฑ์ของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กหรือไม่ อย่างไร
- 2) มีแนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กหรือไม่ อย่างไร
- 3) ข้อจำกัดของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กมีหรือไม่ อย่างไร
- 4) ในการนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป ที่มีลักษณะละเมิดสิทธิผู้ต้องหา มีความคิดเห็นอย่างไร
- 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป คืออะไร
- 6) รูปแบบการนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร

- 7) บทบาทของสื่อออนไลน์ในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์ควรเป็นอย่างไร

ชุดที่ 4 คำถามสำหรับนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง การตั้งคำถามกับทั้ง 3 คน จะใช้ประเด็นคำถามเดียวกัน

3.4.4 คำถามสำหรับนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพ มีเนื้อหาคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนเพจเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาบนเพจเฟซบุ๊ก ซึ่งสอดคล้องกับปัญหานำวิจัยในข้อที่ 4 และ 5 คือ

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการ และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

5. เพื่อศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

โดยกำหนดประเด็นคำถามดังนี้

- 1) จากการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา พบว่ามีกรร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือ ในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กหรือไม่ อย่างไร
- 2) ทางองค์กรได้ให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กอย่างไร
- 3) ทางองค์กรได้มีแนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กอย่างไร
- 4) การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือไม่ อย่างไร
- 5) การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีความคิดเห็นอย่างไร
- 6) การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีความคิดเห็นอย่างไร
- 7) สำนักข่าวควรมีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไป ต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ หรือไม่ อย่างไร

- 8) กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน มีข้อจำกัดหรือไม่ อย่างไร
- 9) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา
- 10) ในอนาคตกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับผู้ต้องหา มีมุมมองอย่างไร
- 11) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแยกประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำมาสรุปตามกรอบแนวความคิดที่กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลการสัมภาษณ์นำเสนอในลักษณะการเล่าเรื่อง (Narrative) โดยจัดเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสรุปประเด็นสำคัญ

3.6 การนำเสนอข้อมูล

การจัดระเบียบข้อมูล เพื่อนำเสนอผลในงานวิจัย เรื่อง “จริยธรรมและการใช้โซเชียลมีเดียรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ได้จัดเรียงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา (Description)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการเก็บข้อมูลใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) บรรณาธิการบริหารออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ ช่างภาพออนไลน์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก และนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร (Document Anylysis) ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยนำแนวคิดเรื่องจริยธรรมของสื่อออนไลน์ ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดเกี่ยวกับผู้ต้องหา แนวคิดเกี่ยวกับข่าวและการรายงานข่าว แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว และแนวปฏิบัติเรื่องการใช้สื่อออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นกรอบในการศึกษา

โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอและแบ่งออกผลการศึกษาเป็น 5 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

4.1 ผลการศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

4.5 ผลการศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งแต่ละส่วนจะมีความสัมพันธ์เป็นผลต่อเนื่องกัน โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

4.1 ผลการศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.1.1 นโยบายในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าว

สำนักข่าวไทยรัฐ มีนโยบายในการรายงานข่าวรูปแบบข่าวทั่วไป และข่าวเชิงกลยุทธ์ของประเทศไทยเอง โดยข่าวด่วนทางสำนักข่าวจะรับข้อมูลจากผู้สื่อข่าวโดยตรง ซึ่งผู้สื่อข่าวจะทำการคัดกรองข้อมูลมาก่อนแล้ว เช่น เนื้อหาและการเซ็นเซอร์ แต่บรรณาธิการสื่อออนไลน์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการโทรทัศน์จะช่วยเรียบเรียงอีกชั้นก่อนนำเสนอ

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ จะนำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ไม่บิดเบือนข้อมูล และเป็นกลาง เพื่อความเป็นธรรมกับผู้ตกเป็นข่าว โดยจะมีบรรณาธิการที่เป็นเวรประจำวัน คอยดูแลตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอ ขณะที่การรายงานข่าวจะนำเสนอให้ผู้อ่านได้แง่คิด ให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิด และหาทางป้องกันเหตุการณ์นั้น ๆ ไม่ให้เกิดกับผู้อ่าน นอกจากนี้หากข่าวไหนที่อยู่ในกระแสความสนใจของผู้รับสาร ก็จะถูกนำเสนอ

ตารางที่ 4.1.1 นโยบายในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าว

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
นโยบายในการรายงานข่าวจะเป็นรูปแบบข่าวทั่วไป และข่าวเชิงกลยุทธ์ของประเทศไทยเอง โดยข่าวด่วนเราจะรับข้อมูลจากผู้สื่อข่าวโดยตรง ซึ่งผู้สื่อข่าวจะทำการคัดกรองข้อมูลมาก่อนแล้ว ทั้งเรื่องเนื้อหาและการเซ็นเซอร์ แต่บรรณาธิการสื่อออนไลน์ หนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ จะช่วยเรียบเรียงอีกชั้นก่อนนำเสนอ (ระวี ตะวันธรงค์,สัมภาษณ์)	การนำเสนอข่าว จะนำเสนอตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ไม่บิดเบือนข้อมูล และเป็นกลาง เพื่อความเป็นธรรมกับผู้ตกเป็นข่าว โดยจะมีบรรณาธิการที่เป็นเวรประจำวัน 2 คน คอยดูแลตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำเสนอ การรายงานข่าวจะนำเสนอให้ผู้อ่านได้แง่คิด ให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิด และหาทางป้องกันเหตุการณ์นั้น ๆ ไม่ให้เกิดกับผู้อ่าน นอกจากนี้ข่าวไหนที่อยู่ในกระแสความสนใจก็จะหยิบขึ้นมาเสนอถี่ ๆ และมากกว่าข่าวอื่น ๆ ดังนั้นถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้คนส่วนใหญ่ก็จะนำเสนอเรื่องนี้ (นวลสวาท เพิ่มเพชร,สัมภาษณ์)

4.1.2 นโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย และสำนักข่าวผู้จัดการจะนำเสนอตามข้อเท็จจริง เป็นกลาง และไม่ชี้นำสังคม นอกจากนี้สำนักข่าวผู้จัดการยังให้ความระมัดระวังในการใช้คำว่า ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย และผู้ต้องถูกกล่าวหา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามข้อเท็จจริง

ตารางที่ 4.1.2 นโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
กองบรรณาธิการจะพิจารณาภาพ และการให้ข้อมูลของผู้ต้องหา ตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	นำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริง ไม่บิดเบือน ไม่เอียงข้าง และไม่โจมตี ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เขียนและรายงานตามข้อเท็จจริง ไม่มีการตัดหรือเพิ่มเติม พาดหัวเป็นกลางว่า ผู้ต้องหาทำอะไร และชี้แจงอย่างไร ในบางเหตุการณ์ ที่ไม่สามารถยืนยันได้ว่ากระทำผิด หรือมีหลักฐานไม่เพียงพอ จะไม่ใช้คำว่าผู้ต้องหา ในการรายงานข่าว แต่จะใช้คำว่าผู้ต้องสงสัย หรือผู้ถูกกล่าวหา มากกว่า ซึ่งให้ความระมัดระวังในคำนี้เป็นอย่างมาก (นวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.1.3 เกณฑ์การคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอทุกเรื่องที่เป็นข่าว การรายงานจะอยู่บนหลักของความถูกต้อง และนำเสนอภายใต้กรอบของกฎหมาย

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ จะคัดเลือกข่าวจากความสนใจของประชาชน ถ้าข่าวไหนอยู่ในกระแสก็จะถูกนำเสนอ และนำเสนอไปตามข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ตำรวจระบุในสำนวนคดี

ตารางที่ 4.1.3 เกณฑ์การคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ทุกเรื่องที่เป็นข่าวจะนำเสนอทุกเรื่อง รายงานอยู่บนหลักของความถูกต้อง และนำเสนอภายใต้กรอบของกฎหมาย (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ข่าวที่ถูกนำเสนอจะเป็นข่าวดัง ข่าวร้อน ข่าวสถานการณ์ ข่าวใหญ่ หรือข่าวสะเทือนขวัญ ที่ประชาชนให้ความสนใจ จะนำเสนอไปตามข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ตำรวจระบุในสำนวนของคดี จะไม่บิดเบือนความจริง (นวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.1.4 องค์กรประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชน เพื่อเป็นการเตือนภัย หรือนำเสนอเหตุการณ์ที่มีเงื่อนงำ มีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน เพื่อตีแผ่ข้อเท็จจริงเพราะผู้อ่านให้ความสนใจ นอกจากนี้หากเป็นข่าวที่ประชาชนมีความสนใจก็จะถูกนำเสนอเช่นกัน

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการจะนำเสนอเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เหตุการณ์มีเงื่อนงำลึกลับซับซ้อน สะเทือนอารมณ์ผู้อ่าน และเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น

ตารางที่ 4.1.4 องค์กรประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
เป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชน จะถูกนำเสนอเพื่อเป็นการเตือนภัย เป็นเหตุการณ์ที่มีเงื่อนงำ มีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน ทางสำนักข่าวก็จะนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน เพราะผู้อ่านให้ความสนใจ นอกจากนี้หากเป็นข่าวที่ประชาชนสนใจในช่วงเวลานั้น ๆ ก็จะถูกนำเสนอเช่นกัน (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	เป็นเรื่องที่สะเทือนอารมณ์ผู้อ่าน เหตุการณ์มีเงื่อนงำ มีผลกระทบต่อผู้อ่าน หรือเป็นเรื่องที่ป่วนสนใจ จะถูกนำเสนอเป็นข่าว (นวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.1.5 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจชู้ก

บรรณาธิการบริหารของทั้งสองสำนักข่าว จะตรวจตราความถูกต้องทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจชู้ก เช่น ตรวจเช็คการพาดหัว กับเนื้อหาข่าวตรงกันหรือไม่ มีความผิดพลาดและครบประเด็นหรือไม่ ขณะเดียวกันถ้าผู้ต้องสงสัยให้การปฏิเสธ และกล่าวอ้างว่าตนไม่ผิด ก็จจะรายงานด้วยว่าผู้ต้องหาให้การว่าอย่างไร โดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ

สำนักข่าวผู้จัดการมีรายละเอียดเพิ่มเติมว่า จะนำเสนออย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำสังคม จนกว่าจะจบสิ้นกระบวนการยุติธรรม แล้วศาลตัดสินว่ากระทำผิด จึงจะเขียนชัดเจนว่ากระทำผิดอย่างไร เพื่อเป็นการเตือนภัยและให้แง่คิดกับสังคม

ตารางที่ 4.1.5 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจชู้ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>การเขียนข่าวจะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ โดยกองบรรณาธิการสื่อออนไลน์ บรรณาธิการหนังสือ - พิมพ์ และบรรณาธิการโทรทัศน์จะช่วยเรียบเรียงอีกขั้นก่อนนำเสนอ หลังจากทีผู้สื่อข่าวมีการตรวจความถูกต้องและเซ็นเซอร์มาก่อนแล้ว (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>บรรณาธิการบริหาร ต้องตรวจตราความถูกต้องทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจชู้ก บรรณาธิการบริหารซึ่งเป็นเวรประจำวันนั้น ๆ จะตรวจเช็คก่อนว่า พาดหัว กับเนื้อหาข่าวตรงกันหรือไม่ เพราะบางครั้งรายละเอียดของข่าวไม่ตรงกับพาดหัว มีความผิดพลาด หรือไม่ครบประเด็น และถ้ามีผลกระทบต่อผู้ต้องหา ก็จะไปปรับแก้ไขทันที จะไม่นำเสนอ ขณะเดียวกันถ้าผู้ต้องสงสัยให้การปฏิเสธ และกล่าวอ้างว่าตนไม่ผิด ก็เขียนในข่าวนั้นไปด้วย ว่าผู้ต้องสงสัยให้การว่าอย่างไร โดยการเขียนข่าวจะอิงข้อมูลและหลักฐานจากสำนวนคดีของตำรวจเป็นหลัก และเขียนรายละเอียดตามนั้น จะนำเสนออย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำสังคม จนกว่าจะจบสิ้นขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม แล้วศาลตัดสินว่า</p>

	กระทำผิด จึงจะเขียนชัดเจนว่ากระทำผิดอย่างไร เพื่อเป็นการเตือนภัยและให้แง่คิดสังคม ทั้งนี้ เพราะบางเหตุการณ์ตำรวจส่งสำนวนไปยังไต่สวน การ แล้วส่งฟ้องศาล บางครั้งไต่สวนการอาจจะไม่ ส่งฟ้องศาลก็ได้ (นวนสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)
--	--

4.1.6 เกณฑ์การคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐจะเลือกภาพที่มีความคมชัด สามารถบอกเรื่องราวของภาพ และเป็น ภาพที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ จะเลือกภาพที่มีจุดสนใจ และไวต่อความรู้สึกของผู้อ่าน นอกจากนี้ภาพต้องมีความคมชัด และสื่อความหมายได้

ตารางที่ 4.1.6 เกณฑ์การคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
เป็นภาพที่มีความคมชัด สามารถบอกเรื่องราว ของภาพ และเป็นภาพที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ภาพนั้นต้องมีจุดสนใจที่มากพอ และไว ต่อความรู้สึกของผู้อ่าน นอกจากนี้ภาพต้องมี ความคมชัด และสื่อความหมายได้ (นวนสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.1.7 แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั้งสองจะมีการเปิดเผยหน้าตาของผู้ต้องหาในข่าว โดยสำนักข่าวไทยรัฐกล่าวว่า จะเลือกจากภาพแกล้ง ข่าว ที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหาอยู่แล้ว และสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้อง สงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผยใบหน้า ทางสำนักข่าวก็จะมีการเบลอหน้าผู้ต้องหาให้ นอกจากนี้การเปิดเผยหน้าตาผู้ต้องหานั้น เนื่องจากได้รับกระแสติกลับจากผู้อ่านที่ต้องการให้นำเสนอ หน้าตาของผู้ต้องหา และภาพผู้ต้องหาได้ถูกนำเสนอบนโลกโซเชียลหมดแล้วไทยรัฐจึงนำเสนอภาพ ผู้ต้องหาเช่นกัน

ขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ กล่าวว่า ทางสำนักข่าวค่อนข้างมั่นใจว่า หลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องนั้นค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำความผิด ก็จะนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาที่เห็นใบหน้าชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นใบหน้าชัดเจน และเตือนภัยว่าบุคคลคนนี้เป็นคนอันตราย ซึ่งสำนักข่าวอื่นก็ทำเช่นนี้เหมือนกัน ทั้งนี้ทางสองสำนักข่าวจะนำเสนอภาพข่าว ภายใต้กรอบ พ.ร.บ.คอม ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 เช่น ไม่นำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาในลักษณะที่มีเครื่องพันธนาการใด ๆ

ตารางที่ 4.1.7 แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>คัดเลือกจากสถานการณ์ และองค์ประกอบของภาพ เช่น เลือกจากภาพแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหาอยู่แล้ว และสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผย ทางสำนักข่าวก็จะมีกระบวนการเบลอหน้าผู้ต้องหาให้</p> <p>การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเป็นช่องทางสื่อสารที่เป็นแบบ Two ways เมื่อมีการรายงานข่าวมักจะมีกระแสจากผู้อ่านตีกลับ เช่น หลายครั้งที่ทางสำนักข่าวพยายามเบลอหน้าผู้ต้องหา แต่สังคมกลับไม่พอใจ และภาพผู้ต้องหาได้ถูกนำเสนอบนโลกโซเชียลหมดแล้ว อย่างไรก็ตามการนำเสนอภาพนั้น จะอยู่ในกรอบของกฎหมายที่กำหนด (ระวี ตะวันธรงค์ ,สัมภาษณ์)</p>	<p>ใช้ พ.ร.บ.คอม ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 เข้ามาเป็นหลักในการเลือกภาพ ต้องเป็นภาพที่ไม่ขัดกับกฎหมายฉบับนี้ เช่น ห้ามถ่ายภาพผู้ต้องหาในลักษณะที่เห็นกุญแจมืออยู่ด้วย แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้รูปนี้ต้องทำการเบลอหรือตัดตรงกุญแจมือออก หรือถ้ามีรูปที่ดีกว่านั้นก็เลือกภาพใหม่ที่ไม่มีภาพกุญแจมืออยู่ ในบางข่าวจะมีการคัดเลือกภาพข่าวที่เห็นหน้าชัดเจน เนื่องจากทางสำนักข่าวค่อนข้างมั่นใจว่า หลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องนั้นค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำความผิด ก็จะนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาที่เห็นหน้าตาชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นใบหน้าชัดเจน และเตือนภัยว่าบุคคลคนนี้เป็นคนอันตราย ซึ่งสำนักข่าวอื่นก็ทำเช่นนี้เหมือนกัน (นวลสวาท เพิ่มเพชร,สัมภาษณ์)</p>

4.1.8 วิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ทั้งสองสำนักข่าวมีวิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ คือ จะลบข่าวที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหาให้ทุกแพลตฟอร์มและทุกช่องทาง ทั้งนี้ผู้ต้องหาต้องยืนยันความบริสุทธิ์กับทางสำนักข่าว โดยมีหลักฐานต่าง ๆ มาแสดง เช่น หนังสือจากศาล หลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ส่วนค่าชดเชย ทั้งสองสำนักข่าวไม่มีนโยบายชดเชยใช้เป็นเงิน เพราะยังไม่เคยเจอกรณีแบบนี้ จึงไม่มีแผนรองรับ

แต่สำนักข่าวผู้จัดการจะมีการเยียวยาเพิ่มเติมในเรื่องของการแก้ข่าวและลงข่าวให้ผู้ต้องหา ว่าไม่ได้กระทำผิด โดนกลั่นแกล้งหรือเข้าใจผิดอย่างไร มีเหตุใดที่ทำให้ผู้ต้องหาถูกเข้าใจผิด ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ชี้แจง แต่จะมีการตรวจสอบในกรณีมีการพาดพิงว่าโดนคนกลั่นแกล้ง ทางสำนักข่าวก็จะให้ชี้แจงทั้งสองฝ่ายเพื่อความเป็นกลาง

ตารางที่ 4.1.8 วิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
หากพิสูจน์ได้และมีหลักฐานมายืนยัน ทางสำนักข่าวก็จะทำการลบข่าวออกให้ทุกช่องทาง ไม่มีการชดเชยเป็นเงิน เพราะทางสำนักข่าวยังไม่เคยเจอกรณีแบบนี้ จึงไม่มีแผนรองรับ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ต้องมีการนัดเจรจากันก่อนในขั้นแรก และให้ผู้ต้องหายืนยันความบริสุทธิ์กับทางสำนักข่าว โดยมีหลักฐานต่าง ๆ มาแสดง เช่น หนังสือจากศาล สำนักข่าวก็จะแก้ข่าวและลงข่าวให้ ว่าเขาไม่ได้กระทำผิด โดนกลั่นแกล้งหรือเข้าใจผิดอย่างไร มีเหตุใดที่ทำให้เขาถูกเข้าใจผิดก็จะเปิดโอกาสชี้แจง แต่จะมีการตรวจสอบ กรณีมีการพาดพิงว่าโดนคนกลั่นแกล้ง จะให้ชี้แจงทั้งสองฝ่ายเพื่อความเป็นธรรม ไม่มีการชดเชยเป็นเงิน เพราะทางสำนักข่าวยังไม่เคยเจอกรณีแบบนี้ จึงไม่มีแผนรองรับมากกว่านี้ มีแค่การแก้ข่าวและลบข่าวให้ทุกแพลตฟอร์ม (นวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.2.1 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.2.1.1 ขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการ มีขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก คือ ขั้นแรก เมื่อเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำเสนอข่าวนั้นบนเว็บไซต์ของสำนักข่าว หลังจากนั้นจะนำไฮเปอร์ลิงก์เว็บไซต์ของข่าวนั้น ๆ ไปโพสต์ในแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรูปแบบการรายงานข่าวแบบข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ โดยการนำเสนอจะนำเสนอในสิ่งที่ผู้อ่านอยากรู้และสนใจ ข้อมูลที่รายงานจะนำเสนอว่า ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? เมื่อไร? อย่างไร? และทำไม? สำหรับภาษาที่ใช้โพสต์ข้อความในแฟนเพจ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจนั้น จะใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาพูด และภาษาแสดง สำหรับรูปแบบในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว จะเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นภาพพจน์ ภาษาที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาเร้าอารมณ์

ตารางที่ 4.2.1.1 ขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>ขั้นแรก คือ การเขียนข่าว แล้วนำเสนอข่าวผ่านเว็บไซต์ของสำนักข่าว หลังจากนั้นก็จะนำไฮเปอร์ลิงก์เว็บไซต์ของข่าวนั้น ๆ ไปโพสต์ในแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรูปแบบการรายงานข่าว แบบข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ โดยใช้ภาษาทางการในเนื้อหาข่าว และภาษากึ่งแบบแผนหรือกึ่งทางการ ภาษาพูด และภาษาแสดง ในการโพสต์ข้อความเชิญชวนให้คลิกเข้าไปอ่านข่าว สำหรับรูปแบบในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว จะเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นภาพพจน์ ภาษาที่ถูกต้องตาม</p>	<p>เริ่มจากการเขียนข่าว เสร็จแล้วจะนำเสนอข่าวผ่านเว็บไซต์ของสำนักข่าว หลังจากนั้นก็จะนำไฮเปอร์ลิงก์เว็บไซต์ของข่าวนั้น ๆ ไปโพสต์ในแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรูปแบบการรายงานข่าว แบบข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ โดยการนำเสนอจะสนองความอยากรู้ของผู้อ่าน โดยตอบคำถามว่า ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? เมื่อไร? อย่างไร? และทำไม? สำหรับภาษา</p>

หลักการใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาเร้าอารมณ์ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ที่ใช้โพสต์ข้อความในแฟนเพจ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านสนใจนั้น จะใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาพูด และภาษาแสดง (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)
--	---

4.2.1.2 แนวปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย เช่นเดียวกับสำนักข่าวผู้จัดการ ที่นำเสนอตามข้อเท็จจริง ที่ได้มาจากสำนวนสั่งฟ้องคดีของตำรวจ โดยการรายงานข่าวต้องอยู่ในระเบียบของสำนักข่าว และภายใต้สิทธิของกฎหมาย

ตารางที่ 4.2.1.2 แนวปฏิบัติในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
กองบรรณาธิการจะพิจารณาภาพ และการให้ข้อมูลของผู้ต้องหา ตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	รายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากสำนวนสั่งฟ้องคดีของตำรวจ โดยการรายงานข่าวต่อผู้ต้องหานั้น ต้องอยู่ในระเบียบของสำนักข่าว และภายใต้สิทธิของกฎหมาย (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)

4.2.1.3 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ จะมีกองบรรณาธิการสื่อออนไลน์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการโทรทัศน์ ตรวจสอบความถูกต้องทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจเฟซบุ๊ก จะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ ส่วนผู้สื่อข่าวออนไลน์ (ผู้จัดการ) จะรายงานตามข้อเท็จจริงเขียนอย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำ และอยู่ในกรอบของกฎหมาย

ตารางที่ 4.2.1.3 ข้อปฏิบัติในการเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>การเขียนข่าวจะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวนนักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ โดยกองบรรณาธิการสื่อออนไลน์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการโทรทัศน์จะช่วยเรียบเรียงอีกชั้นก่อนนำเสนอ หลังจากที่ผู้สื่อข่าวมีการตรวจความถูกต้องและเซ็นเซอร์มาก่อนแล้ว (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>รายงานตามข้อเท็จจริง เขียนอย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำ และอยู่ในกรอบของกฎหมาย (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)</p>

4.2.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของช่างภาพสื่อออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และสำนักข่าวผู้จัดการ

4.2.2.1 เกณฑ์การถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ช่างภาพสื่อออนไลน์ทั้งสองสำนักข่าว จะถ่ายภาพผู้ต้องหาให้ได้ไว้มากและมากที่สุด เพราะในบางสถานการณ์ไม่สามารถคำนึงถึงกฎระเบียบต่าง ๆ เนื่องจากเวลาน้อยหรือกระชั้นชิด หลังจากนั้นค่อยเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในลำดับต่อไป

ตารางที่ 4.2.2.1 เกณฑ์การถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>การถ่ายภาพไม่ได้มีหลักเกณฑ์นัก หน้าที่ช่างภาพคือต้องถ่ายภาพให้ได้ไว้มากแล้วค่อยเข้าสู่พิจารณาหลักเกณฑ์ในการพิจารณานำเสนอ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>บางครั้งเหตุการณ์ก็ฉุกเฉินเกินกว่าที่จะคำนึงกฎระเบียบต่าง ๆ ได้ เพราะเวลาน้อยและกระชั้นชิด จึงต้องรีบถ่ายภาพให้ได้มากที่สุด แล้วค่อยนำกลับไปให้ บก. คัดเลือกภาพอีกครั้ง ทั้งนี้ก็จะหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพที่มี</p>

	<p>กัญแจมือ หรือตรวน ถ้ามีรูปที่ดีกว่านั้น ก็เลือกภาพใหม่ที่ไม่มีภาพกัญแจมือหรือตรวน บางรูปก็เน้นเห็นหน้าชัดเจน เพราะโดยส่วนมากค่อนข้างจะมั่นใจว่าหลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องนั้นค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำผิดจริง (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พิมพา, สัมภาษณ์)</p>
--	--

4.2.2.2 แนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ช่างภาพข่าวออนไลน์ สำนักข่าวไทยรัฐ จะถ่ายภาพข่าวจากการแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหา ซึ่งสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผย ทางสำนักข่าวก็จะมีกระบวนการเบลอหน้าผู้ต้องหาในการนำเสนอ โดยการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหานั้นจะอยู่ในกรอบของกฎหมายที่กำหนด

ขณะที่แนวปฏิบัติของช่างภาพข่าวออนไลน์ สำนักข่าวผู้จัดการ การถ่ายภาพผู้ต้องหาจะเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องหา และคำนึงถึงผลกระทบต่อครอบครัว และวงศ์ตระกูลของผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.2.2.2 แนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>จะถ่ายภาพจากการแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหา ซึ่งสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผย ทางสำนักข่าวก็จะมีกระบวนการเบลอหน้าผู้ต้องหาในการนำเสนอ</p> <p>อย่างไรก็ตามการนำเสนอภาพนั้น จะอยู่ในกรอบของกฎหมายที่กำหนด (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>การถ่ายภาพผู้ต้องหาจะเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งต่อผู้ต้องหา และคำนึงถึงผลกระทบต่อครอบครัว และวงศ์ตระกูลของผู้ต้องหา (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พิมพา, สัมภาษณ์)</p>

4.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

4.3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการ

4.3.1.1 ผลกระทบต่อผู้ต้องหา จากการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ทั้งสองสำนักข่าว พบว่าไม่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหา เนื่องจากว่าทั้งสองสำนักข่าวไม่มีการนำเสนอข่าวในเชิงละเมิดสิทธิผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.3.1.1 ผลกระทบต่อผู้ต้องหา จากการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ไม่มีผลกระทบ เพราะสำนักข่าวไทยรัฐไม่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา เชิงละเมิด (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ไม่มีผลกระทบ เพราะสำนักข่าวผู้จัดการไม่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาเชิงละเมิด (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.3.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ มีความคิดเห็นว่า การแชร์ มีข้อดี คือ ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดี หรือเรื่องที่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง และสังคมได้ระวังตัวมากยิ่งขึ้น ข้อเสียของการแชร์ คือ ถ้ามีการนำเสนอผิดพลาด ในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้างเช่นกัน

การแสดงความคิดเห็นนั้น มีข้อเสียคือ ในบางข่าวที่เป็นข่าวดัง หรือสะเทือนอารมณ์ มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคาย บางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้งกันเองของผู้บริโภคได้

และการไลค์ มีข้อดีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก คือ สามารถวัดได้ว่า สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด ข่าวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการหรือไม่

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ มีความเห็นว่า ผลกระทบจากการแชร์ คือ ถ้าเป็นเรื่องเท็จ จะกระทบทั้งผู้ต้องหา ครอบครัวของผู้ต้องหา และสำนักข่าว กล่าวคือ แหล่งข่าวเสียหายเสื่อมเสีย ชื่อเสียง ถูกตัดสินว่าเป็นคนไม่ดี ถูกสังคมรังเกียจ หรืออาจทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ส่วนสำนักข่าวก็ถูกลดความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์องค์กรเสียหาย เพราะรายงานข่าวเท็จ และอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี

การไลค์ เป็นฟังก์ชันที่ดีต่อสำนักข่าว เพราะสามารถเป็นเครื่องมือวัดว่าข่าวที่นำเสนอได้รับความสนใจหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งสามารถวัดเรตติ้งได้

และการแสดงความคิดเห็น มีผลเสียต่อองค์กร คือ สามารถถูกนำมาเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดี ในการโจมตีและทำลายภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น การแสดงความคิดเห็นแบบใช้ถ้อยคำรุนแรง หยาดคาย ในการติผลงานข่าวที่นำเสนอ ข้อดีคือ การแสดงความคิดเห็นของแฟนข่าว ที่มีการชมเชยการทำข่าว หรือแนะนำการทำข่าว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร สามารถนำมาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านได้

ตารางที่ 4.3.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>ข้อดีของการแชร์ ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดี หรือเรื่องที่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง และสังคมได้ระวังตัวมากยิ่งขึ้น ข้อเสียของการแชร์ คือ ถ้ามีการนำเสนอผิดพลาด ในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้างเช่นกัน</p> <p>การแสดงความคิดเห็นนั้น ในบางข่าวที่เป็นข่าวดัง หรือสะเทือนอารมณ์ มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาดคาย บางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้งกันเองของผู้บริโภคได้</p> <p>การไลค์ มีข้อดีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก คือ สามารถวัดได้ว่า สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถืออยู่ใน</p>	<p>ผลกระทบจากการแชร์ คือ ถ้าเป็นเรื่องเท็จจะกระทบทั้งผู้ต้องหา ครอบครัวของผู้ต้องหา และสำนักข่าว กล่าวคือ แหล่งข่าวเสียหายเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกตัดสินว่าเป็นคนไม่ดี ถูกสังคมรังเกียจ หรืออาจทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ส่วนสำนักข่าวก็ถูกลดความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์องค์กรเสียหาย เพราะรายงานข่าวเท็จ และอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี</p> <p>การไลค์ เป็นฟังก์ชันที่ดีต่อสำนักข่าว เพราะสามารถวัดได้ว่าข่าวที่นำเสนอได้รับความสนใจหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ สามารถวัดเรตติ้งได้</p>

<p>ระดับใด ชาวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการหรือไม่ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>การแสดงความคิดเห็น มีผลเสียต่อองค์กร คือ ถูกนำมาเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดี ในการโจมตีและทำลายภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น การแสดงความคิดเห็นแบบใช้ถ้อยคำรุนแรง หยาดคาย ในการติผลงานชาวที่นำเสนอ ข้อดีคือ การแสดงความคิดเห็นของแฟนข่าว ที่มีการชมเชยการทำข่าว หรือแนะนำการทำข่าว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร สามารถนำมาปรับปรุง หรือเพิ่มเติมให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านได้ (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพ็ชร, สัมภาษณ์)</p>
--	--

4.3.1.3 ข้อจำกัด และการบริหารจัดการของฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาคดียาเสพติด

การมีฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาคดียาเสพติด สำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการพบข้อจำกัด คือ ไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง

โดยสำนักข่าวผู้จัดการมีการจัดการเรื่องนี้ โดยถ้าเป็นข่าวที่มีความอ่อนไหว หรือเสี่ยงต่อการแสดงความคิดเห็นที่ล่อแหลม จะไม่เปิดให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น แต่จะให้คลิกว่า เห็นด้วยกับข่าวนี้นี้ หรือไม่เห็นด้วยแทน ในส่วนของการใช้คำไม่สุภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นเกินข้อเท็จจริง จะซ่อนหรือลบความเห็นนั้น ถ้าแสดงความคิดเห็นแบบละเมิดหรือดูหมิ่นบ่อยครั้ง ทางแฟนเพจจะบล็อกผู้ใช้นั้นๆ เพื่อไม่ให้สามารถเข้ามาใช้งานได้อีก

ตารางที่ 4.3.1.3 ข้อจำกัด และการบริหารจัดการของฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>ไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>การแสดงความคิดเห็น ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด ถ้าเป็นข่าวที่มีความอ่อนไหว จะไม่เปิดให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น จะให้คลิกว่าเห็นด้วยกับข่าวนี้นี้ หรือไม่เห็นด้วยแทน หรือในส่วนของการใช้คำไม่สุภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นเกินข้อเท็จจริง ทางสำนักข่าวมีการแก้ไขโดยซ่อนหรือลบความเห็นนั้น ถ้าแสดงความคิดเห็นแบบละเมิด หรือดูหมิ่นบ่อยครั้ง ทางแฟนเพจจะบล็อกผู้ใช้รายนั้น เพื่อไม่ให้เข้ามาสร้างความวุ่นวายอีก นอกจากนี้เพื่อไม่ให้ผู้อ่านคนอื่นเห็น หรือเกิดความขัดแย้งกันขึ้น และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งข่าว เช่น ทำให้แหล่งข่าวเสียสุขภาพจิต แต่การจัดการนี้ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด มีบางความคิดเห็นที่เล็ดลอดออกไป เพราะบางวันข่าวเป็นร้อย ๆ หรือร้อยพันการแสดงความคิดเห็น ก็ยากต่อการไล่ดูทุกความคิดเห็น (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพ็ชร, สัมภาษณ์)</p>

4.3.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐมองว่า สาเหตุที่มีการนำเสนอข่าวในเชิงละเมิดสิทธิผู้ต้องหานั้น อาจเป็นเพราะต้องการสร้างกระแสของข่าว และเรียกยอดไลค์จากผู้อ่าน หรืออาจจะทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ผู้รับสารให้สนใจข่าวนั้น ซึ่งผลกระทบที่ตามมาคือสื่อมวลชนถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ มองในแง่ของผลกระทบที่มาจากการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป ว่า ผู้ต้องหาต้องกลายเป็นแพะรับบาป ในการกระทำผิดที่

ตนไม่ได้ก่อ แต่มีสาเหตุมาจากการนำเสนอข่าวสารที่ผิดพลาดไป ทั้งที่ยังไม่จบสิ้นการไต่สวนของ กระบวนการยุติธรรม ซึ่งองค์กรสื่อควรมีความรับผิดชอบในเรื่องนี้

ตารางที่ 4.3.1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
หลายสำนักข่าวนำเสนอเพื่อสร้างกระแส และเรียกยอดไลค์ หรือทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ของคนให้สนใจข่าวนั้น จนปัจจุบันทำให้คนไม่พอใจสื่อ ทำให้สื่อถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	การละเมิดผู้ต้องหาโดยการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไป ทั้งที่ข้อเท็จจริงศาลยังไม่ได้ตัดสินนั้น ผู้ต้องหาอาจเป็นแพะรับบาป องค์กรสื่อควรมีความรับผิดชอบในเรื่องนี้ (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)

4.3.1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไปนั้น เพราะต้องการความรวดเร็วในการรายงานข่าว ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม ที่มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้น และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ๆ ซึ่งปัจจุบันทุกแฟนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา

ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ เห็นว่า อาจเป็นเพราะความไม่เจตนา หรือไม่รู้ตัว ขององค์กรสื่อ เพราะสื่อมวลชนจะเขียนรายงานข่าวตามที่ตำรวจสั่งฟ้องสำนวน เช่น ตามพยานหลักฐานที่แสดง ตามข้อเท็จจริง เป็นต้น แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผู้ต้องหากลายเป็นบริษัท จึงกลายเป็นว่าสื่อมวลชนละเมิดผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.3.1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
เพื่อความรวดเร็วในการรายงานข่าว ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ซึ่งปัจจุบันทุกแฟนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจรรยาบรรณ และจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	อาจเป็นเพราะความไม่เจตนา หรือไม่รู้ตัวขององค์กรสื่อ เพราะสื่อมวลชนจะเขียนรายงานข่าวตามที่ตำรวจสั่งฟ้องสำนวน เช่น ตามพยาน และหลักฐานที่แสดง ตามข้อเท็จจริง แต่สุดท้ายพอขึ้นศาลก็กลายเป็นว่าผู้ต้องหาบริสุทธิ์ จึงกลายเป็นว่าสื่อมวลชนละเมิดผู้ต้องหา (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพ็ชร, สัมภาษณ์)

4.3.1.6 ความคิดเห็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิตามกฎหมายอย่างครบถ้วน

ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ ให้ความเห็นว่า ควรพิทักษ์สิทธิผู้ต้องหาให้มากขึ้น ไม่เกาะกระแสผู้ต้องหาเพื่อเรียกยอดไลค์ ยอดติดตาม ควรรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง และไม่ชี้นำสังคม กรณีที่มีหลักฐานแน่นหนา ควรอนุโลมสื่อนำเสนอหน้าตาผู้ต้องหาได้ ยกเว้นเด็กและเยาวชน ส่วนในเรื่องของการถ่ายรูปผู้ต้องหาที่มีเครื่องพันธนาการ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการถ่ายรูปผู้ต้องหาอย่างระมัดระวังตามเดิม

ตารางที่ 4.3.1.6 ความคิดเห็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิของผู้ต้องหาให้ครบถ้วน และเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ควรพิทักษ์สิทธิผู้ต้องหาให้มากขึ้น ไม่เกาะกระแสผู้ต้องหาเพื่อเรียกยอดไลค์ ยอดติดตาม ควรรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง ไม่ควรเขียนข่าวเชิงตัดสินใจ ให้เป็นหน้าที่ของศาลตัดสิน ในกรณีที่มีหลักฐานแน่นหนา นั้นควรอนุโลมสื่อเสนอ

	หน้าตาผู้ต้องหาได้ ยกเว้นเด็กและเยาวชน ส่วนในเรื่องของการถ่ายรูปผู้ต้องหาที่มีเครื่องพันธนาการ เช่น โซ่ ตรวนนั้น ยังคงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการถ่ายรูปผู้ต้องหาอย่างระมัดระวังตามเดิม (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพชร, สัมภาษณ์)
--	---

4.3.1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของสำนักข่าวและผู้สื่อข่าว ต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ เสนอว่า สำนักข่าวและผู้สื่อข่าวต้องนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามสิทธิและกฎหมายที่รองรับ และสื่อมวลชนควรมีการอบรมอัปเดตข้อมูลหรือข้อกฎหมายกันอยู่เสมอ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในครั้งต่อ ๆ ไป

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ มีข้อเสนอว่า การรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงที่ตำรวจสั่งฟ้อง และตามหลักฐานข้อเท็จจริงนั้น ไม่ควรนำเสนอในลักษณะทำให้ผู้ต้องหาหรือครอบครัวมีผลกระทบ เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และศาลยังไม่ได้ตัดสินความผิด นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบตำรวจด้วย ว่าพยานหลักฐานที่ได้มา มีการจัดฉากให้ผู้ต้องหาเป็นแพะหรือไม่ ควรเขียนข่าวอย่างเป็นกลาง ไม่พาดหัวข่าวเรียกเรตติ้ง ถ้าข้อมูลไม่มีความชัดเจน หรือหลักฐานไม่หนาแน่น อย่างนำเสนอข่าวนั้นต่อสาธารณะ ควรรอความชัดเจนก่อน

ตารางที่ 4.3.1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของสำนักข่าวและผู้สื่อข่าว ต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
สำนักข่าวและผู้สื่อข่าวต้องรักษาสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายในการรายงานข่าว และสื่อมวลชนควรมีการอบรมอัปเดตข้อมูลหรือข้อกฎหมายกันอยู่เสมอ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในครั้งต่อ ๆ ไป (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ให้รายงานข่าวตามข้อเท็จจริงที่ตำรวจสั่งฟ้อง ตามหลักฐานจริง แต่ทั้งนี้ก็ไม่ควรนำเสนอในลักษณะทำให้ผู้ต้องหาหรือครอบครัวมีผลกระทบ เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และศาลยังไม่ได้ตัดสิน ควรเขียนข่าวอย่างเป็นกลาง ไม่พาดหัวข่าวเรียกเรตติ้ง ถ้า

	<p>ข้อมูลไม่มีความชัดเจน หรือหลักฐานไม่หนาแน่น อย่างนำเสนอข่าวนั้นต่อสาธารณะ ควรรอความชัดเจนก่อน นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบตำรวจด้วย ว่าพยานหลักฐานที่ได้มา มีการจัดฉากให้ผู้ต้องหาเป็นแพะหรือไม่ (นางสาวนวลสวาท เพิ่มเพ็ชร, สัมภาษณ์)</p>
--	---

4.3.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐ และผู้จัดการ

4.3.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ผู้สื่อข่าวออนไลน์ไทยรัฐกล่าวว่า ข้อดีของการแชร์ คือ ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดี หรือเรื่องที่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง และสังคมระมัดระวังตัวมากยิ่งขึ้น ข้อเสียของการแชร์ คือ ถ้ามีการนำเสนอผิดพลาด ในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้างเช่นกัน ส่วนการแสดงความคิดเห็นนั้น ในบางเหตุการณ์มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคาย บางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้งกันเองของผู้บริโภคได้ สำหรับการไลค์ มีข้อดีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก คือ สามารถวัดได้ว่า สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด ข่าวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการหรือไม่

ในขณะที่ผู้สื่อข่าวออนไลน์ผู้จัดการให้ความเห็นว่า หากมองในมุมของการได้ข่าวสารของนักข่าว เมื่อมีการแชร์หรือกดไลค์สถานการณ์หนึ่งอย่างมากมาย ถือว่าเป็นประโยชน์กับสำนักข่าว เพราะทำให้รับรู้ข้อมูลเพิ่มเติม และชี้เบาะแสของข่าวนำไปสู่ที่มาของแหล่งข่าวได้ และกลายเป็นข่าวในที่สุด ซึ่งปัจจุบันสื่อกระแสหลักมักได้ข่าวมาจากสื่อออนไลน์

ตารางที่ 4.3.2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>ข้อดีของการแชร์ ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดี หรือเรื่องที่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง และสังคมได้ระวังตัวมากยิ่งขึ้น ข้อเสียของการแชร์ คือ ถ้ามีการนำเสนอผิดพลาด ในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้างเช่นกัน</p> <p>การแสดงความคิดเห็นนั้น ในบางข่าวที่เป็นข่าวดี หรือสะท้อนอารมณ์ มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคาย บางครั้งทำให้เกิดความขัดแย้งกันเองของผู้บริโภคได้</p> <p>การไลค์ มีข้อดีต่อองค์กรเป็นอย่างมาก คือสามารถวัดได้ว่า สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด ข่าวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการหรือไม่ (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>มองในมุมของการได้ข่าวสารของนักข่าว เมื่อมีการแชร์หรือกดไลค์สถานการณ์หนึ่ง อย่างมากมาย ถือว่าเป็นประโยชน์กับสำนักข่าว เพราะทำให้รับรู้ข้อมูลเพิ่มเติม และชี้เบาะแสของข่าวนำไปสู่ที่มาของแหล่งข่าวได้ และกลายเป็นข่าวในที่สุด ซึ่งปัจจุบันสื่อกระแสหลักมักได้ข่าวมาจากสื่อออนไลน์ (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)</p>

4.3.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ทั้งสองสำนักข่าวยอมรับว่าไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรงหรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง โดยผู้สื่อข่าวสำนักข่าวผู้จัดการ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับการแชร์นั้น ก็ไม่สามารถควบคุมได้เช่นกัน ในบางเหตุการณ์ที่ถูกแชร์ไปไกล แล้วเป็นข่าวเท็จ จะทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้าง และนำมาซึ่งความเสียหาย

ตารางที่ 4.3.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง (ระวี ตะวันธรงค์,สัมภาษณ์)	การใช้คำไม่สุภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นเรื่องยากต่อการจัดการในบางครั้งที่มียอดการแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก และเรื่องราวที่อ่านแล้วไม่น่าจะมีมูลความจริง หากถูกแชร์ต่อ ๆ ไปไกล ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสารที่ผิดพลาดเป็นวงกว้าง นำมาซึ่งความเสียหาย การแชร์เป็นอีกฟังก์ชันหนึ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย,สัมภาษณ์)

4.3.2.3 ความคิดเห็นการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป

ผู้สื่อข่าวออนไลน์ทั้งสองสำนักข่าว มีความคิดเห็นว่า หลายสำนักข่าวนำเสนอข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาเพื่อสร้างกระแส และเรียกยอดไลค์ให้กับแฟนเพจข่าวของตน หรือทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ของคนให้สนใจข่าวนั้น ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง จนปัจจุบันทำให้บุคคลบางกลุ่มไม่พอใจสื่อ ทำให้สื่อถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม ผู้สื่อข่าวออนไลน์ สำนักข่าวผู้จัดการเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรเคารพในความเป็นมนุษย์ และไว้ซึ่งสิทธิของผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.3.2.3 ความคิดเห็นการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
หลายสำนักข่าวนำเสนอเพื่อสร้างกระแส และเรียกยอดไลค์ หรือทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ของคนให้สนใจข่าวนั้น จนปัจจุบันทำให้บุคคลบางกลุ่มไม่	การละเมิดสิทธิผู้ต้องหาเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ไม่ควรให้ความสำคัญแต่ยอดไลค์ ยอดติดตามของแฟนเพจข่าว ต้องเคารพใน

พอใจสื่อ ทำให้สื่อถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ความเป็นมนุษย์ และไว้ซึ่งสิทธิของผู้ต้องหา (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)
---	--

4.3.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป

ผู้สื่อข่าวจากสองสำนักข่าว มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป เพราะต้องการให้คนกดไลค์ หรือเพิ่มยอดไลค์บนแฟนเพจ โดยการนำข่าวผู้ต้องหา มาสร้างกระแสบนแฟนเพจสำนักข่าวของตน นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะต้อง การเป็นสำนักข่าวที่มีความรวดเร็ว และทันเหตุการณ์ ซึ่งปัจจุบันทุกแฟนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจรรยาบรรณ และจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.3.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
เพื่อความรวดเร็วในการรายงานข่าว ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ซึ่งปัจจุบันทุกแฟนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจรรยาบรรณ และจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ความต้องการเป็นที่หนึ่งมียอดไลค์ ยอดติดตาม จำนวนมาก และต้องการเป็นสำนักข่าวที่มีความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)

4.3.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์

ผู้สื่อข่าวออนไลน์ทั้งสองสำนักข่าว มีความเห็นว่า ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องหาให้ครบถ้วน และควรรายงานข่าวโดยเคารพสิทธิผู้ต้องหา และอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย

ตารางที่ 4.3.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ฟังประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิของผู้ต้องหาให้ครบถ้วน และเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ในการรายงานข่าว ควรรายงานโดยเคารพสิทธิผู้ต้องหา และอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย (นางสาวนุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)

4.3.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการรายงานข่าวผู้ต้องหาที่ฟังประสงค์

ผู้สื่อข่าวออนไลน์ของสำนักข่าวทั้งสอง มีความคิดเห็นว่า ควรรายงานข่าวอย่างละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และนำเสนอข้อมูลให้ครบทุกด้าน ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้อง และมีความลึกของข้อมูลจริง ในการนำเสนอข่าว

โดยผู้สื่อข่าวผู้จัดการ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ต้องเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ และต้องให้ความเป็นธรรมกับผู้ต้องหา ควรมีความรับผิดชอบควบคู่ไปกับการมีเสรีภาพของสื่อ ใช้ประเด็นปัญหามาหาแนวทางแก้ไขควบคู่กัน นอกจากนี้ไม่ควรฉายภาพความรุนแรงขึ้นมา เนื่องจากไม่เกิดผลดี ต้องมีความรับผิดชอบต่อทางกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรมควบคู่กันด้วย

ตารางที่ 4.3.2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการรายงานข่าวผู้ต้องหาที่ฟังประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
รายงานให้ละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และนำเสนอข้อมูลให้ครบทุกด้าน และมีความลึกของข้อมูลจริง (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้อง และความครบถ้วนในการนำเสนอข่าว และต้องเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ และต้องให้ความเป็นธรรมกับผู้ต้องหา ควรมีความรับผิดชอบต่อควบคู่ไปกับการมีเสรีภาพของสื่อ ใช้ประเด็นปัญหา นำมาหาแนวทางแก้ไข

	ควบคู่กัน นอกจากนี้ไม่ควรฉายภาพความรุนแรงขึ้นมา ต้องมีความรับผิดชอบทางกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรมควบคู่กันด้วย (นางสาว นุสรรา อินทร์น้อย, สัมภาษณ์)
--	---

4.3.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหบบนแพนเพจเฟซบุ๊ก ของช่างภาพข่าวออนไลน์ จากสำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการ

4.3.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

ช่างภาพไทยรัฐ กล่าวว่า ภาพมืองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพไม่คมชัด สัดส่วนภาพไม่ดี เป็นต้น

ส่วนช่างภาพผู้จัดการ กล่าวว่า ในบางสถานการณ์ที่ผู้ต้องหาปิดบังใบหน้า เพื่อปกป้องสิทธิของตัวเอง ทำให้ช่างภาพถ่ายรูปสะดวกและง่าย เพราะไม่ต้องคำนึงข้อกำหนด หรือกฎหมายในการถ่ายภาพผู้ต้องหามากนัก สามารถถ่ายภาพได้ทุกลักษณะ และทุกอริยาบท ไม่ก่อให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา เนื่องจากระบุไม่ได้ว่าผู้ต้องหาเป็นใคร มีหน้าตาอย่างไร แต่กับบางสถานการณ์ที่ผู้ต้องหาเปิดเผยหน้า ไม่ได้ปิดบัง มักจะยากต่อการถ่ายภาพมาก แม้จะระวังก็อาจผิดพลาดได้ สำหรับภาพเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาที่ถูกบันทึก บางครั้งไม่อาจควบคุมได้ เช่น กรณีที่ผู้ต้องหามีตรวนหรือกุญแจมือ จะยากต่อการหลีกเลี่ยงในการบันทึกวิดีโอ แต่จะแก้ไขปัญหาด้วยการเบลอ ซึ่งภาพก็ยังสามารถเดาได้นั่นคือกุญแจมือ หรือตรวน

ตารางที่ 4.3.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ภาพมืองค์ประกอบไม่เหมาะสม เช่น ภาพไม่คมชัด สัดส่วนภาพไม่ดี เป็นต้น (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ในบางสถานการณ์ผู้ต้องหามีการปิดบังใบหน้า เพื่อปกป้องสิทธิ ของตัวเอง ทำให้การถ่ายรูปนั้นได้ง่าย เพราะไม่ต้องคำนึงข้อกำหนด หรือกฎหมายในการถ่ายภาพผู้ต้องหามากนัก สามารถถ่ายรูปได้ทุกลักษณะ และทุกอริยาบท ไม่ทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา

	<p>เพราะระบุไม่ได้ว่าผู้ต้องหาเป็นใคร มีหน้าตาอย่างไร แต่กับบางสถานการณ์ที่ผู้ต้องหาเปิดเผยหน้า ไม่ได้ปิดบัง ยากต่อการถ่ายภาพมาก แม้จะระวางก็อาจจะมีพลาดได้</p> <p>สำหรับภาพเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาที่ถูกบันทึก บางครั้งไม่อาจควบคุมได้ กรณีที่ผู้ต้องหามิตรวนหรือ กุญแจมือ จะยากต่อการเลี้ยงในการบันทึกวิดีโอ แต่จะแก้ไขปัญหาด้วยการเบลอ ซึ่งภาพก็ยังสามารถเดาได้ว่านั่นคือกุญแจมือ หรือตรวน (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พินพา, สัมภาษณ์)</p>
--	--

4.3.3.2 ความคิดเห็นในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป ที่มีลักษณะละเมิดสิทธิผู้ต้องหา

ช่างภาพทั้งสองสำนักข่าวมีความคิดเห็นว่ หลายสำนักข่าวนำเสนอเพื่อสร้างกระแส หรือปลุกปั่นอารมณ์ผู้อ่านให้สนใจข่าวนั้น แล้วมีผลทำให้ผู้อ่านกดไลค์แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ๆ เพื่อเพิ่มยอดไลค์ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งเพื่อเรียกเรตติ้ง จนปัจจุบันทำให้บุคคลบางกลุ่มไม่พอใจสื่อ ทำให้สื่อถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม โดยช่างภาพสำนักข่าวผู้จัดการ มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้ต้องหาเหมือนสินค้าชนิดหนึ่งของสื่อ

ตารางที่ 4.3.3.2 ความคิดเห็นในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป ที่มีลักษณะละเมิดสิทธิผู้ต้องหา

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
<p>หลายสำนักข่าวนำเสนอเพื่อสร้างกระแส และเรียกยอดไลค์ หรือทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ของคนให้สนใจข่าวนั้น จนปัจจุบันทำให้บุคคลบางกลุ่มไม่พอใจสื่อ ทำให้สื่อถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)</p>	<p>ภาพข่าวของผู้ต้องหาถูกใช้เพื่อเกาะกระแส เพิ่มยอดไลค์ ยอดติดตาม เพื่อเรียกเรตติ้ง ผู้ต้องหาเหมือนสินค้าชนิดหนึ่งของสื่อ (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พินพา, สัมภาษณ์)</p>

4.3.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป

ช่างภาพทั้งสองสำนักข่าว มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป มาจากความต้องการเพิ่มยอดไลค์ ยอดติดตาม และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทุกแฟนเพจต้องการ โดยช่างภาพจากสำนักข่าวผู้จัดการกล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งคือ การนำเสนอข่าวไม่รอบด้าน เร่งรีบในการรายงานข่าว เพื่อแข่งขันกับสำนักข่าวอื่น จึงไม่คำนึงถึงข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอออกไปว่ามีความครบถ้วน รอบด้านหรือไม่

ตารางที่ 4.3.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั่วไป

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ซึ่งปัจจุบันทุกแฟนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจรรยาบรรณ และจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	ต้องการเพิ่มยอดไลค์ ยอดติดตาม เพื่อเรียกเรตติ้ง และการนำเสนอข่าวไม่รอบด้าน รีบนำเสนอข่าวเพื่อให้ข้อมูลข่าวไปถึงผู้รับให้เร็วที่สุด และคำนึงเพียงแค่ว่า ข่าวของตนต้องเร็วกว่าข่าวของคนอื่น โดยไม่คำนึงถึงข้อมูลข่าวที่นำเสนอออกไปว่ามีความครบถ้วน รอบด้านหรือไม่ (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พิมพา, สัมภาษณ์)

4.3.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ กล่าวว่า ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิของผู้ต้องหาให้ครบถ้วน และเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ มีความเห็นว่า สื่อมวลชนต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัดในการนำเสนอภาพข่าวแต่ละครั้ง โดยต้องเริ่มที่การไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ และเคารพสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.3.3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ฟังประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิของผู้ต้องหาให้ครบถ้วน และเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	สื่อมวลชนต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัดในการนำเสนอภาพข่าวแต่ละครั้ง โดยต้องเริ่มที่การไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ และเคารพสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา (นางสาวสุภาวดี เจริญพิพัฒน์พินา, สัมภาษณ์)

4.3.3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ฟังประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ มีความเห็นว่า ควรรายงานข่าวอย่างละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และนำเสนอข้อมูลให้รอบด้าน และมีความลึกของข้อเท็จจริง

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ ให้เห็นว่า ควรเสนอข่าวอย่างถูกต้อง เทียงตรง แม่นยำ รอบด้าน เป็นธรรม และปราศจากอคติเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ นอกจากนี้ควรเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ตารางที่ 4.3.3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อออนไลน์ในการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ฟังประสงค์

สำนักข่าวไทยรัฐ	สำนักข่าวผู้จัดการ
รายงานให้ละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และนำเสนอข้อมูลให้ครบทุกด้าน และมีความลึกของข้อมูลจริง (ระวี ตะวันธรงค์, สัมภาษณ์)	เสนอข่าวอย่างถูกต้อง เทียงตรง แม่นยำ รอบด้าน เป็นธรรม และปราศจากอคติเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ นอกจากนี้ ควรเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สุภาวดี เจริญพิพัฒน์พินา, สัมภาษณ์)

4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

4.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ จากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความคิดเห็นว่าการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน ผู้รับสารสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันที และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัด หรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกกับข่าวนั้นได้ เช่น การกดสติ๊กเกอร์ ใจ ร้องไห้ โหมโห หรือหัวเราะ ซึ่งเป็นการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่ทำให้หลายคน หรือผู้ต้องหาต้องตกเป็นเหยื่อ ถูกโจมตี และได้รับความเสียหาย หรือถูกละเมิดซ้ำจากสื่อ ซึ่งไม่ได้สร้างผลกระทบต่อผู้ต้องหาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีผลกระทบต่อครอบครัว เช่น กระทบกระเทือนความรู้สึกอย่างไม่มีวันลืม เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียจะยังคงค้างและอยู่ถาวรบนโลกอินเทอร์เน็ต หากไม่มีการลบข้อมูลจากต้นทาง และยังกระทบถึงการใช้ชีวิตประจำวันของครอบครัวที่เปลี่ยนไป จากการถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดีทั้งครอบครัว และอาจถูกสังคมรังเกียจ ทุกคนในครอบครัวได้รับผลกระทบหมด และที่เลวร้ายกว่านั้น เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์หรือที่เรียกว่าแพะ ต้องมีชีวิตที่แบกตราบาปไว้ ไปไหนก็มีคนแต่ประณาม หรือรังเกียจว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งที่ความจริงกระบวนการยุติธรรมได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ครั้งแรกที่เป็นข่าวว่ากระทำผิดนั้นเป็นข่าวใหญ่โตเป็นที่รู้จักกันทั่ว แต่วันที่พ้นมลทินนั้น กลับเป็นข่าวในพื้นที่เล็ก ๆ คนก็รู้จักกันไม่ทั่ว ก็ทำให้ตราบาปนั้นยังอยู่ติดตัว ประกอบสัมมาอาชีพก็ไม่มีใครรับ ใช้ชีวิตเหมือนตกรกทั้งเป็น

ขณะที่นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ กล่าวว่าหากสื่อมวลชนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบิดเบือน ใส่ร้าย หรือชี้นำสังคมว่ากระทำผิด ก็จะได้รับผลกระทบคือผู้ต้องหาจะเสื่อมเสียชื่อเสียง เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียไปเร็วและไกลมาก ส่วนการแสดงความเห็นใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ วิพากษ์วิจารณ์ไปในทางเสียหาย หรือแชร์ข้อมูลออกไปอย่างไม่จำกัดนั้น นับว่าเป็นการละเมิดผู้ต้องหาซ้ำจากสื่อ และถ้าสื่อมวลชนใส่ชื่อนามสกุลจริงของผู้ต้องหาในข่าว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่ใช้นามสกุลเดียวกัน ทั้งที่ใช่ญาติและไม่ใช่ญาติ ก็พลอยเสียชื่อเสียงตามไปด้วย กว่าจะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ตามกฎหมาย ก็เกิดความเสียหาย อย่างมากมายไปแล้ว โดยเฉพาะหน้าตาทางสังคม อาจถูกรังเกลียดเดียดฉันท์ ถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วกระทำผิด ก็ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตามปกติ ส่วนสุขภาพจิต ก็ทั้งผู้เสียหายและครอบครัวอยู่ในภาวะ

ความเครียดความกังวลรุมเร้า บางครั้งอาจหมดชีวิตความเป็นมนุษย์ เพราะสื่อได้เป็นผู้ตัดสินความผิดไปแล้ว

ส่วนนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ กล่าวว่า หากการรายงานข่าวนั้น ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ แล้วมีการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา ในลักษณะรายงานข่าวหมิ่นเหม่ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือชี้้นำตัดสินว่าผู้ต้องหาในข่าวกระทำผิด จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหา คือ ผู้ต้องหาและครอบครัวไม่ได้รับความเป็นธรรม ขณะที่ยังไม่สิ้นสุดกระบวนการยุติธรรม ทำให้ตกเป็นเชลยของสังคมทั้งที่ข้อเท็จจริงอาจจะเป็นผู้บริสุทธิ์

ตารางที่ 4.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบ จากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า แตกต่างกับสื่อดั้งเดิมในอดีตมาก ผู้รับสารสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทันที นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัด หรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกกับข่าวนั้นได้ เช่น การกดสติ๊กเกอร์ ใจ ร้องไห้ โหมโห หรือหัวเราะ มองว่าเป็นการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่ทำให้หลายคน หรือผู้ต้องหาต้องตกเป็นเหยื่อ ถูกโจมตี ถูกล่าแม่มด และได้รับความเสียหาย หรือถูกละเมิดซ้ำจากสื่อ ซึ่งไม่ได้สร้างผลกระทบต่อผู้ต้องหาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีผลกระทบต่อครอบครัว กระทบกระเทือนความรู้สึกของพ่อแม่ สามี ภรรยา ลูก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียจะยังคงค้างและอยู่ถาวรบนโลกอินเทอร์เน็ตหากไม่มีการลบข้อมูลจากต้นทาง และยังกระทบถึงการใช้ชีวิตประจำวันของครอบครัวที่เปลี่ยนไป จากการถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดีทั้งครอบครัว และอาจจะถูกรังเกียจ เช่น บางครอบครัวถึงกับตักงานลูกไม่ยอมไปโรงเรียนเพราะโดนล้อว่ามีพ่อแม่เป็นคนไม่ดี เป็นต้น ทุกคนในครอบครัวได้รับผลกระทบหมด และที่เลวร้ายกว่านั้น เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้</p>
---	---

	<p>บริษัทหรือที่เรียกว่าแพะ ต้องมีชีวิตที่แบกตราบาปไว้ ไปไหนก็มีคนแต่ประณาม หรือรังเกียจว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งที่ความจริงกระบวนยุติธรรมได้ตรวจสอบแล้วว่า เป็นผู้บริษัท แต่ครั้งแรกที่เป็นข่าวว่ากระทำผิดนั้นเป็นข่าวใหญ่โตเป็นที่รู้กันทั่ว แต่วันที่พ้นมลทินนั้น กลับเป็นข่าวในพื้นที่เล็ก ๆ คนก็รู้กันไม่ทั่ว ก็ทำให้ตราบาปนั้นยังอยู่ติดตัว ประกอบสัมมาอาชีพก็ไม่มีใครรับ ใช้ชีวิตเหมือนตกรอกทั้งเป็น (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>หากสื่อมวลชนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บิดเบือน ใส่ร้าย หรือชี้นำสังคมว่าผู้ต้องหากระทำผิด แหล่งข่าวก็จะเสื่อมเสียชื่อเสียง เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียไปเร็วและไกลมาก ส่วนการแสดงความคิดเห็นในแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ด่าทอ รุมประณาม ใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ หรือแชร์ข้อมูลออกไปอย่างไม่จำกัดนั้น นับว่าเป็นการละเมิดผู้ต้องหาซ้ำจากสื่อ นอกจากนี้หากสื่อมวลชนใส่ชื่อนามสกุลของผู้ต้องหาในข่าว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่ใช้นามสกุลเดียวกันด้วยทั้งที่โช่ญาติไม่ใช่ญาติ แต่บังเอิญใช้นามสกุลเดียวกัน ก็พลอยเสียชื่อเสียงตามไปด้วย</p> <p>กว่าจะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ตามกฎหมาย ก็เกิดความเสียหาย อย่างมากมายไปแล้ว โดยเฉพาะหน้าตาทางสังคม อาจถูกรังเกลียดเดียดฉันท์ ถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วกระทำผิด ก็ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตามปกติ ไม่มีใครรับเข้าทำงาน หรือทำธุรกิจส่วนตัวก็ไม่มีคนมาอุดหนุน เป็นต้น ส่วนสุขภาพจิต ก็ทั้งผู้เสียหายและครอบครัวอยู่ในภาวะความเครียดความกังวลรุนแรง</p> <p>ในกรณีที่แหล่งข่าวเป็นดารา ก็ยังมีโอกาสแถลงข่าวแก้ต่างความผิดตนเองต่อสื่อสาธารณะได้ แต่ถ้า</p>

	<p>เป็นคนธรรมดาทั่วไปเป็นการยากที่จะชี้แจงข้อเท็จจริง บางครั้งอาจหมดชีวิตความเป็นมนุษย์ เพราะสื่อได้เป็นผู้ตัดสินความผิดไปแล้ว (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข้าวออนไลน์</p>	<p>หากการรายงานข่าวนั้น ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ แล้วมีการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา ในลักษณะรายงานข่าวหมิ่นเหม่ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง ล่วงล้ำสิทธิ ใส่อคติ หรือชี้้นำตัดสินว่าผู้ต้องหาในข่าวกระทำผิด หรือให้ถูกมองในแง่ลบจะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหา คือ ผู้ต้องหาและครอบครัวไม่ได้รับความเป็นธรรม ขณะที่ยังไม่สิ้นสุดกระบวนการยุติธรรม ก็ตกเป็นเชลยของสังคมทั้งที่ข้อเท็จจริงอาจจะเป็นผู้บริสุทธิ์ (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>

4.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มองว่าเหมือนมีดสองคม ที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ ผู้บริโภคมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับข่าวนั้น ๆ สามารถสนองความต้องการของตนเองมากขึ้น ผ่านการแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ อย่างไรก็ตามการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวมีการใช้ถ้อยคำรุนแรง หยาดคาย ซึ่งเป็นการละเมิดแหล่งข่าว นอกจากนี้การแชร์เป็นอีกฟังก์ชันหนึ่งที่พึงระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริโภคส่วนหนึ่งมักแชร์ข้อมูลต่อ ๆ ไป หากเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ถูกต้องก็เป็นเรื่องที่น่าห่วง ปัจจุบันแม้ว่าจะมี พรบ. คอมพิวเตอร์ ปี 2560 คอยกำกับดูแลอยู่ ก็อยากให้มีความตระหนักรู้ที่ดูแลโดยเฉพาะเรื่องนี้ จะได้มีคนกำกับสอดส่องดูแลได้อย่างทันทั่วถึง

นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ กล่าวว่า ทางเฟซบุ๊กที่เป็นผู้ให้บริการ ควรมีนโยบายในการควบคุมดูแลบางข่าวที่มีแนวโน้มจะมีการละเมิดผู้ต้องหา ไม่ควรให้มีฟังก์ชันเหล่านี้ เช่น ข่าวฆาตกรรม อาชญากรรม นายชัยฤทธิ์แสดงความคิดเห็นน่าสนใจว่า “การมีฟังก์ชันให้กด Like นั้น ไลค์อะไร ไลค์ในทีนี้แปลว่าอะไร เมื่อมีคนเข้าไปกดไลค์ข่าวสะเทือน

ขวัญเช่นนี้ แปลว่า ชอบใจกับการกระทำของผู้ทำผิดหรืออย่างไร หรือกดไลค์เฉย ๆ มันไม่มีความหมาย บางครั้งการกดไลค์ก็ไม่ได้แปลว่าเห็นด้วยกับการกระทำนี้ ดังนั้นแล้วการไลค์ก็ถูกตีความเหมารวมได้ว่าเห็นด้วยกับการละเมิดแหล่งข่าวในข่าวนั้น ๆ เช่น เด็กที่ถูกลักพาตัว ผู้ป่วย เป็นต้น ไม่ควรมีฟังก์ชันแสดงอารมณ์เหล่านี้ เพราะทำให้ตีความหมายได้ยาก ว่าการกดไลค์สื่อถึงอะไร”

ส่วนการแสดงความคิดเห็น มองว่าเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เกิดความขัดแย้ง ถ้าทางแพนเพจข่าวสามารถควบคุมการวิพากษ์วิจารณ์ในการแสดงความคิดเห็นได้ สามารถใช้งานต่อไปได้ แต่กรณีที่แอดมินแพนเพจไม่สามารถควบคุมได้ และปล่อยให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง มองว่าเป็นการละเมิดซ้ำอีก เช่น ใช้คำว่า “สมควรตายแล้ว ถ้าเป็นฉันก็ยิงทิ้งแบบนี้ละ สมน้ำหน้า” เป็นต้น ความเห็นลักษณะนี้เป็นการสร้างสังคมให้เกิดความเกลียดชังมากขึ้น

นอกจากนี้ นายชัยฤทธิ์ยังกล่าวว่า คนปัจจุบันมีลักษณะชอบอ่านแบบรวดเร็ว อ่านไม่จบ การแสดงความคิดเห็นก็จะเต็มไปด้วยอารมณ์ สุดท้ายก็กลายเป็น “ศาลเตี้ยออนไลน์” ซึ่งกว่าที่บุคคลในข่าวจะสามารถยืนยันความบริสุทธิ์ได้ ก็ถูกตัดสินจากโลกออนไลน์ไปแล้วว่าผิด และในขณะนั้นก็ได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งสุขภาพจิต ครอบครัว การงาน และสังคม การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยถ้อยคำรุนแรง อาฆาตมาดร้าย ขัดแย้ง และสร้างความเกลียดชัง

และนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ มีความคิดเห็นว่าเป็นฟังก์ชันที่มีอิทธิพล ที่แพลตฟอร์มอื่น ๆ ทำไม่ได้ ซึ่งมีทั้งพลังในทางบวกและทางลบ พลังทางบวกก็คือมันเป็นประโยชน์กับผู้รับสาร การรายงานแบบนี้มันเปลี่ยนจากการสื่อสารแบบ One way หรือ Two way กลายเป็น “Many way” รอบด้าน หมายถึง มันเป็นการสื่อสารแบบกลุ่ม ที่สามารถโต้ตอบกันได้ทีละหลาย ๆ บุคคล เป็นพื้นที่หนึ่งหรือจุดนัดพบที่ทำให้หลากหลายบุคคลจำนวนมากและไม่จำกัดสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างทันที

สำหรับพลังในทางลบนั้น เช่น หากเป็นข่าวที่ผิดไป หรือเป็นการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิผู้ต้องหา แล้วเกิดการแชร์ต่อ ๆ กันไปจนไกลแล้ว สังคมก็จะเข้าใจอะไรผิด ๆ สุดท้ายผู้ที่เสียหายและได้รับผลกระทบก็คือ ผู้ต้องหา

ตารางที่ 4.4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงาน
 ชาวผู้ต้องหาคณะแพ่งเพชบุรี

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>เหมือนมีดสองคมที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ ผู้บริโภคมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับข่าวนั้น ๆ สามารถสนองความต้องการของตนเองมากขึ้น</p> <p>การแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ บางครั้งมีการใช้ถ้อยคำรุนแรง หยาดคาย ซึ่งเป็นการละเมิดแหล่งข่าว</p> <p>นอกจากนี้การแชร์ ก็เป็นฟังก์ชันที่พึงระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพราะผู้บริโภคส่วนหนึ่งมักแชร์ข้อมูลต่อ ๆ กันไป หากเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ถูกต้อง สักคมก็จะเข้าใจผิด ปัจจุบันแม้ว่าจะมี พรบ. คอมพิวเตอร์ ปี 2560 คอยกำกับดูแลอยู่ ก็ยังต้อง การให้หน่วยงานเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง เป็นชุดคณะกรรมการที่ดูแลโดยเฉพาะเรื่องนี้ จะต้องมีผู้กำกับสอดส่องดูแลได้อย่างทันท่วงที (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>ทางเพชบุรีที่เป็นผู้ให้บริการ ควรมีนโยบายในการควบคุม ดูแลบางข่าวที่มีแนวโน้มว่าจะมีการละเมิดผู้ต้องหา ไม่ควรมีฟังก์ชันแสดงอารมณ์เหล่านี้ให้ผู้อ่านใช้งาน เช่น ข่าวอาชญากรรม และโจรกรรม ข่าวเกี่ยวกับเด็กถูกลักพาตัวหรือถูกทารุณกรรม ข่าวผู้ป่วยที่น่าสงสาร เป็นต้น การมีฟังก์ชันให้กด Like ในข่าวประเภทนี้ ถามว่าผู้อ่านกดไลค์เพื่อสื่อความหมายว่าชอบอะไร เมื่อผู้อ่านกดไลค์ข่าวสะเทือนขวัญเช่นนี้ แปลว่า ชอบใจกับการกระทำของผู้ทำผิดหรือไม่อย่างไร หรือแค่กดไลค์ไม่มีความหมายอะไร บางครั้งการกดไลค์ก็ไม่ได้แปลว่าเห็นด้วยกับการกระทำนี้ ดังนั้นแล้ว</p>

	<p>การกดไลค์ก็ถูกตีความเหมารวมได้ว่าเห็นด้วยกับการละเมิดแหล่งข่าวในข่าวนั้น ๆ</p> <p>ส่วนการแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความขัดแย้ง ถ้าทางแฟนเพจข่าวสามารถควบคุมการวิพากษ์วิจารณ์ได้ สามารถใช้งานได้ แต่ปัจจุบันที่เห็นทั่วไปแอดมินหลายแฟนเพจ ไม่สามารถควบคุมได้ เพราะการแสดงความคิดเห็นเป็นร้อย ๆ พัน ๆ บางครั้งเป็นหมื่น บางความคิดเห็นรุนแรงถึงขั้นละเมิดผู้ต้องหาซ้ำ เช่น ใช้คำว่า “สมควรตายแล้ว, ถ้าเป็นฉันก็ยิงทิ้งแบบนี้ล่ะ, สมน้ำหน้า” เป็นต้น ความเห็นลักษณะนี้เป็นการสร้างสังคมให้เกิดความเกลียดชังและชี้นำสังคมต่อผู้ต้องหา</p> <p>ทั้งที่ข้อเท็จจริงยังไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร แต่สำนักข่าวก็ยังสร้างกระแสไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสนใจ กดไลค์ กดแชร์ และแสดงความคิดเห็นบวกกับคนปัจจุบันที่ชอบอ่านแบบรวดเร็ว อ่านไม่จบ ก็จะใช้อารมณ์ในการตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ ประณาม หรือซ้ำเติม การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยถ้อยคำรุนแรง อาฆาตมาดร้าย ขัดแย้ง และสร้างความเกลียดชัง สุดท้ายก็กลายเป็น “ศาลเตี้ยออนไลน์” ซึ่งกว่าที่บุคคลในข่าวจะสามารถยืนยันความบริสุทธิ์ได้ ก็ถูกตัดสินจากโลกออนไลน์ไปแล้วว่าผิด ก็ส่งผลไปยังสังคมโลกแห่งความจริง และได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งสุขภาพจิต ครอบครัว การงาน และสังคม (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>เป็นฟังก์ชันที่มีอิทธิพล ที่สื่อประเภทอื่นทำไม่ได้ ในขณะที่ มันมีพลังบางอย่างในตัวมันเอง ซึ่งเป็นทั้งพลังในทางบวกและทางลบ</p>

	<p>พลังทางบวก คือเป็นประโยชน์กับผู้รับสาร การรายงานแบบนี้ได้เปลี่ยนจากการสื่อสารแบบ One way หรือ Two way กลายเป็น “Many way” รอบด้าน หมายถึง เป็นการสื่อสารแบบกลุ่ม ที่สามารถโต้ตอบกันได้ทีละหลาย ๆ บุคคล เป็นพื้นที่หนึ่งหรือจุดนัดพบที่ทำให้หลากหลายบุคคลจำนวนมากและไม่จำกัดสามารถ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างทันที</p> <p>สำหรับพลังในทางลบนั้น เช่น หากเป็นข่าวที่ รายงานผิดพลาดไป หรือเป็นการรายงานข่าวที่ ละเมิดสิทธิผู้ต้องหา แล้วเกิดการแชร์ต่อ ๆ ไปจน ไกล สังคมอาจเข้าใจผิดต่อผู้ต้องหา สุดท้ายผู้ ที่เสียหายและได้รับผลกระทบก็คือ ผู้ต้องหา (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>
--	--

4.4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน

นางอังคณา มองว่าเป็นเรื่องที่สังคมไม่ควรยอมรับ และมีการละเมิดผู้ต้องหาบ่อยครั้ง โดยมีเหตุผล คือ อาจเป็นนโยบายของนายตำรวจระดับสูงเพื่อแกล้งผลงาน หรือบางครั้งสื่อมวลชน อาจจะไปบอกให้จัดแถลงข่าวเพื่อให้ได้ข่าว ตำรวจหรือสื่อต้องการเสนอข่าวเพื่อให้ประชาชนรับทราบว่า นี่คือตัวอย่างที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง หรือเพื่อประณามและประจานผู้ต้องหาที่กระทำผิดให้ ได้รับความอับอาย อย่างไรก็ตามในทางสากลผู้ต้องหาถือว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะถูกศาลพิพากษา การนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว การทำแผนประกอบคำรับสารภาพเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ส่วนนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีการละเมิดผู้ต้องหามากขึ้น นำเสนอภาพข่าวที่ผิดจริยธรรมเพื่อเรียกเรตติ้ง พื้นที่การแสดง ความคิดเห็นเต็มไปด้วยอารมณ์และความขัดแย้ง ทั้งที่หลักความเป็นจริงแล้วไม่ควรนำเสนอภาพ ผู้ต้องหา เพราะถ้านำเสนอสังคมอาจเข้าใจผิดว่าผู้ต้องหาคือคนที่ทำผิดจริงตามหลักฐานที่ปรากฏ ซึ่ง ข้อเท็จจริงตรงนี้ก็ไม่น่าเชื่อว่าถูกปลุกปล้ำหรือไม่ อย่างไรก็ตามไม่ควรที่จะนำเสนอภาพข่าวที่เห็น ไบหน้าผู้ต้องหาชัดเจน เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังตัวอย่างที่เห็นผ่านมาว่าผู้ต้องหาเป็นแพะ แต่ก็ยังมีให้เห็นทั่วไปว่าการนำเสนอข่าวในปัจจุบันนั้น ไม่ได้นำเสนอว่าผู้ต้องหายังเป็นผู้บริสุทธิ์

ส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานผิดพลาดก็อาจจะมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่ออาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว นอกจากนี้การจับตัวผู้ต้องหาแหล่งข่าว หรือทำแผนประกบ การสารภาพ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถมองได้สองมุม คือ ตำรวจเองอาจอยากสร้างผลงานจึงให้นักข่าวสามารถเก็บภาพตรงนั้นได้ หรืออีกมุมหนึ่งอาจจะมีความเกรงใจนักข่าวที่สื่อขออนุญาตถ่ายรูปเพื่อนำไปส่งงานต้นสังกัด ตำรวจก็เกรงว่าสื่อจะต่อต้าน โจมตีต่อว่าตำรวจไม่ให้ข้อมูล จึงอนุญาตให้สื่อถ่ายรูปได้

และนางกนกพร มีความเห็นว่า เมื่อองค์กรสื่อถูกประณาม หรือติเตียนเกี่ยวกับการทำงานที่ผิดจริยธรรม ก็จะเป็นข่าวกระแสได้พักหนึ่งแล้วเงียบไป องค์กรสื่อยังไม่ทันจะสำนึกผิด แก้ไขปัญหา หรือไต่สวนสอบสวน ก็มีข่าวอื่นที่มีคนสนใจมากกว่ามากลกระแส ด้วยเหตุผลนี้องค์กรสื่อจึงยอมจับตัวสักพัก พอคนลืมความผิดก็จะกระทำใหม่ ข่าวบนโซเชียลมีเดียมีจุดหนึ่งที่ไม่เหมือนสื่ออื่นคือสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจข่าวใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอด กว่าจะไปเอาผิดสื่อในเรื่องจริยธรรมกับองค์กรสื่อ นั้น บางทีมันก็ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้อ่านแล้ว แล้วมันก็จะวกกลับมาเหมือนเดิม คือกระทำผิดซ้ำ ๆ เลยทำให้ความรับผิดชอบบนโซเชียลมีเดียไม่มีความจริงจัง เพราะเหตุนี้บางสำนักข่าวจึงกล้าที่จะทำข่าวผิดจริยธรรมละเมิดผู้ต้องหา ยอมโดนดำเนินคดีสักพัก เพราะคุ้มกับการได้เรตติ้งที่สูง และไม่กระเทือนรายได้

ซึ่งทางหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องก็ทำอะไรไม่ได้มากไปกว่ากระตุ้นจิตสำนึก หรือขอความร่วมมือ และขอความกรุณาขอแก้ไขหรือรับผิดชอบเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น

สิ่งที่กระทบและทำให้การรายงานข่าวไม่ผิดจริยธรรม ของสำนักข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊กมากที่สุด คือ เรตติ้งตก มีคนอันไลค์ (Unlike) แพนเพจเฟซบุ๊ก จากสาเหตุที่สำนักข่าวทำข่าวผิดจริยธรรมและละเมิดแหล่งข่าว จนทำให้ยอดไลค์ของแพนเพจสำนักข่าวนั้น ๆ ลดลงจากที่เคยมีคนติดตามมาก ลดหายไปจำนวนมาก ก็จะเป็นตัวกระตุ้นทำให้ทางสำนักข่าวเกิดการทบทวนการทำข่าวใหม่ว่าไม่ควรทำข่าวในลักษณะละเมิดผู้ต้องหาอีก เพราะทำให้เรตติ้งตก แต่ในความเป็นจริงกลับสวนทางกัน ปัจจุบันเรตติ้งกลับดีขึ้นเรื่อย ๆ มีคนติดตามมากขึ้น ซึ่งการคุมเรตติ้งคือผู้รับสาร นั้นหมายความว่าผู้ชมชอบการนำเสนอข่าวแบบนี้ใช่หรือไม่ เพราะผู้รับสารจำนวนมากติดตามแพนเพจข่าวลักษณะนี้ สำนักข่าวนั้นจึงมีการนำเสนอข่าวผิดจริยธรรม

ดังนั้นแล้ว ถ้าสื่อไม่ดี ควรเลิกดู เลิกไลค์ แล้วตัวเรตติ้งจะเป็นตัวที่ทำให้องค์กรสื่อที่นั้นทบทวนการทำงานได้เอง รวมถึงสปอนเซอร์ด้วย ถ้าสื่อทำข่าวไม่ดีแล้วถอนโฆษณา ตัวนี้ก็จะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้องค์กรสื่อกลับมาทบทวนการทำหน้าที่ของตนเองเช่นกัน การมีบทลงโทษจะ

เปลี่ยนแปลงวงการสื่อได้ดี เพราะสื่อต้องอยู่ได้ด้วยเรตติ้งและรายได้ ซึ่งเป็นเรื่องยากในสังคมไทย กับ การปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณและจริยธรรมในการเสพสื่อ และต้องใช้เวลานาน

ตารางที่ 4.4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>เป็นเรื่องที่สังคมไม่ควรยอมรับ และมีการละเมิดผู้ต้องหาบ่อยครั้ง โดยมีเหตุผล คือ อาจเป็นนโยบายของนายตำรวจระดับสูงเพื่อแกล้งผลงานหรือบางครั้งสื่อมวลชนเองอาจจะบอกให้จัดแถลงข่าวเพื่อให้ได้ข่าว ตำรวจหรือสื่อต้องการเสนอข่าวเพื่อให้ประชาชนรับทราบว่าเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง หรือเพื่อประณามและประจานสำหรับผู้ต้องหาที่กระทำผิดที่ต้องให้ได้รับความอับอาย อย่างไรก็ตามในทางสากลผู้ต้องหาถือว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะถูกศาลพิพากษา การนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว การทำแผนประกอบคำรับสารภาพเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีการละเมิดผู้ต้องหามากขึ้น นำเสนอภาพข่าวที่ผิดจริยธรรมเพื่อเรียกรเรตติ้ง พื้นที่การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยอารมณ์และความขัดแย้ง ทั้งที่หลักความเป็นจริงแล้วไม่ควรนำเสนอภาพผู้ต้องหา เพราะถ้านำเสนอไป สังคมก็จะเข้าใจผิดว่าผู้ต้องหาคือคนที่ทำผิดจริงตามหลักฐานที่ปรากฏ ซึ่งข้อเท็จจริงตรงนี้ก็ไม่น่าจะชัดเจน ถูกปลุกปล้ำหรือไม่ อย่างไรก็ตามไม่ควรที่จะนำเสนอภาพข่าวที่เห็นใบหน้าผู้ต้องหาชัดเจน เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังตัวอย่างที่เห็นผ่านมามีผู้ต้องหาเป็นแพะ แต่ก็ยังมีให้เห็นทั่วไปว่า</p>

	<p>การนำเสนอข่าวในปัจจุบันนั้น ไม่ได้นำเสนอว่าผู้ต้องหายังเป็นผู้บริสุทธิ์</p> <p>ส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานผิดพลาดก็อาจจะมาจากการตรวจสอบหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่ออาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว นอกจากนี้การจับตัวผู้ต้องหาแหล่งข่าว หรือทำแผนประกอบ การสารภาพ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถมองได้สองมุม คือ ตำรวจเองอาจอยากสร้างผลงานจึงให้นักข่าวสามารถเก็บภาพตรงนั้นได้ หรืออีกมุมหนึ่งอาจจะมีความเกรงใจนักข่าวที่สื่อขออนุญาตถ่ายรูปเพื่อนำไปส่งงานต้นสังกัด ตำรวจก็เกรงว่าสื่อจะต่อต้าน โจมตีต่อว่าตำรวจไม่ให้ข้อมูล จึงอนุญาตให้สื่อถ่ายรูปได้ (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>เมื่อองค์กรสื่อถูกประณาม หรือติเตียนเกี่ยวกับการทำงานที่ผิดจริยธรรม ก็จะเป็นข่าวกระแสได้พักหนึ่งแล้วเงียบไป องค์กรสื่อยังไม่ทันจะสำนึกผิดหรือแก้ไขปัญหา หรือไต่สวนสอบสวน ก็มีข่าวอื่นที่มีคนสนใจมากกว่ามากลบกระแส ด้วยเหตุผลนี้ องค์กรสื่อจึงยอมเจ็บตัวสักพักหนึ่ง พอคนลืมความผิดก็จะกระทำใหม่ ข่าวบนโซเชียลมีเดียมีจุดหนึ่งที่ไม่เหมือนสื่ออื่นคือ สามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจข่าวใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอด กว่าจะไปเอาผิดสื่อในเรื่องจริยธรรม บางทีมันก็ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้อ่านแล้ว แล้วมันก็จะวกกลับมาเหมือนเดิม คือ กระทำผิดซ้ำ ๆ เลยทำให้ความรับผิดชอบบนสื่อโซเชียลมีเดียไม่มีความจริงจัง เพราะเหตุนี้บางสำนักข่าวจึงกล้าที่จะทำข่าวผิดจริยธรรมละเมิด</p>

ผู้ต้องหา ยอมโดนค่าโดนวิจารณ์สักพัก เพราะคุ้มกับการได้เรตติ้งที่สูง และไม่กระเทือนรายได้

ซึ่งทางหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องก็ทำอะไรไม่ได้มากไปกว่ากระตุ้นจิตสำนึก หรือขอความร่วมมือ และขอความกรุณาขอแก้ไขหรือรับผิดชอบเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น

คิดว่าสิ่งที่กระทบและทำให้การรายงานข่าวไม่ผิดจริยธรรม ของสำนักข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊กมากที่สุด คือ เรตติ้งตก มีคนอันไลค์ (Unlike) แพนเพจเฟซบุ๊ก จากสาเหตุที่สำนักข่าวทำข่าวผิดจริยธรรม และละเมิดแหล่งข่าว ผู้บริโภคยกเลิกกดไลค์ ยกเลิกกดติดตาม หรือเลิกอ่านข่าว จนทำให้ยอดไลค์ของแพนเพจสำนักข่าวนั้น ๆ ลดลงจากที่เคยมีคนติดตามมาก หายไปจำนวนมาก ก็จะเป็นตัวกระตุ้นทำให้ทางสำนักข่าวเกิดการทบทวนการทำข่าวใหม่ ว่าไม่ควรทำข่าวในลักษณะละเมิดผู้ต้องหาอีก เพราะทำให้ เรตติ้งตก แต่ในความเป็นจริงกลับสวนทางกัน เรตติ้งกลับดีขึ้นเรื่อย ๆ มีคนติดตามมากขึ้น ซึ่งการคุมเรตติ้งคือผู้รับสาร นั้นหมายความว่าผู้ชมชอบการนำเสนอข่าวแบบนี้ใช่หรือไม่ เพราะผู้รับสารจำนวนมากติดตามแพนเพจข่าวลักษณะแบบนี้ สำนักข่าวนั้นจึงมีการนำเสนอข่าวผิดจริยธรรม

ดังนั้นแล้ว ถ้าสื่อไม่ดี ควร Unlike เลิกดู เลิกไลค์ แล้วตัวเรตติ้งจะเป็นตัวที่ทำให้องค์กรสื่อที่ทบทวนการทำงานได้เอง รวมถึงสปอนเซอร์ด้วย ถ้าสื่อทำข่าวไม่ดีแล้วถอนโฆษณา ตัวนี้ก็จะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้องค์กรสื่อกลับมาทบทวนการทำหน้าที่ของตนเองเช่นกัน การมีบทลงโทษจะเปลี่ยนแปลงวงการสื่อได้ดี เพราะสื่อต้องอยู่ได้ด้วย

	เรตติ้งและรายได้ ซึ่งเป็นเรื่องยากในสังคมไทย กับ การปลุกฝังเรื่องจรรยาบรรณและจริยธรรมในการ เสพสื่อ และต้องใช้เวลาานาน (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)
--	---

4.4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหา ที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

นางอังคณา กล่าวว่า การเยียวยาไม่ใช่แค่การชดใช้ค่าเสียหายเพียงอย่างเดียว แต่ต้อง คำนึงศักดิ์ศรีให้กับผู้เสียหายด้วย เพราะถูกสังคมตีตราว่าเป็นคนชั่วคนไม่ดี เช่น สื่อมวลชนควรกล่าวขอ โทษอย่างจริงจังที่ได้นำเสนอข่าวผิดพลาดไป ทำให้แหล่งข่าวนั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งต้องคำนึงศักดิ์ศรี ให้กับผู้เสียหายอย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เสียหายสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข พ้นข้อ กล่าวหา และพ้นมลทิน

นายชัยฤทธิ์ มีความเห็นว่า ไม่ใช่แค่การขอโทษ แต่ต้องเยียวยาด้วยการชดใช้ค่าเสียหาย ร่วมด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายได้รับผลกระทบถึงขั้นไม่สามารถทำงานได้ เช่น ไม่มีที่ใดรับเข้าทำงาน เพราะคิดว่าเป็นคนชั่วตามที่ข่าวระบุ สำนักข่าวนั้น ๆ ควรมีส่วนในการออกค่าเสียหายให้เงินเยียวยา แก่แหล่งข่าวที่ตนมีส่วนในการนำเสนอผิดพลาดไป เพื่อความเป็นธรรมแก่ชีวิตของแหล่งข่าวที่ตน ละเมิด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานผิดพลาด อาจมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่ออาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว ในกรณีนี้จะโทษสื่อไม่ได้ ก็ต้องดูอีกทีว่าต้นเหตุของการละเมิดมาจากไหน แต่ถ้ามาจากสื่อเองที่มี เจตนาละเมิด เพิกเฉยต่อระเบียบจรรยาบรรณ ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ก็ต้องร่วมกันชดใช้ ค่าเสียหายแก่แหล่งข่าว

ในการขอโทษ หรือ แก้อ้าวให้ผู้เสียหาย ควรทำอย่างจริงจังและเต็มใจออกกู่ชื่อเสียง ของผู้เสียหายกลับมา เช่น ต้องนำเสนอข่าวนั้นทุกแพลตฟอร์มของสำนักข่าว มีพื้นที่ที่เด่นเห็นชัดเจน มีความถี่ในการนำเสนอ ไม่ใช่นำเสนอให้เพียงหนึ่งหรือสองวัน แต่ควรบ่อย ๆ และนาน ๆ อย่างน้อย 7 วัน

ส่วนนางสาวกนกพร มองว่า สำนักข่าวควรนำเสนอข่าวใหม่ในการยืนยันความบริสุทธิ์ ของผู้เสียหายว่าขณะนั้นเกิดความเข้าใจผิดอย่างไร เพื่อให้ปัจจุบันนั้นสังคมมองว่าผู้เสียหายไม่ได้มี ความผิดตามที่มีข่าวออกไปก่อนหน้านี้ ในการนำเสนอข่าวครั้งแรก มักเป็นที่สนใจจากผู้รับสาร แต่วันที่ มีการเยียวยานั้นจะเท่ากับวันแรกที่ต้องหาเสียหายอาจจะไม่เท่ากัน และการรับรู้ของคนถูกฝังไป

แล้ว เช่น มีหนึ่งล้านคนเห็นข่าวของผู้เสียหายไปแล้วก่อนหน้า แต่วันที่นำเสนอข่าวใหม่ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย เพื่อยืนยันความบริสุทธิ์อาจมีคนเห็นเพียงหนึ่งพันคน เป็นเรื่องยากที่จะทำการเยียวยาให้เท่ากัน ระหว่างครั้งแรกที่อยู่ในความสนใจกับครั้งที่สองในการเยียวยายืนยันความบริสุทธิ์ของผู้เสียหาย กว่าจะไปถึงขั้นตอนการเยียวยา ชีวิตของผู้เสียหายก็เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งเป็นปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน

องค์สื่อต้องนำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องหาเมื่อเป็นผู้บริสุทธิ์เป็นอย่างไร มีผลกระทบใดบ้าง ทั้งผู้เสียหายโดยตรง หรือครอบครัวของเขา เปลี่ยนชีวิตผู้บริสุทธิ์ไปอย่างไร และควรตรวจสอบความถูกต้องของพยานและหลักฐานที่ตำรวจอ้างว่าจริงเท็จอย่างไร เพื่อให้สังคมได้ตระหนักเห็นถึงความผิดพลาดของสื่อและตำรวจ เข้าใจและเห็นใจแหล่งข่าวมากขึ้นว่าได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง และเพื่อทำให้สังคมทราบว่าผู้ต้องหาในข่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ สำนักข่าวควรมีวิธีการเรียกร้องความเป็นธรรมจากสังคมให้กับแหล่งข่าว ให้การนำเสนอครั้งนี้เป็นเรื่องใหญ่และเป็นกระแสให้ได้เหมือนครั้งแรก เพื่อทวงคืนศักดิ์และศรีของผู้เสียหาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เสียหายนั้นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยที่ไม่ถูกสังคมประณาม เกลียดชัง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการมีชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป

ตารางที่ 4.4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวผู้ต้องหาที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร</p> <p>กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>การเยียวยาไม่ใช่แค่เรื่องเงินเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคืนศักดิ์ศรีให้กับผู้เสียหายด้วย เพราะถูกตีตราไปแล้วว่าเป็นคนชั่วคนไม่ดี เช่น อาจจะมีการออกมากล่าวขอโทษอย่างจริงจังที่ได้นำเสนอข่าวผิดพลาดไป ทำให้แหล่งข่าวนั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งต้องคืนศักดิ์ศรีให้กับผู้เสียหายอย่างจริงจัง เพื่อให้เขาสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข พ้นข้อกล่าวหา และพ้นมลทิน (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม</p> <p>อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>การเยียวยาไม่ใช่แค่การขอโทษ ต้องเยียวยาด้วยเงินเพื่อชดใช้ค่าเสียหายด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายได้รับผลกระทบถึงขั้นไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากไม่มีที่ไต่รับเข้าทำงาน เพราะคิดว่าเป็นคนไม่ดีตามที่ข่าว</p>

	<p>ระบุ สำนักข่าว นั้น ๆ ควรมอบค่าเสียหายให้เงิน เยียวยาแก่แหล่งข่าวที่ตนมีส่วนในการนำเสนอ ผิดพลาดไป เพื่อความเป็นธรรมแก่ชีวิตของแหล่งข่าว ที่ตนละเมิด เพราะสื่อมีพลังชนิดที่ว่าสามารถฆ่าคน ๆ หนึ่งได้เลย</p> <p>ทั้งนี้ อีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานที่ ผิดพลาด ก็อาจจะมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดี ความ เพราะสื่อเองอาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุม แหล่งข่าว หากเป็นเช่นนี้ก็จะโทษสื่อเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ ก็ต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่แหล่งข่าวทั้ง สื่อมวลชนและตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ในการขอโทษ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย ควรทำ อย่างจริงจังและเต็มใจอกบกู้ชื่อเสียงของเขา กลับ มา เช่น ต้องนำเสนอข่าวนั้นในทุกสื่อของสำนักข่าว มี พื้นที่ที่เด่นเห็นชัดเจน มีความถี่ในการนำเสนอ ไม่ใช่ นำเสนอให้เพียงหนึ่งหรือสองวัน แต่ควรบ่อย ๆ และ นาน ๆ จนกว่าจะมั่นใจว่าผู้ต้องหาได้พ้นคำครหาแล้ว (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>สำนักข่าวควรนำเสนอข่าวใหม่ในการยืนยันความ บริสุทธิ์ของผู้เสียหายว่าขณะนั้นเกิดความเข้าใจผิด อย่างไร เพื่อให้ปัจจุบันนั้นสังคมมองว่าผู้เสียหายไม่ได้ มีความผิดตามที่มีข่าวออกไปก่อนหน้านี้</p> <p>ในการนำเสนอข่าวครั้งแรก มักเป็นที่สนใจจาก ผู้รับสาร แต่วันที่มีการเหยียนั้นจะเท่ากับวันแรกที่ ผู้ต้องหาเสียหายอาจจะไม่เท่ากัน เพราะการรับรู้ของ คนถูกฝังไปแล้ว เช่น มีหนึ่งล้านคนเห็นข่าวของ ผู้เสียหายไปแล้วก่อนหน้านี้ แต่วันที่นำเสนอข่าวใหม่ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย เพื่อยืนยันความบริสุทธิ์อาจมี</p>

คนเห็นเพียงหนึ่งพันคน เป็นเรื่องยากที่จะทำการ
เยียวยาให้เท่ากัน ระหว่างครั้งแรกที่อยู่ในความสนใจ
กับครั้งที่สองในการเยียวยายืนยันความบริสุทธิ์ของ
ผู้เสียหาย กว่าจะไปถึงขั้นตอนการเยียวยา ชีวิตของ
ผู้เสียหายก็เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งเป็นปัญหาในการใช้
ชีวิตประจำวัน

องค์สื่อต้องนำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องหา
เมื่อเป็นผู้บริสุทธิ์เป็นอย่างไร มีผลกระทบใดบ้าง ทั้ง
ผู้เสียหายโดยตรง หรือครอบครัวของเขา เปลี่ยนชีวิตผู้
บริสุทธิ์ไปอย่างไร และควรตรวจสอบความถูกต้องของ
พยานและหลักฐานที่ตำรวจอ้างว่าจริงเท็จอย่างไร
เพื่อให้สังคมได้ตระหนักเห็นถึงความผิดพลาดของสื่อ
ว่า เข้าใจและเห็นใจแหล่งข่าวมากขึ้น ว่าได้รับ
ผลกระทบอย่างไรบ้าง และเพื่อทำให้สังคมทราบว่า
ผู้ต้องหาในข่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งการเยียวยาอย่างจริงจัง
แบบนี้ เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรสื่อทำได้ ดั้งนั้นแล้ว สำนัก
ข่าวเองควรมีวิธีในการเรียกร้องความเป็นธรรมจาก
สังคมให้กับแหล่งข่าว ให้การนำเสนอครั้งนี้เป็นเรื่อง
ใหญ่และเป็นกระแสให้ได้เหมือนครั้งแรก เพื่อทวงคืน
ศักดิ์และศรีของผู้เสียหาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เสียหายนั้น
สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยที่ไม่ถูกสังคม
ประณาม เกลียดฉันท์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการมี
ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป นอกจากนี้ ควรชดเชย
ค่าเสียหายแก่ผู้ต้องหา กรณีมีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก
และตกงาน อันเนื่องมาจากการเสื่อมเสียชื่อเสียงจาก
สื่อ (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)

4.4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน

นางอังคณา กล่าวว่า กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสื่อมีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เป็นคู่มือสื่อที่มีเนื้อหาครอบคลุม และดีอยู่แล้ว แต่สื่อมวลชนไม่เคร่งครัดที่จะนำมาใช้ในวิชาชีพ คำนี้ถึงแต่ทำไมเป็นข้อแรก

นายชัยฤทธิ์ มีความเห็นว่า กรอบจริยธรรมที่มีอยู่ไม่ได้มีข้อจำกัด แต่องค์กรสื่อไม่เคร่งครัดปฏิบัติตาม หรือให้ความสำคัญในข้อระเบียบนี้ มีนโยบายไม่ชัดเจน ให้ความสำคัญเรตติ้งและความอยู่รอดขององค์กรมากกว่า ซึ่งเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ในปัจจุบันก็เป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่ง จึงเพิกเฉยต่อความรับผิดชอบต่อสังคม สังเกตได้จากบางแฟนเพจข่าวที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงข่าวที่มีคุณภาพ เพราะส่วนใหญ่ที่มีเรตติ้งดีนั้น มาจากการนำเสนอข่าวที่ผิดหลักจริยธรรม ละเมิดแหล่งข่าว แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการนำเสนอข่าวลักษณะนี้ ผู้ชมหรือผู้รับสารก็ยังกดไลค์กดติดตามเป็นจำนวนมาก เมื่อองค์กรสื่อสนใจแต่เรื่องการเพิ่มยอดไลค์ ยอดติดตาม ก็จะนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะผู้รับสารมีความสนใจและต้องการเสพข่าวแบบนี้

นางสาวกนกพร แสดงความคิดเห็นว่า กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสื่อมีอยู่ไม่ได้ลดหย่อน แต่กลับมีกฎเพิ่มเติมด้วยซ้ำ ปัจจุบันมีกรอบนี้แต่ไม่ถูกให้ความสำคัญในการปฏิบัติตาม โดยเฉพาะองค์กรที่เป็นธุรกิจและเห็นกำไรเป็นสำคัญ หากผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับกรอบนี้ โดยไม่ได้ระบุชัดเจนว่า ต้องมีกรอบนี้ในการรายงานข่าว และมีบทลงโทษจริงจังกหากฝ่าฝืนกฎระเบียบที่วางกรอบไว้ สมาชิกหรือผู้สื่อข่าวในองค์กรนั้นก็จะไม่เห็นความสำคัญ และมองว่าเป็นสิ่งที่สามารถละเมิดและทำได้ แม้ว่าสมาชิกหรือผู้สื่อข่าวเป็นผู้มีจริยธรรมและจรรยาบรรณแค่ไหน หากผู้บริหารมีนโยบายว่า ไม่เป็นไรสามารถทำได้ หรือให้ทำ ก็ต้องปฏิบัติตาม

สถานการณ์ปัจจุบันนี้ การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเป็นการเรียกรเรตติ้ง กรอบจริยธรรมตรงนี้ จึงถูกเพิกเฉย เพราะถ้ามีกรอบนี้มาก ๆ ก็มักจะไม่ได้เรตติ้งผู้รับสารไม่สนใจ แต่อะไรที่หลุดกรอบจริยธรรม จะเป็นสารที่ผู้รับสารให้ความสนใจมากกว่า นิยมชมชอบ และกดไลค์กดติดตามจำนวนมาก เช่น อยากเห็นว่าผู้ต้องหามีหน้าตาอย่างไร ครอบครัวเป็นใคร เป็นต้น กลายเป็นว่าการผลักดันให้องค์กรสื่อตระหนักเรื่องจริยธรรมเป็นเรื่องยาก

ตารางที่ 4.4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสื่อ นั้น มีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เป็นคู่มือสื่อที่มีเนื้อหา ครอบคลุม และดีอยู่แล้ว แต่สื่อมวลชนเองต้อง เคร่งครัดที่จะนำมาใช้ในวิชาชีพอย่างจริงจัง ไม่ คำนึงถึงกำไรเป็นข้อแรก แต่ควรคำนึงถึงกำไร ควบคู่ไปกับจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อ การ รายงานข่าวบนสื่อออนไลน์จะลดปัญหาหมิ่นเหม่ จริยธรรมไปได้มาก ดังนั้นอยู่ที่ความเคร่งครัดที่จะ นำมายึดถือและปฏิบัติ (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>กรอบนี้ไม่ได้มีข้อจำกัด แต่อยู่ที่ตัวองค์กรสื่อ เองที่ไม่เคร่งครัดปฏิบัติตาม และไม่ให้ความสำคัญ ข้อระเบียบนี้ มีนโยบายไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามกรอบนี้ แต่ให้ความสำคัญกับเรต- ดิ่ง และความอยู่รอดขององค์กรมากกว่า จึงเพิกเฉยต่อ จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม บางแฟน เพจข่าวที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก แต่ไม่ได้สะท้อนให้ เห็นว่าข่าวมีคุณภาพ เพราะส่วนใหญ่ที่มีเรตดี นั้น มาจากการนำเสนอข่าวที่ผิดหลักจริยธรรม ละเมิดแหล่งข่าว แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการ นำเสนอข่าวลักษณะนี้ ผู้ชมหรือผู้รับสารก็ยัง กดไลค์กดติดตามเป็นจำนวนมาก เมื่อองค์กรสื่อ สนใจแต่เรื่องการเพิ่มยอดไลค์ ยอดติดตาม ก็ จะนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะผู้รับสาร มีความสนใจและต้องการเสพข่าวแบบนี้ (นาย ชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสื่อที่มีอยู่ ไม่ได้ลดหย่อน แต่กลับมีกฎเพิ่มเติมด้วยซ้ำ ปัจจุบันมีกรอบนี้แต่ไม่ถูกให้ความสำคัญจริงจัง โดย</p>

	<p>เฉพาะองค์กรที่เป็นธุรกิจและเห็นกำไรเป็นสำคัญ หากผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับกรอบนี้ โดยไม่ได้ระบุชัดเจนว่า ต้องมีกรอบนี้ในการรายงานข่าว และมีบทลงโทษจริงจังกหากฝ่าฝืนกฎระเบียบที่วางกรอบไว้ สมาชิกหรือผู้สื่อข่าวในองค์กรนั้นก็จะไม่เห็นความสำคัญ และมองว่าเป็นสิ่งที่สามารถละเมิดและทำได้ แม้ว่าสมาชิกหรือผู้สื่อข่าวเป็นผู้มีจริยธรรมและจรรยาบรรณแค่ไหน หากผู้บริหารมีนโยบายว่า ไม่เป็นไรสามารถทำได้ หรือให้ทำ ก็ต้องปฏิบัติตาม</p> <p>สถานการณ์ปัจจุบันนี้ การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเป็นการเรียกรेटติ้ง กรอบจริยธรรมตรงนี้ จึงถูกเพิกเฉย เพราะถ้ามีกรอบนี้มาก ๆ ก็มักจะไม่ได้เรตติ้งผู้รับสารไม่สนใจ แต่อะไรที่หลุดกรอบจริยธรรม จะเป็นสารที่ผู้รับสารให้ความสนใจมากกว่า นิยมชมชอบ และกดไลค์กดติดตามจำนวนมาก เช่น อยากเห็นว่าผู้ต้องหามีหน้าตาอย่างไร ครอบครัเป็นใคร เป็นต้น กลายเป็นว่าการผลักดันให้องค์กรสื่อตระหนักเรื่องจริยธรรมเป็นเรื่องยาก (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>
--	---

4.4.6 ข้อเสนอแนะกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา

นางอังคณา เสนอแนะว่า การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารสาธารณะ เผยแพร่ข้อมูลรวดเร็วและไปไกล ต้องชั่งน้ำหนักระหว่างเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะกับการละเมิดแหล่งข่าวให้เกิดความเสียหายว่าควรนำเสนอหรือไม่ ต้องนำเสนออย่างถูกต้องแม่นยำ ให้ความเป็นธรรมกับแหล่งข่าว และถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด และ

ไม่ควรแชร์ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือข้อมูลเท็จ นอกจากนี้ควรระมัดระวังอย่านำเสนอเชิงสร้างความเกลียดชัง (HateSpeech) หรือให้ผู้รับสารเข้ามาแสดงความคิดเห็นหยาบคายรุนแรง

ด้านนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ควรมีกฎหมายควบคุมสื่อโดยกำกับกันเอง และให้สื่อตรวจสอบกันเอง โดยให้มีบทลงโทษโดยการปรับเป็นเงินและประณามให้สังคมรับรู้ สำหรับสื่อที่มีการละเมิดแหล่งข่าว เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ จึงต้องลงโทษด้วยการประณามร่วม ถ้าปรับเป็นเงินก็อาจจะเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่อุปสรรคสำหรับองค์กรสื่อที่มีรายได้มาก ทางกลับกันถ้ามีการประณามการกระทำผิด แล้วโดนประณามหลายครั้ง ความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคต่อองค์กรสื่อนั้นก็ลดตาม องค์กรสื่อก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองในที่สุดวิธีนี้ใช้กลไกทางสังคมมาช่วย โดยการตั้งภาคีกรรมการขึ้นมา คณะกรรมการมาจากสมาชิกของแต่ละสำนักข่าวที่ส่งตัวแทนมา ทำหน้าที่ตรวจสอบวินัยจรรยาบรรณ นอกจากนี้ให้ประชาชนคนนอกเข้ามาเป็นผู้เฝ้าระวังร่วมด้วย นอกจากนี้ให้คณะกรรมการดังกล่าวช่วยเหลือในการฟ้องร้องพิทักษ์สิทธิแก่แหล่งข่าวอย่างเต็มที่ เพราะที่ผ่านมาผู้เสียหายมีฐานะทางการเงินที่ไม่เพียงพอต่อการสู้คดี เมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ที่มีเงิน เขี่ยก็ไม่กล้าฟ้องร้อง ปัจจุบันที่มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่ เพราะหน่วยงานนั้น ๆ ไม่มีอำนาจมากพอ กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจรับรอง และมีเงินไม่มากพอต่อการฟ้องร้องเมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันจึงไม่กล้ายึดถือรับเรื่องแก้ไข ปัญหา จึงทำได้แค่ส่งหนังสือเตือน และขอความกรุณา

นอกจากนี้ควรคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแหล่งข่าวตามรัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจนว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความผิดอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นสื่อมวลชนจะไปตัดสินผู้ต้องหาไม่ได้ว่าเขากระทำผิดจริง แต่สามารถรายงานสถานการณ์ตามจริงได้

ส่วนนางสาวกนกพร ให้ข้อเสนอแนะว่า การแก้ไขนั้นทุกคนต้องช่วยกันแก้ไขได้แก่

1) องค์กร ต้องมีนโยบายที่ระบุชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์หลักของประจำปีคืออะไร มีระเบียบอย่างไร บทลงโทษอย่างไร ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่คำนึงถึงกำไรทางธุรกิจอย่างเดียว หรือหวังแค่เรียกเรตติ้ง แต่ควรเป็นองค์กรสื่อที่พัฒนาสังคม นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการร้องเรียนจากสังคมอย่างจริงจัง กำกับดูแลว่าองค์กรถูกร้องเรียนเรื่องใดบ้าง แล้วควรแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดการร้องเรียนดังกล่าวอีกอย่างไร ต้องมีคณะกรรมการคอยดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยให้เรียกสอบไต่สวน และมีบทลงโทษ ไม่ใช่มีแค่การตักเตือน เพราะอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีที่สุด บางครั้งเตือนแล้วเตือนอีกอาจกระทำเหมือนเดิม บทลงโทษจึงเป็นปลายทางที่สามารถทำให้คนฉุกคิดได้ เพราะมันกระทบกับตนเองเมื่อทำผิดระเบียบ ซึ่งกระบวนการไต่สวนก็ต้องยุติธรรม

2) ผู้สื่อข่าว ควรปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและความรับผิดชอบในฐานะสื่อมวลชนตามที่ได้เรียนและศึกษา รายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา และถูกต้องตามหลักข้อปฏิบัติ นอกจากนี้ภาพข่าวควรเป็นภาพที่ไม่ละเมิดผู้ต้องหาเช่นกัน ก็จะช่วยลดปัญหาหรือไม่มีปัญหาดังกล่าวเลย เมื่อการรายงานข่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ก็จะไม่เกิดปัญหาการแชร์ข้อมูลที่ผิดพลาด การรายงานข่าวในยุคที่มีเทคโนโลยีที่ไปไกล และรวดเร็ว ควรระลึกละเอียดว่าไม่ควรเขียนข้อเท็จจริงผิดพลาดตั้งแต่แรก ทุกขั้นตอนควรจะมีใจใสใจ นอกจากนี้ควรเป็นพื้นที่แค่การรายงานข่าว ไม่ใช่เปิดเวทีพื้นที่ให้เกิดความขัดแย้ง เพราะมีฟังก์ชันในการแสดงความคิดเห็น แฟนเพจข่าวที่มีคนติดตามมาก ยิ่งมากยิ่งขึ้นต้องผลิตเนื้อหาที่ระมัดระวังมาก เพราะคนยิ่งเห็นมาก จึงต้องระมัดระวังทุกจุด ไม่ใช่แค่การเขียนข่าว การรายงานข่าว และภาพข่าว แต่รวมทั้งข้อความที่โพสต์ การตอบคำถามแอดมิน การดูแลควบคุมการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกแฟนเพจว่ามีการละเมิดหรือไม่

ในการทำข่าวควรมีคู่มือการทำข่าว ซึ่งจะระบุข้อปฏิบัติตามจริยธรรมเป็นกรณี ๆ เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้ต้องหา ผู้เสียชีวิต เป็นต้น ว่ามีข้อปฏิบัติในการทำข่าวอย่างไร ซึ่งแต่ละประเภทนั้น จะมีข้อ จำกัดและพึงระวังในการทำข่าวแตกต่างกันไป เพื่อให้ข่าวและช่างภาพปฏิบัติตาม จะลดปัญหาการละเมิดได้

กองบรรณาธิการข่าว ควรมีการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริงจากการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าพบปัญหาใดบ้างเพื่อนำมาแลกเปลี่ยน นำไปสู่การแก้ไขบททวนเหตุการณ์เดิมที่ผิดพลาดไป หรือปรับปรุงในการทำข่าวครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปบัญญัติในข้อระเบียบใหม่อีกด้วย

3) ผู้เสพสื่อ คือ คณะนิเทศศาสตร์และคณะสื่อสารมวลชน ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้องขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาเหล่านี้ให้มีการเน้นหลักสูตรสอนเรื่องจริยธรรมสื่อ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก่อนออกมาปฏิบัติหน้าที่ในสายอาชีพ กลุ่มนักศึกษาควรมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวบ่อย ๆ ด้วยเช่นกัน และผู้เสพสื่อผ่านเฟซบุ๊ก คือ ต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อ แยกก็ต้องดี ดิก็ต้องชม ไม่ใช่แค่รับสารอย่างเดียว หรือเชื่อทุกอย่างตามสื่อมวลชนนำเสนอ โดยไม่มีวิจาร์ณญาณ ไม่วิเคราะห์แยกแยะ แต่ต้องเสพสื่ออย่างมีสติ ไม่เช่นนั้นสื่อที่ทำดีก็เหน้อยเปล่า ถ้าผู้เสพสื่อเลือกเสพแต่สารที่ไม่ดี

ตารางที่ 4.4.6 ข้อเสนอแนะกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก เป็นช่องทาง การสื่อสารที่เป็นสาธารณะ เผยแพร่ข้อมูล รวดเร็วและไปไกล จึงต้องชั่งน้ำหนักระหว่างเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะกับการละเมิดแหล่งข่าว ให้เกิดความเสียหาย ว่าควรนำเสนอหรือไม่ ควรระมัดระวังความถูกต้องแม่นยำ ให้ความเป็นธรรมกับแหล่งข่าว และถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด และไม่ควรแชร์ข้อมูลผิด ๆ ออกไป นอกจากนี้ควรระมัดระวังอย่านำเสนอเชิงสร้างความเกลียดชัง (HateSpeech) หรือให้ผู้รับสารเข้ามาแสดงความคิดเห็นหยาบคายรุนแรง (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>ควรมีกฎหมายควบคุมสื่อโดยกำกับกันเอง และให้สื่อตรวจสอบกันเอง สื่อไหนละเมิด หรือไม่แก้ไขให้ถูกปรับ หรือประณามให้สังคมรับรู้ เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ จึงต้องลงโทษด้วยการประณามร่วม ถ้าปรับเป็นเงินก็อาจจะเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่อุปสรรคสำหรับองค์กรสื่อที่มีรายได้มาก ทางกลับกันถ้ามีการประณามการกระทำผิดแล้วโดนประณามหลายครั้ง ความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคต่อองค์กรสื่อนั้นก็ลดตามไป องค์กรสื่อก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองในที่สุด วิธีนี้ใช้กลไกทางสังคมมาช่วย โดยตั้งสภาคณะกรรมการขึ้นมา โดยที่คณะกรรมการ- การมาจากสมาชิกของแต่ละสำนักข่าวที่ส่งตัวแทนมาให้ทำหน้าที่ตรวจ สอบวินิจฉัยความผิด นอกจากนี้ให้ประชาชนคนนอกเข้ามาเป็นผู้เฝ้าระวังร่วมด้วย ให้คณะกรรมการดังกล่าวช่วยเหลือในการฟ้อง ร้องพิทักษ์สิทธิแก่แหล่งข่าวอย่างเต็มที่ เพราะ</p>

	<p>ที่ผ่านมาผู้เสียหายมีฐานะทางการเงินที่ไม่เพียงพอต่อการสู้คดี เมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ที่มีเงินเหยือกก็ไม่กล้าฟ้องร้อง ปัจจุบันที่มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่ เพราะหน่วยงานนั้น ๆ ไม่มีอำนาจมากพอ กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจรับรอง และมีเงินไม่มากพอต่อการฟ้องร้องเมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันจึงไม่กล้ายึดถือรับเรื่องแก้ไข ปัญหา จึงทำได้แค่ส่งหนังสือเตือน และขอความกรุณา</p> <p>ควรคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแหล่งข่าวตามรัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจนว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความผิดอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นสื่อมวลชนจะไปตัดสินผู้ต้องหาไม่ได้ว่าเขากระทำผิดจริง แต่สามารถรายงานสถานการณ์ตามจริงได้ (นายชัยฤทธิ์ ยืนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>การแก้ไขทุกคนต้องช่วยกันแก้ ได้แก่</p> <p>1) องค์กร คือ ต้องเขียนนโยบายอย่างไร ซึ่งนโยบายต้องระบุชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์หลักของประจำปีคืออะไร มีระเบียบอย่างไร บทลงโทษอย่างไร ต้องเริ่มจากวัตถุประสงค์ขององค์กร ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่คำนึงถึงกำไรทางธุรกิจอย่างเดียว หรือหวังแค่เรียกเรตติ้ง แต่ควรเป็นองค์กรสื่อที่พัฒนาสังคม นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการร้องเรียนจากสังคมอย่างจริงจังกำกับดูแลว่าองค์กรถูกร้องเรียนเรื่องใดบ้าง แล้วควรแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดการร้องเรียนดังกล่าวอีกอย่างไร ต้องมีคณะกรรมการคอยดูแลเรื่องนี้</p>

โดยเฉพาะ โดยให้เรียกสอบ ใต้สวน และมีบทลงโทษ ไม่ใช่แค่การตักเตือน เพราะอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีที่สุด บางครั้งเตือนแล้วเตือนอีกก็ยังไม่เหมือนเดิม บทลงโทษจึงเป็นปลายทางที่สามารถทำให้คนนึกคิดได้ เพราะมันกระทบกับตนเองเมื่อทำผิดระเบียบ ซึ่งกระบวนการใต้สวนก็ต้องยุติธรรม

2) ผู้สื่อข่าว ควรปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและความรับผิดชอบ ในฐานะสื่อมวลชนตามที่ได้เรียนและศึกษา เขียนข่าวอย่างตรงไปตรงมา และถูกต้องตามหลักข้อปฏิบัติ นอกจากนี้ภาพข่าวก็ควรเป็นภาพที่ไม่ละเมิดผู้ต้องหาเช่นกัน ก็จะช่วยลดปัญหาหรือไม่มีปัญหาดังกล่าวเลย เมื่อการรายงานข่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ก็จะไม่เกิดปัญหาการแชร์ข้อมูลที่ผิด ๆ เช่นกัน การรายงานข่าวในยุคที่มีเทคโนโลยีที่ไปไกล และรวดเร็วนี้ ควรระลึกเสมอว่าไม่ควรเขียนข้อเท็จจริงผิด ๆ ตั้งแต่แรก ทุกขั้นตอนควรจะมีใจใสใจ นอกจากรายงานข่าว ไม่ใช่เปิดเวทีพื้นที่ให้เกิดความขัดแย้ง เพราะมีฟังก์ชันในการแสดงความคิดเห็น แฟนเพจข่าวที่มียอดติดตามมาก ยิ่งมากยิ่งขึ้นต้องผลิตเนื้อหาที่ระมัดระวังมาก เพราะคนยิ่งเห็นมาก ต้องระมัดระวังทุกจุด ไม่ใช่แค่การเขียนข่าว และภาพข่าว แต่รวมทั้งข้อความที่โพสต์ การตอบคำถามแอดมิน การดูแลควบคุมการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกแฟนเพจว่ามีการละเมิดหรือไม่

ในการทำข่าว ควรมีคู่มือการทำข่าว ซึ่งในนั้นจะระบุข้อปฏิบัติตามจริยธรรมเป็นกรณี ๆ เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้ต้องหา ผู้เสียชีวิต เป็นต้น ว่ามีข้อปฏิบัติในการทำข่าวอย่างไร ซึ่งแต่ละประเภทนั้นจะมีข้อจำกัดและพึงระวังในการทำข่าวแตกต่างกัน

	<p>ไป เพื่อให้ นักข่าว และช่างภาพปฏิบัติตาม จะลดปัญหาการละเมิดได้</p> <p>กองบรรณาธิการข่าว ควรมีการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริงจากการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าพบปัญหาใดบ้าง เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนนำไปสู่การแก้ไขทบทวนเหตุการณ์เดิมที่ผิดพลาดไป หรือปรับปรุงในการทำข่าวครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปบัญญัติในข้อระเบียบใหม่อีกด้วย</p> <p>3) ผู้เสพสื่อ คือ คณะนิเทศศาสตร์และคณะสื่อสารมวลชน ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้องขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาเหล่านี้ให้มีการเน้นหลักสูตรสอนเรื่องจริยธรรมสื่อ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก่อนออกมาปฏิบัติหน้าที่ในสายอาชีพ กลุ่มนักศึกษาควรมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวบ่อย ๆ ด้วยเช่นกัน และผู้เสพสื่อผ่านเฟซบุ๊ก คือ ต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อ แยกแยะดี ตีก็ ต้องชม ไม่ใช่แค่รับสารอย่างเดียว หรือเชื่อทุกอย่างตามสื่อมวลชนนำเสนอ โดยไม่มีวิจารณ์ญาณ ไม่วิเคราะห์ แยกแยะ แต่ต้องเสพสื่ออย่างมีสติ ไม่เช่นนั้นสื่อที่ทำดีก็เหนียวเปล่า ถ้าผู้เสพสื่อเลือกเสพแต่สารที่ไม่ดี (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>
--	--

4.4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในอนาคต

นางอังคณา กล่าวว่า อยากให้การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาไม่ต้องนำเสนอชื่อนามสกุล และใบหน้า รวมถึงสมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องหา ควรคำนึงว่าจนกว่าผู้ต้องหาจะถูกศาลพิพากษาเขาเป็นผู้บริสุทธิ์

ส่วนนายชัยฤทธิ์ มีความเห็นว่า การแข่งขันจะรุนแรงขึ้น ถ้าไม่มีหน่วยงานใดกำกับควบคุม ดูแล สังคมก็จะมีแต่ความรุนแรงและอาชรมณ์ เห็นได้จากปัจจุบันไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง เพราะสื่อยังหวังแต่ให้องค์กรอยู่รอด และคิดแต่เรื่องกำไร บวกกับสังคมเองก็สนับสนุนการนำเสนอที่ผิดจริยธรรม ถ้ามีหน่วยงานกำกับขึ้นมาอาจจะช่วยแก้ปัญหาได้โดยตรงได้

ขณะที่นางสาวกนกพร กล่าวว่า ความรุนแรงบนโลกออนไลน์อาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เช่น การแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคายจะกลายเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิดให้เด็กเรียนรู้ ถ้าสื่อใหญ่ ๆ รวมใจกันเป็นสื่อที่รายงานถูกต้องตามจริยธรรม ก็จะเป็นแบบอย่างให้กับสื่อเล็ก ๆ ได้ตระหนักตาม

อนาคตกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาจะดีขึ้น เพราะมีคนตรวจสอบมากขึ้น เช่น นักวิชาการให้ความ สำคัญและสนใจโดยมีการวิพากวิจารณ์ตามเหตุการณ์ต่าง ๆ บ่อยมากขึ้น รวมถึงปัจจุบันนี้มี พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 ล่าสุดออกมาบังคับใช้ ตอนนี้หลายสื่อก็กลับไปตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรตนเองในการกำกับดูแลการทำงานของตน เพราะรัฐบาลจะเอาจริงเอาจัง ก็ทำให้องค์กรสื่อปฏิบัติจริงจังตาม

ฟังก์ชันใหม่ ๆ ของเฟซบุ๊กต้องมีอะไรที่น่าสนใจและพัฒนาไปมากกว่านี้แน่นอน แต่ผู้รับสารต้องรู้เท่าทันฟังก์ชันเหล่านี้ เพราะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย

ตารางที่ 4.4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในอนาคต

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>อยากให้การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาไม่ต้องนำ เสนอชื่อ-นามสกุล และใบหน้า รวมถึงไม่นำเสนอหน้าตาของคนในครอบครัว ควรคำนึงว่า จนกว่าผู้ต้องหาจะถูกศาลพิพากษาเขาคือผู้บริสุทธิ์ (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>การแข่งขันจะรุนแรงขึ้น ถ้าไม่มีหน่วยงานใดกำกับควบคุม ดูแล สังคมก็จะมีแต่ความรุนแรงและอาชรมณ์ เห็นได้จากปัจจุบันไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง เพราะสื่อยังหวังแต่ให้องค์กรอยู่รอด และคิดแต่เรื่องกำไร บวกกับสังคมเองก็สนับสนุนการนำเสนอที่ผิดจริยธรรม ถ้ามีหน่วยงานกำกับขึ้นมาอาจจะช่วยแก้ปัญหาได้โดยตรงได้</p>

	<p>ความรุนแรงบนโลกออนไลน์อาจจะส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน เช่น การแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคายจะกลายเป็นการสร้างค่านิยมที่ผิดให้เด็กเรียนรู้ ถ้าสื่อใหญ่ ๆ รวมใจกันเป็นสื่อที่รายงานถูกต้องตามจริยธรรม ก็จะเป็นแบบอย่างให้กับสื่อเล็ก ๆ ได้ตระหนักตาม (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>อนาคตกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาจะดีขึ้น เพราะมีคนตรวจสอบมากขึ้น เช่น นักวิชาการให้ความสำคัญและสนใจโดยมีการวิพากษ์วิจารณ์ตามเหตุการณ์ต่าง ๆ บ่อยมากขึ้น รวมถึงปัจจุบันนี้มี พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 ล่าสุดออกมาบังคับใช้ตอนนี้หลายสื่อก็กลับไปตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรตนเองในการกำกับดูแลการทำงานของตน เพราะรัฐบาลจะเอาจริงเอาจัง ก็ทำให้องค์กรสื่อปฏิบัติจริงจึงตาม</p> <p>ฟังก์ชันใหม่ ๆ ของเฟซบุ๊กต้องมีอะไรที่น่าสนใจและพัฒนาไปมากกว่านี้แน่นอน แต่ผู้รับสารต้องรู้เท่าทันฟังก์ชันเหล่านี้ เพราะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>

4.4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กในปัจจุบัน

นางอังคณา มีความคิดเห็นว่า เสรีภาพสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่สำคัญในระบบประชาธิปไตย และเสริมสร้างการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนควรควบคู่ไปกับการนำ เสนอข่าวในคดีอาญาที่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ควรอยู่ในกรอบของการไม่เสนอข่าวที่กระทบต่อสิทธิผู้ต้องหา และการให้ประชาชนทราบถึงฐานความผิดและโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสังคมและป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมเลียนแบบ มากกว่าการนำเสนอภาพข่าวที่เรียกเรตติ้ง หรือการเขียนข่าวที่เรียกยอดไลค์ที่ละเมิดสิทธิ

ส่วนนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ไม่ควรนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นภาพสถานที่เกิดเหตุ ยานพาหนะที่ใช้ก่อเหตุ หรือภาพที่มีการเบลอเห็นไม่ชัดว่าเป็นใครซึ่งสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือวิธีการเขียนให้รู้น้อยรู้มากได้ แต่ไม่ควรใช้ภาพจริงที่เห็นหน้าตาของผู้เสียหาย นอกจากนี้ตำรวจไม่ควรอนุญาตให้สื่อมวลชนถ่ายรูปขณะจับกุม หรือทำแผนประกอบการสารภาพ เพราะเป็นภาพที่สื่อสารออกมาให้สังคมเข้าใจผิดได้ว่า บุคคลในภาพนั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง สื่ออย่าทำหน้าที่พิพากษาผู้ต้องหา ผู้บริหารหรือเจ้าของสื่อควรมีนโยบายชัดเจนในเรื่องนี้ เพื่อให้ผู้สื่อข่าวซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

ขณะที่นางสาวกนกพร เห็นว่า สื่อมวลชนควรจะเข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เช่น การแถลงข่าวจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือการทำแผนประกอบการรับสารภาพ สื่อมวลชนควรถามผู้ต้องหาว่าเต็มใจหรือยินยอมที่จะแถลงข่าวและถูกเผยแพร่ข้อมูลออกไปหรือไม่ หากไม่ยินยอมก็ต้องยุติการแถลงข่าวและการเผยแพร่ สำหรับการการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก เป็นเรื่องของจริยธรรมในการนำเสนอมากกว่าแพลตฟอร์มมีปัญหาด้านจริยธรรม ถ้ามีจริยธรรมในการนำเสนอข่าว ไม่ว่าจะบนแพลตฟอร์มไหนก็จะไม่เกิดการละเมิดผู้ต้องหา เพราะแพลตฟอร์มเป็นเพียงช่องทางการสื่อสารเท่านั้น ดังนั้นแล้ว องค์กรสื่อมวลชน และผู้สื่อข่าวต้องรายงานข่าวภายใต้กรอบจริยธรรมและกฎหมาย

ตารางที่ 4.4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊กในปัจจุบัน

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร</p> <p>กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>เสรีภาพสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่สำคัญมากในระบอบประชาธิปไตย และเสริมสร้างการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เมื่อสื่อมวลชนมีเสรีภาพในการทำงานแล้ว การนำเสนอข่าวในคดีอาญาของสื่อมวลชน ควรคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา หรือผู้เสียหายในคดี อาญาด้วย ทั้งนี้การเสนอข่าวในคดีอาญาที่เกิดประโยชน์ต่อสังคมและไม่ละเมิดสิทธิบุคคลควรอยู่ในกรอบของ การไม่เสนอข่าวที่กระทบต่อสิทธิผู้ต้องหา หรือผู้เสียหาย และการให้ประชาชนทราบถึงฐานความผิดและโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสังคมและป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมเลียนแบบ มากกว่าการนำเสนอ</p>
--	---

	ภาพข่าวที่เรียกเรตติ้ง หรือการเขียนข่าวที่เรียกยอดไลค์ (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม</p> <p>อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>ไม่ควรนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา สามารถเป็นภาพสถานที่เกิดเหตุ ยานพาหนะที่ใช้ก่อเหตุ หรือภาพที่มีการเบลอเห็นไม่ชัดว่าเป็นใครซึ่งสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือวิธีการเขียนให้รู้น้อยรู้มากได้ แต่ไม่ควรใช้ภาพจริงที่เห็นหน้าตา</p> <p>นอกจากนี้ตำรวจไม่ควรอนุญาตให้สื่อมวลชนถ่ายรูปขณะจับกุม หรือทำแผนประกอบการสารภาพ เพราะเป็นภาพที่สื่อสามารถนำมาให้สังคมเข้าใจผิดได้ว่า บุคคลในภาพนั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง สื่ออย่าทำหน้าที่พิพากษาผู้ต้องหา ผู้บริหารหรือเจ้าของสื่อควรมีนโยบายชัดเจนในเรื่องนี้ เพื่อให้ผู้สื่อข่าวซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้ถูกต้อง (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล</p> <p>นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>สื่อมวลชนควรจะเข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เช่น การแถลงข่าวจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ สื่อมวลชนควรถามผู้ต้องหาว่าเต็มใจหรือยินยอมที่จะแถลงข่าวและถูกเผยแพร่ข้อมูลออกไปหรือไม่ หากไม่ยินยอมก็ต้องยุติการแถลงข่าวและการเผยแพร่ การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจ เฟซบุ๊ก เป็นเรื่องของจริยธรรมในการนำเสนอมากกว่าแพลตฟอร์มมีปัญหา ถ้ามีจริยธรรมในการนำเสนอข่าว ไม่ว่าจะบนแพลตฟอร์มไหนก็จะไม่เกิดการละเมิดผู้ต้องหา เพราะแพลตฟอร์มเป็นเพียงช่องทางการสื่อสารเท่านั้น ดังนั้นแล้ว องค์กรสื่อมวลชน และผู้สื่อข่าวต้องรายงานข่าวภายใต้กรอบจริยธรรมและกฎหมาย (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>

4.5 ผลการศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

4.5.1 การร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือ ในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

นางอังคณา กล่าวว่า สาเหตุที่ผู้ต้องหาไม่ร้องเรียน หรือไม่เรียกค่าเสียหายกับสื่อที่กระทำละเมิดสิทธินั้น เพราะผู้ต้องหาอาจจะไม่มีกำลัง ไม่มีทุน ไม่รู้ช่องทางที่จะติดต่อหน่วยงานใดในการเรียกร้อง และอาจจะเข้าไม่ถึงความเป็นธรรม จึงทำให้ถอดใจหรือเปลี่ยนใจไม่ฟ้องคดี

นายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า สาเหตุที่ไม่มีการร้องเรียน เพราะทางหน่วยงานมีปัญหาโครงสร้างการรับเรื่องร้องเรียน โดยที่โครงสร้างการกำกับดูแลกันเองยังเป็นปัญหาที่บังคับใช้ไม่ได้ผล ไม่มีอำนาจพอในการจัดการ เช่น สภากาหนดหนังสือพิมพ์แห่งชาติ การกำกับดูแลกันเองยังล้มเหลวในการกวดขันองค์กรสื่ออื่น ๆ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดจึงเป็นแค่เสือกระดาษ และยังไม่มียุติธรรมหรือหน่วยงานที่เข้ามาดูแลสื่อออนไลน์โดยตรงที่บังคับใช้ตามกฎหมาย

นางสาวกนกพร กล่าวว่า คนปัจจุบันนี้ไม่มีมาร้องเรียนมาทางหน่วยงานหรือสมาคมฯ แต่จะร้องเรียนไปยังองค์กรสื่อที่ถูกละเมิดโดยตรง เพราะไม่รู้จักสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ หรือไม่ทราบว่าสมาคมฯ มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกผู้เสียหายถูกละเมิดอย่างไร ทั้งนี้เป็นเพราะสมาคมฯ ไม่ได้ประกาศพันธกิจอย่างชัดเจน เนื่องจากว่าไม่มีพันธกิจหลักในการตามเรื่องดังกล่าว

ตารางที่ 4.5.1 การร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือ ในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>ยังไม่มีมาร้องเรียน ข้อสังเกตถึงสาเหตุที่ผู้ต้องหาไม่ร้องเรียน หรือไม่เรียกค่าเสียหายกับสื่อที่กระทำละเมิดสิทธินั้น เพราะผู้ต้องหาอาจจะไม่มีกำลังไม่มีทุน และไม่รู้ช่องทางที่จะติดต่อหน่วยงานไหนในการเรียกร้อง อาจจะเข้าไม่ถึงความเป็นธรรม และอาจถอดใจหรือเปลี่ยนใจไม่ยอมฟ้องคดี (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
---	--

<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>ยังไม่มีกรร็องเรียน ทางหน่วยงานก็ยังมี ปัญหาโครงสร้างการรับเรื่องร้องเรียน และโครงสร้างการกำกับดูแลกันเองก็เป็นปัญหาที่ยัง บังคับใช้ไม่ได้ผล เช่น สภาการหนังสือพิมพ์ แห่งชาติ การกำกับดูแลกันเองยังล้มเหลวในการ กัดดันองค์กรสื่ออื่น ๆ การกำหนดกฎระเบียบ ต่าง ๆ เป็นแค่เสือกระดาษ และยังไม่ม็องค์กร หรือหน่วยงานที่เข้ามาดูแลสื่อออนไลน์โดยตรงที่ บังคับใช้ตามกฎหมาย (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>ไม่เคยมีผู้เสียหายเข้ามาร้องทุกข์หรือ ร้องเรียน ที่ไม่มีการร้องเรียน อาจเป็นเพราะคน ปัจจุบันไม่ค่อยนิยมร้องเรียนมาทางหน่วยงาน หรือสมาคมฯ แต่จะร้องไปยังองค์กรสื่ออื่นที่ถูก ละเมิด เพราะอาจจะไม่รู้จักสมาคมผู้ผลิตข่าว ออนไลน์ หรือไม่ทราบว่าสมาคมฯ นี้มีหน้าที่ ดูแลเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกผู้เสียหายถูกละเมิด อย่างไร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาคมฯ ไม่ได้ ประกาศพันธกิจอย่างชัดเจน เนื่องจากว่าไม่มี พันธกิจหลักในการตามเรื่องดังกล่าว (นางสาว กนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>

4.5.2 การให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

นางอังคณา กล่าวว่า กรณีที่มีคนร้องเรียนมายัง กสม. จะออกเป็นหนังสือเพื่อหารือกับ องค์กรสื่ออื่น เพื่อดำเนินการอย่างเต็มที่ และให้สำนักข่าวนั้นที่ละเมิดแหล่งข่าวพิจารณาเสนอข่าว ให้อยู่ในกรอบ รวมถึงเรียกร้องความรับผิดชอบให้แก่ผู้ถูกละเมิด ไม่ให้ถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์

นายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ถ้ามีการร้องเรียน จะมีการช่วยเหลือโดยออกแถลงการณ์ เปิดหนังสือพินิจ เพื่อเตือนไปยังสำนักข่าวนั้น ว่าควรเคารพสิทธิผู้ต้องหาอย่างไร และควรรับผิดชอบต่อการละเมิดแหล่งข่าวนั้นอย่างไร

นางสาวกนกพร กล่าวว่า ถ้ามีผู้เสียหายดังกล่าว ทางสมาคมฯ จะส่งหนังสือเตือนไปยังสำนักข่าวนั้น ๆ โดยตรง ว่าองค์กรสื่อ นั้นได้ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวอย่างไร และควรรับผิดชอบต่อความเสียหายอย่างไร ซึ่งตรงนี้ก็ขึ้นอยู่กับกลไกของสำนักข่าวนั้นว่าจะมีนโยบายหรือข้อปฏิบัติอย่างไร ต่อการรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้นแก่ผู้เสียหายดังกล่าวเป็นลำดับต่อไป

ตารางที่ 4.5.2 การให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>หากมีคนมาร้องเรียน ทาง กสม. จะออกเป็นหนังสือเพื่อหารือกับองค์กรสื่อ นั้น เพื่อดำเนินการอย่างจริงจัง และให้พิจารณานำเสนอข่าวให้อยู่ในกรอบ รวมถึงเรียกร้องความรับผิดชอบต่อผู้ถูกละเมิด ไม่ให้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>ถ้ามีการร้องเรียน จะช่วยเหลือโดยออกแถลงการณ์ เปิดหนังสือพินิจ เพื่อเตือนไปยังสำนักข่าวนั้น ว่าควรเคารพสิทธิผู้ต้องหาอย่างไร และควรรับผิดชอบต่อการละเมิดนั้นอย่างไร (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>ถ้ามีผู้เสียหายดังกล่าว สมาคมฯ จะส่งหนังสือเตือนไปยังสำนักข่าวนั้น ๆ โดยตรง ว่าองค์กรสื่อ นั้นได้ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวอย่างไร และควรรับผิดชอบต่อความเสียหายอย่างไร ซึ่งตรงนี้ก็ขึ้นอยู่กับกลไกของสำนักข่าวนั้นว่าจะมีนโยบายหรือข้อปฏิบัติอย่างไรต่อการรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้นแก่ผู้เสียหายดังกล่าวเป็นลำดับต่อไป (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>

4.5.3 แนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหาละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

นางอังคณา กล่าวว่า มีการจัดเสวนาร่วมกับสื่อมวลชน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน โดยอ้างตามหลัก รัฐธรรมนูญ และปฏิญญาสากลระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและให้การรับรองไว้ ซึ่ง ประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม

นายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ทางสมาคมวิชาชีพกำลังจะทำแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการรับเรื่อง ร้องเรียนโดยตรง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้เสียชีวิต และผู้ต้องหา เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปิดเผยข้อร้องเรียนนั้นให้สังคมได้รับรู้ว่ามี การร้องเรียนเกิดขึ้น ซึ่งการรับรู้ของสังคมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้นองค์กรสื่อระมัดระวังในการ รายงานข่าวไม่ให้ละเมิดแหล่งข่าว ในทางกลับกันการร้องเรียนผ่านแอปพลิเคชันนี้ อาจเป็นเครื่องมือ ของผู้ไม่หวังดีที่นำไปกลั่นแกล้งสำนักข่าวนั้น ๆ ได้ เรื่องนี้จึงอยู่ในขั้นคิดกลไกว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้กำลังปรับเปลี่ยนเว็บไซต์ขึ้นใหม่ เพื่อเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเขียนเรื่องร้องเรียนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

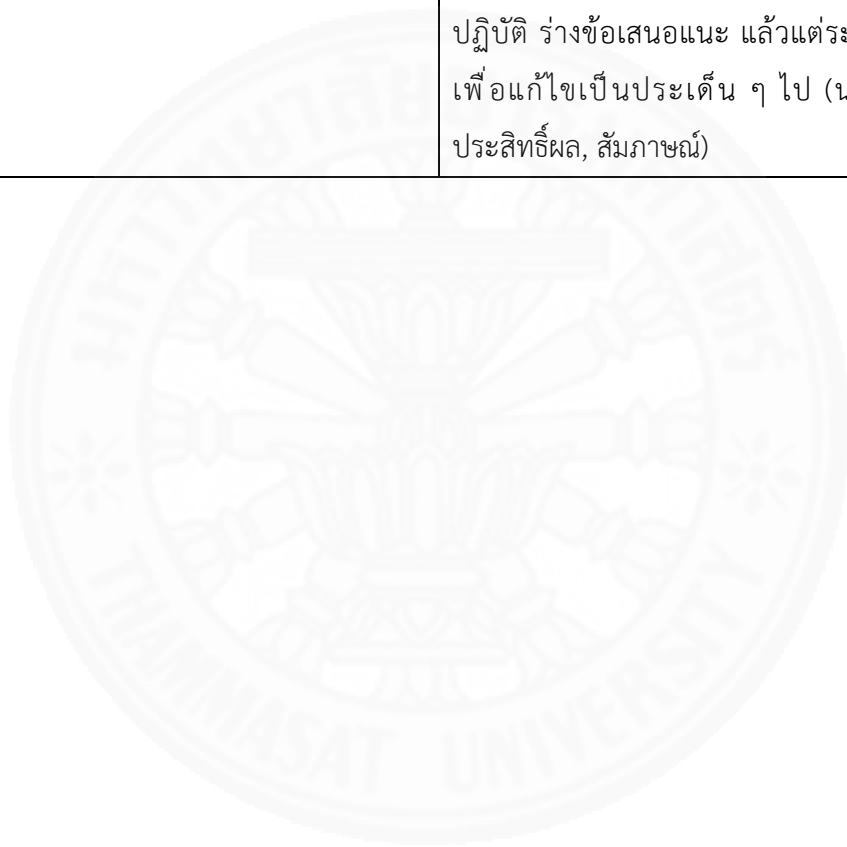
นางสาวกนกพร กล่าวว่า การเข้าร่วมเสวนาในเวทีต่าง ๆ ที่มีการถกปัญหาในประเด็นดังกล่าว เพื่อร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ เช่น ในมุมมองนักวิชาการ ในมุมมองผู้เสียหาย หรือในมุมมองสื่อมวลชน เป็นต้น แล้วนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในองค์กร เพื่อเป็นการเรียนรู้การศึกษา และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา เช่น ถ้าเจอกรณีแบบนี้ ควรจะอย่างไร หรือสมาคมมีแนวทางอย่างไร

นอกจากนี้ยังมีการอบรมให้ความรู้ข้อดีข้อเสียของสื่อออนไลน์ มีการออกร่างร่วมกันระหว่างองค์กรอื่น ๆ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ผลิตออนไลน์ เป็นต้น โดยจะรวมตัวกัน เพื่อประชุม และหารือ แล้วออกร่างข้อปฏิบัติ ร่างข้อเสนอแนะ แล้วแต่ระดับความสำคัญ เพื่อแก้ไขเป็นประเด็น ๆ ไป

ตารางที่ 4.5.3 แนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหากับการละเมิดผู้ต้องหาในขบวนการแพนเพชเชอ์

<p>นางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</p>	<p>มีการจัดเสวนาร่วมกับสื่อมวลชน ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน โดยอ้างตามหลักรัฐธรรมนูญ และปฏิญญา สากลระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและให้การรับรองไว้ ซึ่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม (นางอังคณา นีละไพจิตร, สัมภาษณ์)</p>
<p>นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ</p>	<p>กำลังจะทำแอปพลิเคชันเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนโดยตรง ทำขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูง อายุ ผู้เสียชีวิต และผู้ต้องหา เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อเปิดเผยข้อร้องเรียนนั้นให้สังคมได้รับรู้ว่ามี การร้องเรียนเกิดขึ้น ซึ่งการรับรู้ของสังคมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้นองค์กรสื่อระมัดระวังในการรายงานข่าวไม่ให้ละเมิดแหล่ง ข่าว ในทางกลับกัน การร้องเรียนผ่านแอปพลิเคชันนี้ อาจเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีที่นำไปกลั่นแกล้งสำนักข่าวนั้น ๆ ได้ เรื่องนี้จึงอยู่ในขั้นคิดกลไกว่าจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์มากที่สุด นอกจากนี้กำลังปรับเปลี่ยนเว็บไซต์ขึ้นใหม่ เพื่อเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเขียนเรื่องร้องเรียนได้สะดวกรวดเร็วขึ้น (นายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม, สัมภาษณ์)</p>
<p>นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์</p>	<p>การเข้าร่วมเสวนาในเวทีต่าง ๆ เพื่อร่วมรับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ เช่น ในมุมมองนักวิชาการ ในมุมมองผู้เสียหาย หรือในมุมมองสื่อมวลชน เป็นต้น แล้วนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในองค์กร เพื่อเป็นการเรียนรู้การศึกษาไปในตัว และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ เช่น ถ้าเจอ</p>

	<p>กรณีแบบนี้ ควรจะอย่างไร หรือสมาคมมีแนวทางอย่างไร</p> <p>มีการอบรมให้ความรู้ข้อดีข้อเสียของสื่อออนไลน์ มีการออกร่างร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ผลิตออนไลน์ เป็นต้น โดยจะรวมตัวกัน เพื่อประชุม และหารือ แล้วออกร่างข้อปฏิบัติ ร่างข้อเสนอแนะ แล้วแต่ระดับความสำคัญ เพื่อแก้ไขเป็นประเด็น ๆ ไป (นางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล, สัมภาษณ์)</p>
--	---

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” ผู้ศึกษาใช้แนวทางการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) บรรณาธิการบริหารออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ ช่างภาพออนไลน์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก และนักวิชาการและสมาชิกวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร (Document Anylysis) ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการศึกษารายงานเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลการศึกษารายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการศึกษารายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก

จากการศึกษาพบว่า นโยบายในการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวของสำนักข่าวไทยรัฐ และผู้จัดการ มีความแตกต่างกัน คือ ไทยรัฐจะมีนโยบายในการรายงานข่าวในรูปแบบข่าวทั่วไป และข่าวเชิงกลยุทธ์ ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการนั้นจะนำเสนอข่าวที่ให้แง่คิดแก่ผู้อ่าน โดยให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิดและการป้องกันจากเหตุการณ์นั้น ๆ นอกจากนี้ยังนำเสนอข่าวที่อยู่ในความสนใจของผู้คนส่วนใหญ่ในขณะนั้น โดยนำเสนออย่างเป็นกลาง โดยสำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการเซ็นเซอร์ของข่าว ก่อนนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเช่นเดียวกัน

สำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการ มีนโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กเหมือนกันคือ สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตาม

หลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย เช่นเดียวกับสำนักข่าวผู้จัดการ ที่นำเสนอตามข้อเท็จจริง เป็นกลาง และไม่ชี้นำสังคม นอกจากนี้สำนักข่าวผู้จัดการยังให้ความระมัดระวังในการใช้คำว่า ผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย และผู้ต้องถูกกล่าวหา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามข้อเท็จจริง

เกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา สำหรับนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้น สำนักข่าวทั้งสองมีความแตกต่างกัน คือ สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอทุกเรื่องที่เป็นข่าว ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ จะคัดเลือกข่าวจากความสนใจของประชาชน ถ้าข่าวไหนอยู่ในกระแสก็จะถูกนำเสนอ สำหรับคุณสมบัติของข่าวของทั้งสองสำนักข่าว จะรายงานข่าวอยู่บนหลักของความถูกต้อง นำเสนอไปตามข้อเท็จจริงและหลักฐานที่ตำรวจระบุในสำนวนคดี และเสนอภายใต้กรอบกฎหมายที่กำหนด

องค์ประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการมีความเหมือนกัน จะมีองค์ประกอบสำคัญ คือ เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เหตุการณ์มีเงื่อนงำลึกลับซับซ้อน สะเทือนอารมณ์ผู้อ่าน และเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีข้อปฏิบัติที่เหมือนกัน คือ บรรณาธิการบริหารของทั้งสองสำนักข่าว จะตรวจตราความถูกต้องทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจเฟซบุ๊ก โดยจะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวนนักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ โดยสำนักข่าวผู้จัดการมีรายละเอียดเพิ่มเติมว่า จะนำเสนออย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำสังคม

สำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการ มีเกณฑ์ในการคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก เหมือนกันคือ ต้องเป็นภาพที่สามารถสื่อความหมายและบอกเรื่องราวได้ มีความคมชัด และเป็นภาพที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้

แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั้งสองมีแนวปฏิบัติที่คล้ายกันดังนี้ จะมีการเปิดเผยหน้าตาของผู้ต้องหาในข่าว โดยสำนักข่าวไทยรัฐกล่าวว่า จะเลือกจากภาพแถลงข่าว ที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหาอยู่แล้ว และสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผยใบหน้า ทางสำนักข่าวก็จะมีกรเบลอน้ำผู้ต้องหาให้ นอกจากนี้การเปิดเผยหน้าตาผู้ต้องหานั้น เนื่องจากได้รับกระแสติกลับจากผู้อ่านที่ต้องการให้นำเสนอหน้าตาของผู้ต้องหา และภาพผู้ต้องหาได้ถูกนำเสนอบนโลกโซเชียลหมดแล้วไทยรัฐจึงนำเสนอภาพผู้ต้องหาเช่นกัน

ขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ กล่าวว่า ทางสำนักข่าวค่อนข้างมั่นใจว่า หลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องนั้นค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำผิด ก็จะนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาที่เห็นใบหน้าชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นใบหน้าชัดเจน และเตือนภัยว่าบุคคลคนนี้เป็นคนอันตราย ซึ่งสำนักข่าวอื่นก็ทำเช่นนี้เหมือนกัน ทั้งนี้ทางสองสำนักข่าวจะนำเสนอภาพข่าว ภายใต้กรอบ พ.ร.บ.คอม ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 เช่น ไม่นำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาในลักษณะที่มีเครื่องพันธนาการใด ๆ

ทั้งสองสำนักข่าวมีวิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีพิพจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ที่เหมือนกัน คือ จะลบข่าวที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหาให้ทุกแพลตฟอร์มและทุกช่องทาง ทั้งนี้ผู้ต้องหาต้องยืนยันความบริสุทธิ์กับทางสำนักข่าว โดยมีหลักฐานต่าง ๆ มาแสดง เช่น หนังสือจากศาล หลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ส่วนค่าชดเชย ทั้งสองสำนักข่าวไม่มีนโยบายชดเชยเป็นเงิน เพราะยังไม่เคยเจอกรณีแบบนี้ จึงไม่มีแผนรองรับ

แต่สำนักข่าวผู้จัดการจะมีการเยียวยาเพิ่มเติมในเรื่องของการแก้ข่าวและลงข่าวให้ผู้ต้องหา ว่าไม่ได้กระทำผิด โดนกลั่นแกล้งหรือเข้าใจผิดอย่างไร มีเหตุใดที่ทำให้ผู้ต้องหาถูกเข้าใจผิด ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ชี้แจง แต่จะมีการตรวจสอบในกรณีมีการพาดพิงว่าโดนคนกลั่นแกล้ง ทางสำนักข่าวก็จะให้ชี้แจงทั้งสองฝ่ายเพื่อความเป็นกลาง

5.1.2 ผลการศึกษาการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการ มีขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กที่คล้ายกัน คือ ขั้นแรก เมื่อเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำเสนอข่าวบนเว็บไซต์ของสำนักข่าว หลังจากนั้นจะนำไฮเปอร์ลิงก์เว็บไซต์ของข่าวนั้น ๆ ไปโพสต์ในแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กของสำนักข่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรูปแบบการรายงานข่าวแบบข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ โดยการนำเสนอจะนำเสนอในสิ่งที่ผู้อ่านอยากรู้และสนใจ ข้อมูลที่รายงานจะนำเสนอว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม สำหรับภาษาที่ใช้โพสต์ข้อความในแพลตฟอร์ม เพื่อให้ผู้อ่านสนใจนั้น จะใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาพูด และภาษาแสดง สำหรับรูปแบบในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว จะเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นภาพพจน์ ภาษาที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาเร้าอารมณ์

แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวทั้งสองมีแนวปฏิบัติที่เหมือนกันดังนี้ สำนักข่าวไทยรัฐจะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา

ตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย เช่นเดียวกับสำนักข่าวผู้จัดการ ที่นำเสนอตามข้อเท็จจริง ที่ได้มาจากสำนวนสั่งฟ้องคดีของตำรวจ โดยการรายงานข่าวต้องอยู่ในระเบียบของสำนักข่าว และภายใต้สิทธิของกฎหมาย

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของผู้สื่อข่าวทั้งสองสำนักข่าวนั้นมีข้อปฏิบัติที่ต่างกัน โดยสำนักข่าวไทยรัฐ จะมีกองบรรณาธิการสื่อออนไลน์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการโทรทัศน์ ตรวจสอบความถูกต้องทุกชั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจเฟซบุ๊ก จะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา เช่น ที่อยู่ หรือชื่อสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวก็ต้องใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ ส่วนผู้สื่อข่าวออนไลน์ (ผู้จัดการ) จะรายงานตามข้อเท็จจริง เขียนอย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำ และอยู่ในกรอบของกฎหมาย

เกณฑ์ของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของช่างภาพสื่อออนไลน์ทั้งสองสำนักข่าว มีเกณฑ์ที่คล้ายกัน คือ จะถ่ายภาพผู้ต้องหาให้ได้ไว้มากที่สุด เพราะในบางสถานการณ์ไม่สามารถคำนึงถึงกฎระเบียบต่าง ๆ เนื่องจากเวลาน้อยหรือกระชั้นชิด หลังจากนั้นค่อยเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในลำดับต่อไป

แนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของช่างภาพสื่อออนไลน์ทั้งสองสำนักข่าว มีแนวปฏิบัติที่ต่างกัน คือ ช่างภาพข่าวออนไลน์ สำนักข่าวไทยรัฐ จะถ่ายภาพข่าวจากการแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหา ซึ่งสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผย ทางสำนักข่าวก็จะมีกรปล่อยหน้าผู้ต้องหาในการนำเสนอ โดยการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหานั้นจะอยู่ในกรอบของกฎหมายที่กำหนด

ขณะที่แนวปฏิบัติของช่างภาพข่าวออนไลน์ สำนักข่าวผู้จัดการ การถ่ายภาพผู้ต้องหาจะเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องหา และคำนึงถึงผลกระทบต่อครอบครัว และวงศ์ตระกูลของผู้ต้องหา

ข้อจำกัดของการถ่ายภาพผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของช่างภาพทั้งสองสำนักข่าวนั้น มีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ช่างภาพไทยรัฐ กล่าวว่า ภาพมีองค์ประกอบที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพไม่คมชัด สัดส่วนภาพไม่ดี เป็นต้น

ส่วนช่างภาพผู้จัดการ กล่าวว่า ในบางสถานการณ์ที่ผู้ต้องหาปิดบังใบหน้า เพื่อปกป้องสิทธิของตัวเอง ทำให้ช่างภาพถ่ายรูปสะดวกและง่าย เพราะไม่ต้องคำนึงข้อกำหนด หรือกฎหมายในการถ่ายภาพผู้ต้องหามากนัก สามารถถ่ายภาพได้ทุกลักษณะ และทุกอริยาบท ไม่ก่อให้เกิดการละเมิด

ผู้ต้องหา เนื่องจากระบุไม่ได้ว่าผู้ต้องหาเป็นใคร มีหน้าตาอย่างไร แต่กับบางสถานการณ์ที่ผู้ต้องหาเปิดเผยหน้า ไม่ได้ปิดบัง มักจะยากต่อการถ่ายภาพมาก แม้จะระวังก็อาจผิดพลาดได้ สำหรับภาพเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาที่ถูกบันทึก บางครั้งไม่อาจควบคุมได้ เช่น กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ตรวนหรือกุญแจมือ จะยากต่อการหลีกเลี่ยงในการบันทึกวิดีโอ แต่จะแก้ไขปัญหาด้วยการเบลอ ซึ่งภาพก็ยังสามารถเดาได้นั่นคือกุญแจมือ หรือตรวน

5.1.3 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

จากการศึกษาพบว่า การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ทั้งสองสำนักข่าว พบว่าไม่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหา เนื่องจากว่าทั้งสองสำนักข่าวไม่มีการนำเสนอข่าวในเชิงละเมิดสิทธิผู้ต้องหา

การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก สำนักข่าวไทยรัฐและสำนักข่าวผู้จัดการมีความคิดเห็นที่เหมือนและต่างกัันดังนี้ การไลค์ทั้งสองสำนักข่าว มีความคิดเห็นตรงกันว่า เป็นฟังก์ชันที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรเป็นอย่างมาก คือสามารถวัดได้ว่า สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด ข่าวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการและสนใจหรือไม่ สำนักข่าวมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ และสามารถวัดเรตติ้งได้

การแชร์ สำนักข่าวไทยรัฐ มองว่า การแชร์เป็นฟังก์ชันที่ดี ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดีหรือเรื่องที่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง เพราะมีการส่งต่อหรือแบ่งปันข้อมูลบนเฟซบุ๊กของผู้อ่านซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้สังคมได้ระวังตัวมากยิ่งขึ้น ขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการมีความคิดเห็นว่าการแชร์ คือ เมื่อมีการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น จะส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้าง และมีผลกระทบ คือ ถ้าเป็นเรื่องเท็จจะกระทบทั้งผู้ต้องหา ครอบครัวผู้ต้องหาและสำนักข่าว แหล่งข่าวเสียหายเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกตัดสินว่าเป็นคนไม่ดี ถูกสังคมรังเกียจ หรืออาจทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ส่วนสำนักข่าวก็ถูกลดความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์องค์กรเสียหาย เพราะรายงานข่าวเท็จ และอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดี แต่หากมองในมุมของการได้ข่าวสารของนักข่าว เมื่อมีการแชร์หรือกดไลค์สถานการณ์หนึ่งอย่างมากมาย ถือว่าเป็นประโยชน์กับสำนักข่าวเพราะทำให้รับรู้ข้อมูลเพิ่มเติม และชี้เบาะแสของข่าวนำไปสู่ที่มาของแหล่งข่าวได้ และกลายเป็นข่าวในที่สุด ซึ่งปัจจุบันสื่อกระแสหลักมักได้ข่าวมาจากสื่อออนไลน์

ส่วนการแสดงความคิดเห็นนั้น สำนักข่าวไทยรัฐมองว่า การแสดงความคิดเห็นในบางเหตุการณ์เกิดความขัดแย้งกันเองของผู้บริโภค เพราะมีความคิดเห็นที่ต่างกัน หรือใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคาย แต่สำนักข่าวไทยรัฐมองในมุมที่มีผลกระทบ และ

ประโยชน์ต่อองค์กร กล่าวว่าการแสดงความคิดเห็นมีผลเสียต่อองค์กร คือ ถูกนำมาเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดี ในการโจมตีและทำลายภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น การแสดงความคิดเห็นแบบใช้ถ้อยคำรุนแรง หยาดคาย ในการติผลงานข่าวที่นำเสนอ สำหรับข้อดีก็คือ การแสดงความคิดเห็นที่มีการชมเชยในการทำข่าว หรือแนะนำการทำข่าว เป็นประโยชน์ต่อองค์กร สามารถนำมาปรับปรุง หรือเพิ่มเติมให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านได้

การมีฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก สำนักข่าวไทยรัฐและผู้จัดการพบข้อจำกัดที่เหมือนกันคือ ไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง โดยสำนักข่าวผู้จัดการมีการจัดการเรื่องนี้ โดยถ้าเป็นข่าวที่มีความอ่อนไหว หรือเสี่ยงต่อการแสดงความคิดเห็นที่ล่อแหลม จะไม่เปิดให้ผู้่านแสดงความคิดเห็น แต่จะให้คลิกว่า เห็นด้วยกับข่าวนี้นี้ หรือไม่เห็นด้วยแทน ในส่วนของการใช้คำไม่สุภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นเกินข้อเท็จจริง จะซ่อนหรือลบความเห็นนั้น ถ้าแสดงความคิดเห็นแบบละเมิดหรือดูหมิ่นบ่อยครั้ง ทางแฟนเพจจะบล็อกผู้ใช้นั้นๆ เพื่อไม่ให้สามารถเข้ามาใช้งานได้อีก

ทั้งสองสำนักข่าว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป ที่แตกต่างกัน โดยสำนักข่าวไทยรัฐมองว่า สาเหตุที่มีการนำเสนอข่าวในเชิงละเมิดสิทธิผู้ต้องหานั้น อาจเป็นเพราะต้องการสร้างกระแสของข่าว และเรียกยอดไลค์จากผู้่าน หรืออาจจะทำเพื่อปลุกปั่นอารมณ์ผู้รับสารให้สนใจข่าวนั้น ซึ่งผลกระทบที่ตามมาคือสื่อมวลชนถูกเหมารวมว่าเป็นสื่อที่ไม่มีจริยธรรม

ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ มองในแง่ของผลกระทบที่มาจากการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าวทั่วไป ว่า ผู้ต้องหาต้องกลายเป็นแพะรับบาป ในการกระทำผิดที่ตนไม่ได้ก่อ แต่มีสาเหตุมาจากการนำเสนอข่าวสารที่ผิดพลาดไป ทั้งที่ยังไม่จบสิ้นการไต่สวนของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งองค์กรสื่อควรมีความรับผิดชอบในเรื่องนี้

สำนักข่าวไทยรัฐ และผู้จัดการ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป ดังนี้

สำนักข่าวไทยรัฐ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไปนั้น เพราะต้องการความรวดเร็วในการรายงานข่าว ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม ที่มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้น และเพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ๆ ซึ่ง

ปัจจุบันทุกแผนเพจต้องการสิ่งเหล่านี้ จึงทำให้ไม่สนใจหรือละเลยจริยธรรมสื่อ และส่งผลทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหา

ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ เห็นว่า อาจเป็นเพราะความไม่เจตนา หรือไม่รู้ตัว ขององค์กรสื่อ เพราะสื่อมวลชนจะเขียนรายงานข่าวตามที่ตำรวจสั่งฟ้องสำนวน เช่น ตามพยานหลักฐานที่แสดง ตามข้อเท็จจริง เป็นต้น แต่เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผู้ต้องหากลายเป็นบริษัท จึงกลายเป็นว่าสื่อมวลชนละเมิดผู้ต้องหา

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแผนเพจเฟซบุ๊กที่พึงประสงค์นั้น สำนักข่าวไทยรัฐ และผู้จัดการมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

สำนักข่าวไทยรัฐ ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิตามกฎหมายอย่างครบถ้วน ในขณะที่สำนักข่าวผู้จัดการ ให้ความเห็นว่า ควรพิทักษ์สิทธิผู้ต้องหาให้มากขึ้น ไม่เกาะกระแสผู้ต้องหาเพื่อเรียกยอดไลค์ ยอดติดตาม ควรรายงานข่าวตามข้อเท็จจริง และไม่ชี้นำสังคม กรณีที่มีหลักฐานแน่นหนา ควรอนุโลมสื่อแนะนำเสนอหน้าตาผู้ต้องหาได้ ยกเว้นเด็กและเยาวชน ส่วนในเรื่องของการถ่ายรูปผู้ต้องหาที่มีเครื่องพันทนาการ ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการถ่ายรูปผู้ต้องหาอย่างระมัดระวังตามเดิม

ข้อเสนอแนะของทั้งสองสำนักข่าว เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแผนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวและผู้สื่อข่าว มีข้อเสนอที่แตกต่างกัน คือ สำนักข่าวไทยรัฐ เสนอว่า สำนักข่าวและผู้สื่อข่าวต้องนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามสิทธิและกฎหมายที่รองรับ และสื่อมวลชนควรมีการอบรมอัปเดตข้อมูลหรือข้อกำหนดกันอยู่เสมอ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในครั้งต่อ ๆ ไป

ส่วนสำนักข่าวผู้จัดการ มีข้อเสนอว่า การรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงที่ตำรวจสั่งฟ้อง และตามหลักฐานข้อเท็จจริงนั้น ไม่ควรนำเสนอในลักษณะทำให้ผู้ต้องหาหรือครอบครัวมีผลกระทบ เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และศาลยังไม่ได้ตัดสินความผิด นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบตำรวจด้วยว่าพยานหลักฐานที่ได้มา มีการจัดฉากให้ผู้ต้องหาเป็นแพะหรือไม่ ควรเขียนข่าวอย่างเป็นกลาง ไม่พาดหัวข่าวเรียกเรตติ้ง ถ้าข้อมูลไม่มีความชัดเจน หรือหลักฐานไม่หนาแน่น อย่านำเสนอข่าวนั้นต่อสาธารณะ ควรรอความชัดเจนก่อน

5.1.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแผนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ

จากการศึกษาพบว่า นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ มีความคิดเห็นถึงผลกระทบต่อผู้ต้องหา จากการนำเสนอข่าวบนแผนเพจเฟซบุ๊กที่แตกต่างกัน โดยนางอังคณา กล่าวว่า การแสดง

ความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัด หรือแสดงอารมณ์ความรู้สึกกับข่าวนั้นๆ ผ่านการกดสติ๊กเกอร์ต่าง ๆ เป็นการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือในการทำให้ผู้ต้องหาคบเป็นเหยื่อ ถูกโจมตี ถูกล่าแม่มด และได้รับความเสียหาย หรือถูกละเมิดซ้ำจากสื่อ ซึ่งไม่ได้สร้างผลกระทบต่อผู้ต้องหาเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีผลกระทบต่อครอบครัว เช่น กระทบกระเทือนความรู้สึกคนในครอบครัวอย่างไม่รู้ลืม เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียจะยังคงค้างและอยู่ถาวรบนโลกอินเทอร์เน็ตหากไม่มีการลบข้อมูลจากต้นทาง และยังกระทบถึงการใช้ชีวิตประจำวันของครอบครัวที่เปลี่ยนไป จากการถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งครอบครัว และอาจจะถูกรังเกียจ และที่เลวร้ายกว่านั้น เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์หรือที่เรียกว่าแพะ ต้องมีชีวิตที่แบกตราบาปไว้ ถูกประณาม หรือรังเกียจว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งที่ความจริงกระบวนยุติธรรมได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ครั้งแรกที่เป็นข่าวว่ากระทำผิดนั้นเป็นข่าวใหญ่โตเป็นที่รู้กันทั่ว แต่วันที่พินมลทินนั้น กลับเป็นข่าวในพื้นที่เล็ก ๆ คนก็รู้กันไม่ทั่ว ทำให้ตราบาปนั้นยังอยู่ติดตัว

นายชัยฤทธิ์ มีความคิดเห็นว่า หากสื่อมวลชนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบิดเบือน ใส่ร้าย หรือชี้นำสังคมว่ากระทำผิด ผู้ต้องหาจะเสื่อมเสียชื่อเสียง เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียไปเร็วและไกลมาก ส่วนการแสดงความคิดเห็นในแฟนเพจเฟซบุ๊กที่มีการวิพากษ์วิจารณ์โดยใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ หรือการแชร์ข้อมูลออกไปอย่างไม่จำกัดนั้น นับว่าเป็นการละเมิดผู้ต้องหาซ้ำจากสื่อ นอกจากนี้หากสื่อมวลชนใส่ชื่อนามสกุลของผู้ต้องหาในข่าว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่ใช้ชื่อนามสกุลเดียวกันทั้งที่ใช้ญาติและไม่ใช้ญาติ ก็พลอยเสียชื่อเสียงตามไปด้วย

กว่าจะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ตามกฎหมาย ก็เกิดความเสียหายไปแล้ว โดยเฉพาะหน้าตาทางสังคม อาจถูกรังเกลียดเดียดฉันท์ ถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่วกระทำผิด ก็ไม่สามารถทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตามปกติ ส่วนสุขภาพจิต ก็ทั้งผู้เสียหายและครอบครัวอยู่ในภาวะความเครียดความกังวลรุมเร้า บางครั้งอาจหมดชีวิตความเป็นมนุษย์ เพราะสื่อได้เป็นผู้ตัดสินความผิดไปแล้ว

และนางสาวกนกพร มีความคิดเห็นว่า หากการรายงานข่าวนั้น ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ ละเมิดสิทธิผู้ต้องหา ในลักษณะรายงานข่าวหมิ่นเหม่ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง ชี้นำว่าผู้ต้องหาในข่าวกระทำผิด ก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหาและครอบครัว ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม ขณะที่ยังไม่สิ้นสุดกระบวนการยุติธรรม ก็ต้องตกเป็นเชลยของสังคมทั้งข้อเท็จจริงอาจจะเป็นผู้บริสุทธิ์

การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้น นางอังคณา และนางสาวกนกพร มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ฟังก์ชันดังกล่าวมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ ผู้บริโภคมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับข่าวนั้น ๆ สามารถสนองความต้องการของตนเองมากขึ้น สามารถสื่อสารแบบกลุ่ม หรือโต้ตอบกันได้ทีละหลาย ๆ บุคคล เป็นพื้นที่หนึ่งหรือจุดนัดพบที่

ทำให้หลากหลายบุคคลจำนวนมากและไม่จำกัด สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างทันที สำหรับข้อเสีย คือ ผู้บริโภคส่วนหนึ่งมักแชร์ข้อมูลต่อ ๆ ไปจนไกล หากเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ถูกต้อง สังคมก็จะเข้าใจผิด สุดท้ายผู้ที่เสียหายและได้รับผลกระทบก็คือ ผู้ต้องหา โดยนางอังคณากล่าวเพิ่มเติมว่า แม้ว่าจะมี พรบ. คอมพิวเตอร์ ปี 2560 คอยกำกับดูแลอยู่ ก็ยังต้องการให้หน่วยงานเข้ามาดูแลอย่างจริงจัง โดยเป็นชุดคณะกรรมการที่ดูแลโดยเฉพาะเรื่องนี้ จะได้กำกับสอดส่องดูแลได้อย่างทั่วถึง

ในขณะที่นายชัยฤทธิ์ มีความเห็นว่า ทางเฟซบุ๊กซึ่งเป็นผู้ให้บริการ ควรมีนโยบายในการควบคุม ดูแลบางข่าวที่มีแนวโน้มว่าจะมีการละเมิดผู้ต้องหา ไม่ควรมีฟังก์ชันแสดงอารมณ์ดังกล่าวให้ผู้อ่านใช้งาน เช่น ข่าวอาชญากรรมและโจรกรรม ข่าวเกี่ยวกับเด็กถูกลักพาตัวหรือถูกทารุณกรรม ข่าวผู้ป่วยที่น่าสงสาร เป็นต้น เพราะการมีฟังก์ชันให้กด Like ในข่าวประเภทนี้ ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้อ่านกดไลค์เพื่อสื่อความหมายว่าอะไร เมื่อผู้อ่านกดไลค์ข่าวสะเทือนขวัญเช่นนี้ อาจแปลว่า ชอบใจกับการกระทำของผู้ทำผิดหรือไม่ก็ได้ หรือแค่กดไลค์ไม่มีความหมายอะไร บางครั้งการกดไลค์ก็ไม่ได้แปลว่าเห็นด้วยกับการกระทำนี้ ดังนั้นแล้วการกดไลค์ก็ถูกตีความเหมารวมได้ว่าเห็นด้วยกับการละเมิดแหล่งข่าวในข่าวนั้น ๆ ได้เช่นกัน

ส่วนการแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความขัดแย้ง บางความคิดเห็นรุนแรงถึงขั้นละเมิดผู้ต้องหา เพราะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ผู้ต้องหาที่มีลักษณะใช้ภาษาไม่สุภาพ และรุนแรง ความเห็นลักษณะนี้เป็นการสร้างสังคมให้เกิดความเกลียดชังและชี้นำสังคมต่อผู้ต้องหา

ร่วมกับคนปัจจุบันที่ชอบอ่านแบบรวดเร็ว อ่านไม่จบ ก็จะใช้อารมณ์ในการตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ ประณาม หรือซ้ำเติม การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยถ้อยคำรุนแรง อาฆาตมาดร้าย ขัดแย้ง และสร้างความเกลียดชัง สุดท้ายก็กลายเป็น “ศาลเตี้ยออนไลน์” ซึ่งกว่าที่บุคคลในข่าวจะสามารถยืนยันความบริสุทธิ์ได้ ก็ถูกตัดสินจากโลกออนไลน์ไปแล้วว่าผิด ก็ส่งผลไปยังสังคมโลกแห่งความจริง และได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งสุขภาพจิต ครอบครัว การงาน และสังคม

นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมีความคิดเห็น ในประเด็นการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบันที่แตกต่างกัน ดังนี้

นางอังคณา มองว่าเป็นเรื่องที่สังคมไม่ควรยอมรับ และมีการละเมิดผู้ต้องหาบ่อยครั้ง โดยมีเหตุผล คือ อาจเป็นนโยบายของนายตำรวจระดับสูงเพื่อแฉผลงาน หรือบางครั้งสื่อมวลชนอาจจะบอกให้จัดแถลงข่าวเพื่อให้ได้ข่าว ตำรวจหรือสื่อต้องการเสนอข่าวเพื่อให้ประชาชนรับทราบว่านี่คือตัวอย่างที่ไม่ดี ไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง หรือเพื่อประณามและประจานผู้ต้องหาที่กระทำผิดให้

ได้รับความอับอาย อย่างไรก็ตามในทางสากลผู้ต้องหาถือว่ายังเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะถูกศาลพิพากษา การนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว การทำแผนประกอบคำรับสารภาพเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ส่วนนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีการละเมิดผู้ต้องหามากขึ้น นำเสนอภาพข่าวที่ผิดจริยธรรมเพื่อเรียกรถติ่ง พื้นที่การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยอารมณ์และความขัดแย้ง ทั้งที่หลักความเป็นจริงแล้วไม่ควรนำเสนอภาพผู้ต้องหา เพราะถ้านำเสนอสังคมอาจเข้าใจผิดว่าผู้ต้องหาคือคนที่ทำผิดจริงตามหลักฐานที่ปรากฏ ซึ่งข้อเท็จจริงตรงนี้ก็ไม่ได้แน่ชัดว่าถูกปลุกปล้ำหรือไม่ อย่างไรก็ตามไม่ควรที่จะนำเสนอภาพข่าวที่เห็นใบหน้าผู้ต้องหาชัดเจน เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังตัวอย่างที่เห็นผ่านมาว่าผู้ต้องหาเป็นแพะ แต่ก็ยังมีให้เห็นทั่วไปว่าการนำเสนอข่าวในปัจจุบันนั้น ไม่ได้นำเสนอว่าผู้ต้องหายังเป็นผู้บริสุทธิ์

ส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานผิดพลาดก็อาจจะมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่ออาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว นอกจากนี้การจับตัวผู้ต้องหาแถลงข่าว หรือทำแผนประกอบ การสารภาพ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถมองได้สองมุม คือ ตำรวจเองอาจอยากสร้างผลงานจึงให้นักข่าวสามารถเก็บภาพตรงนั้นได้ หรืออีกมุมหนึ่งอาจจะมีแรงจูงใจนักข่าวที่สื่อขออนุญาตถ่ายรูปเพื่อนำไปส่งงานต้นสังกัด ตำรวจก็เกรงว่าสื่อจะต่อต้าน โจมตีต่อว่าตำรวจไม่ให้ข้อมูล จึงอนุญาตให้สื่อถ่ายรูปได้

และนางสาวกนกพร มีความเห็นว่า เมื่อองค์กรสื่อถูกประณาม หรือติเตียนเกี่ยวกับการทำงานที่ผิดจริยธรรม จะเป็นข่าวกระแสได้พักหนึ่งแล้วเงียบไป องค์กรสื่อยังไม่ทันจะสำนึกผิด แก้ไขปัญหา หรือไต่สวนสอบสวน ก็มีข่าวอื่นที่คนสนใจมากกว่ามากลบกระแส ด้วยเหตุผลนี้องค์กรสื่อจึงยอมเจ็บตัวสักพัก พอคนลืมความผิดก็จะกระทำใหม่ ข่าวบนโซเชียลมีเดียมีจุดหนึ่งที่ไม่เหมือนสื่ออื่นคือสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจข่าวใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอด กว่าจะไปเอาผิดสื่อในเรื่องจริยธรรมกับองค์กรสื่อ นั้น บางทีมันก็ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้อ่านแล้ว แล้วมันก็จะวกกลับมาเหมือนเดิม คือกระทำผิดซ้ำ ๆ เลยทำให้ความรับผิดชอบบนโซเชียลมีเดียไม่มีความจริงจัง เพราะเหตุนี้บางสำนักข่าวจึงกล้าที่จะทำข่าวผิดจริยธรรมละเมิดผู้ต้องหา ยอมโดนตำหนิวิจารณ์สักพัก เพราะคุ้มกับการได้เรตติ้งที่สูงและไม่กระเทือนรายได้

นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมีความเห็นตรงกันว่า สำนักข่าวควรมีการเยียวยาความเสียหายต่อผู้ต้องหาในกรณีที่สูงชันในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ทั้งการขอโทษ และการชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน ดังนี้

ในการขอโทษ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย ควรกระทำอย่างจริงจังและเต็มใจที่ได้นำเสนอข่าวผิดพลาดไปทำให้แหล่งข่าวนั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง ต้องคืนศักดิ์ศรีให้กับผู้เสียหาย เพื่อให้แหล่งข่าว

สามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข พันช็อกกล่าวหา และพันมลทิน เช่น ต้องนำเสนอข่าวนั้นใน ทุกสื่อของสำนักข่าว มีพื้นที่ที่เด่นเห็นชัดเจน มีความถี่ในการนำเสนอ ไม่ใช่นำเสนอให้เพียงไม่กี่วัน แต่ควรบ่อย ๆ และนาน ๆ จนกว่าจะมั่นใจว่าผู้ต้องหาได้พ้นคำครหาแล้ว

สำนักข่าวควรนำเสนอข่าวใหม่ในการยืนยันความบริสุทธิ์ของผู้เสียหายว่าขณะนั้นเกิดความเข้าใจผิดอย่างไร เพื่อให้ปัจจุบันนั้นสังคมมองว่าผู้เสียหายไม่ได้มีความผิดตามที่มิข่าวออกไป ก่อนหน้า ในการนำเสนอข่าวครั้งแรก มักเป็นที่สนใจจากผู้รับสาร แต่วันที่มีการเหยียนั้นจะเท่ากับ วันแรกที่ผู้ต้องหาเสียหายอาจจะไม่เท่ากัน และการรับรู้ของคนถูกฝังไปแล้ว เช่น มีหนึ่งล้านคนเห็น ข่าวของผู้เสียหายไปแล้วก่อนหน้า แต่วันที่นำเสนอข่าวใหม่ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย เพื่อยืนยันความ บริสุทธิ์อาจมีคนเห็นเพียงหนึ่งพันคน เป็นเรื่องยากที่จะทำการเหยียนให้เท่ากัน ระหว่างครั้งแรกที่อยู่ ในความสนใจกับครั้งที่สองในการเหยียนยืนยันความบริสุทธิ์ของผู้เสียหาย กว่าจะไปถึงขั้นตอนการ เหยียน ชีวิตของผู้เสียหายก็เปลี่ยนไปแล้ว ซึ่งเป็นปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน

องค์สื่อต้องนำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องหาเมื่อเป็นผู้บริสุทธิ์เป็นอย่างไร มี ผลกระทบใดบ้าง ทั้งผู้เสียหายโดยตรง หรือครอบครัวของเขา เปลี่ยนชีวิตผู้บริสุทธิ์ไปอย่างไร และ ควรตรวจสอบความถูกต้องของพยานและหลักฐานที่ตำรวจอ้างว่าจริงเท็จอย่างไร เพื่อให้สังคมได้ ตระหนักเห็นถึงความผิดพลาดของสื่อและตำรวจ เข้าใจและเห็นใจแหล่งข่าวมากขึ้นว่าได้รับ ผลกระทบอย่างไรบ้าง และเพื่อทำให้สังคมทราบว่าผู้ต้องหาในข่าวเป็นผู้บริสุทธิ์ ซึ่งการเหยียนอย่าง จริงจังเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรสื่อทำได้ ตั้งนั้นแล้ว สำนักข่าวเองควรมีวิธีในการเรียกร้องความเป็น ธรรมจากสังคมให้กับแหล่งข่าว ให้การนำเสนอครั้งนี้เป็นเรื่องใหญ่และเป็นกระแสให้ได้เหมือนครั้ง แรก เพื่อทวงคืนศักดิ์และศรีของผู้เสียหาย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เสียหายนั้นสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยที่ไม่ถูกสังคมประณาม เกลียดชัง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการมีชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป

นอกจากนี้ต้องเหยียนด้วยเงินเพื่อชดใช้ค่าเสียหายด้วย ในกรณีนี้ผู้เสียหายได้รับ ผลกระทบถึงขั้นไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากไม่มีที่ใ้รับเข้าทำงาน เพราะคิดว่าเป็นคนไม่ดีตามที่ ข่าวดูระบุ สำนักข่าวควรมอบค่าเสียหายให้เงินเหยียนแก่แหล่งข่าวที่ตนมีส่วนในการนำเสนอผิดพลาด ไป เพื่อความเป็นธรรมแก่ชีวิตของแหล่งข่าวที่ตนละเมิด ทั้งนี้อีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงาน ผิดพลาดก็อาจจะมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่อเองอาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว หากเป็นเช่นนี้ก็จะโทษสื่อเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ ก็ต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่แหล่งข่าวทั้งสื่อมวลชนและตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบันนั้น นักวิชาการ และ สมาคมวิชาชีพ มีความเห็นเหมือนกันว่าไม่มีข้อจำกัด กล่าวคือ กรอบจริยธรรมและความรับผิดชอบ

ของสื่อที่มีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เป็นคู่มือสื่อที่มีเนื้อหาครอบคลุม ไม่ลดหย่อน แต่กลับมีกฎเพิ่มเติมด้วยซ้ำ แต่สื่อมวลชนไม่เคร่งครัดที่จะนำมาปฏิบัติในวิชาชีพ และไม่ให้ความสำคัญ มีนโยบายไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา แต่ให้ความสำคัญกับเรตติ้ง และความอยู่รอดขององค์กรมากกว่า จึงเพิกเฉยต่อจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

บางแฟนเพจข่าวที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก แต่ไม่ได้สะท้อนให้เห็นว่าข่าวมีคุณภาพ เพราะส่วนใหญ่ที่มีเรตติ้งดีนั้น มาจากการนำเสนอข่าวที่ผิดหลักจริยธรรมและละเมิดแหล่งข่าว กรอบจริยธรรมนี้จึงถูกเพิกเฉย เพราะถ้ามีกรอบนี้คอยกำกับก็มักจะไม่ได้เรตติ้งที่น่าพอใจ เพราะผู้รับสารไม่สนใจ แต่ถ้านำเสนอสิ่งที่ละเมิดกรอบจริยธรรม จะเป็นสารที่ผู้รับสารให้ความสนใจมากกว่า แฟนเพจนั้นก็เลยนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ไปเรื่อย ๆ เพราะผู้รับสารมีความสนใจ นิยมชมชอบ และกดไลค์กดติดตามจำนวนมาก เช่น อยากเห็นว่าผู้ต้องหาหน้าตาอย่างไร ครอบครัวยุเป็นใคร เป็นต้น กลายเป็นว่าการผลักดันให้องค์กรสื่อตระหนักเรื่องจริยธรรมเป็นเรื่องยาก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะแตกต่างกันดังนี้

นางอังคณา เสนอแนะว่า การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารสาธารณะ เผยแพร่ข้อมูลรวดเร็วและไปไกล ต้องชั่งน้ำหนักระหว่างเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะกับการละเมิดแหล่งข่าวให้เกิดความเสียหายว่าควรนำเสนอหรือไม่ ต้องนำเสนออย่างถูกต้องแม่นยำ ให้ความเป็นธรรมกับแหล่งข่าว และถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด และไม่ควรแชร์ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือข้อมูลเท็จ นอกจากนี้ควรระมัดระวังอย่านำเสนอเชิงสร้างความเกลียดชัง (HateSpeech) หรือให้ผู้รับสารเข้ามาแสดงความคิดเห็นหยาบคายรุนแรง

ด้านนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ควรมีกฎหมายควบคุมสื่อโดยกำกับกันเอง โดยให้มีบทลงโทษโดยการปรับเป็นเงิน และการประณามให้สังคมรับรู้ สำหรับสื่อที่มีการละเมิดแหล่งข่าว เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ จึงต้องลงโทษด้วยการประณามร่วม ถ้าปรับเป็นเงินก็อาจจะเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่อุปสรรคสำหรับองค์กรสื่อที่มีรายได้มาก ทางกลับกันถ้ามีการประณามการกระทำผิด แล้วโดนประณามหลายครั้ง ความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคต่อองค์กรสื่อนั้นก็ลดตาม องค์กรสื่อก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองในที่สุด วิธีนี้ใช้กลไกทางสังคมมาช่วย โดยการตั้งสภาคณะกรรมการขึ้นมา ทำหน้าที่ตรวจสอบวินิจัยความผิด นอกจากนี้ให้คณะกรรมการดังกล่าวช่วยเหลือในการฟ้องร้องพิทักษ์สิทธิแก่แหล่งข่าวอย่างเต็มที่ เพราะที่ผ่านมาผู้เสียหายมีฐานะทางการเงินที่ไม่เพียงพอต่อการสู้คดี เมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ที่มีเงิน เขี่ยก็ไม่กล้าฟ้องร้อง ปัจจุบันที่มีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่ เพราะหน่วยงานนั้น ๆ ไม่มีอำนาจมากพอ กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจ

รับรอง และมีเงินไม่มากพอต่อการฟ้องร้องเมื่อเทียบกับองค์กรสื่อยักษ์ใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันจึงไม่กล้ายึดถือรับเรื่องแก้ไขปัญหาก็ทำได้แค่ส่งหนังสือเตือน และขอความกรุณา

นอกจากนี้ควรคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแหล่งข่าวตามรัฐธรรมนูญระบุไว้ชัดเจนว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความผิดอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นสื่อมวลชนจะไปตัดสินผู้ต้องหาไม่ได้ว่าเขากระทำผิดจริง แต่สามารถรายงานสถานการณ์ตามจริงได้

ส่วนนางสาวกนกพร ให้ข้อเสนอแนะว่า ทุกคนต้องร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้แก่

1. องค์กร ต้องมีนโยบายที่ระบุชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์หลักของประจำปีคืออะไร มีระเบียบอย่างไร บทลงโทษอย่างไร ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่คำนึงถึงกำไรทางธุรกิจอย่างเดียวหรือหวังแค่เรียกเรตติ้ง แต่ควรเป็นองค์กรสื่อที่พัฒนาสังคม นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการร้องเรียนจากสังคมอย่างจริงจัง กำกับดูแลองค์กรผู้ร้องเรียนเรื่องใดบ้าง แล้วควรแก้ไขปัญหามาให้เกิดการร้องเรียนดังกล่าวอีกอย่างไร ต้องมีคณะกรรมการคอยดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยให้เรียกสอบสวน และมีบทลงโทษ ไม่ใช่มีแค่การตักเตือน เพราะอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีที่สุด บางครั้งเตือนแล้วเตือนอีกอาจกระทำเหมือนเดิม บทลงโทษจึงเป็นปลายทางที่สามารถทำให้คนถูกคิดได้ เพราะมันกระทบกับตนเองเมื่อทำผิดระเบียบ ซึ่งกระบวนการสอบสวนก็ต้องยุติธรรม

2. ผู้สื่อข่าว ควรปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและความรับผิดชอบในฐานะสื่อมวลชนตามที่ได้เรียนและศึกษา รายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา และถูกต้องตามหลักข้อปฏิบัติ นอกจากนี้ภาพข่าวควรเป็นภาพที่ไม่ละเมิดผู้ต้องหาเช่นกัน ก็จะช่วยลดปัญหาหรือไม่มีปัญหาดังกล่าวเลย เมื่อการรายงานข่าวเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ก็จะไม่เกิดปัญหาการแชร์ข้อมูลที่ผิดพลาด การรายงานข่าวในยุคที่มีเทคโนโลยีที่ไปไกล และรวดเร็ว ควรระลึกเสมอว่าไม่ควรเขียนข้อเท็จจริงผิดพลาดตั้งแต่แรก ทุกขั้นตอนควรจะมีใจใสใจ นอกจากนั้นควรเป็นพื้นที่แค่การรายงานข่าว ไม่ใช่เปิดเวทีพื้นที่ให้เกิดความขัดแย้ง เพราะมีฟังก์ชันในการแสดงความคิดเห็น แฟนเพจข่าวที่มีคนติดตามมาก ยิ่งมากยิ่งขึ้นต้องผลิตเนื้อหาที่ระมัดระวังมาก เพราะคนยิ่งเห็นมาก จึงต้องระมัดระวังทุกจุด ไม่ใช่แค่การเขียนข่าว การรายงานข่าว และภาพข่าว แต่รวมทั้งข้อความที่โพสต์ การตอบคำถามแอดมิน การดูแลควบคุมการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกแฟนเพจว่ามีการละเมิดหรือไม่

ในการทำข่าวควรมีคู่มือการทำข่าว ซึ่งจะระบุข้อปฏิบัติตามจริยธรรมเป็นกรณี ๆ เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้ต้องหา ผู้เสียชีวิต เป็นต้น ว่ามีข้อปฏิบัติในการทำข่าวอย่างไร ซึ่งแต่ละ

ประเภทนั้น จะมีข้อ จำกัดและพึงระวังในการทำข่าวแตกต่างกันไป เพื่อให้ข่าวและช่างภาพปฏิบัติ ตาม จะลดปัญหาการละเมิดได้

กองบรรณาธิการข่าว ควรมีการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริงจากการรายงานข่าว เกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าพบปัญหาใดบ้างเพื่อนำมาแลกเปลี่ยน นำไปสู่การแก้ไขทบทวนเหตุการณ์เดิมที่ ผิดพลาดไป หรือปรับปรุงในการทำข่าวครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง นอกจากนี้ยังสามารถ นำไปบัญญัติในข้อระเบียบใหม่อีกด้วย

3. ผู้เสพสื่อ คือ คณะนิเทศศาสตร์และคณะสื่อสารมวลชน ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้อง ขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาเหล่านี้ให้มีการเน้นหลักสูตรสอนเรื่องจริยธรรมสื่อ เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก่อนออกมาปฏิบัติหน้าที่ในสายอาชีพ กลุ่มนักศึกษาควรมีเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวบ่อย ๆ ด้วยเช่นกัน และผู้เสพสื่อผ่านเฟซบุ๊ก คือ ต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อ แยกก็ต้องดี ตีก็ต้องคม ไม่ใช่แค่รับสารอย่างเดียว หรือเชื่อทุกอย่าง ตามสื่อมวลชนนำเสนอ โดยไม่มีวิจารณ์ญาณ ไม่วิเคราะห์แยกแยะ แต่ต้องเสพสื่ออย่างมีสติ ไม่เช่นนั้นสื่อที่ทำดีก็เหนียวเปล่า ถ้าผู้เสพสื่อเลือกเสพแต่สารที่ไม่ดี

ในอนาคตกับการรายงานข่าวบนแพลนเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหานั้น นักวิชาการและ สมาคมวิชาชีพมีมุมมองที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

นางอังคณา อยากให้การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาไม่ต้องนำเสนอชื่อ-นามสกุล และ ใบหน้า รวมถึงสมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องหา ควรคำนึงว่าจนกว่าผู้ต้องหาจะถูกศาลพิพากษาเขา คือผู้บริสุทธิ์

ส่วนนายชัยฤทธิ์ มีความเห็นว่า การแข่งขันจะรุนแรงขึ้น ถ้าไม่มีหน่วยงานใดกำกับ ควบคุม ดูแล สังคมก็จะมีแต่ความรุนแรงและอาชรมณ์ เห็นได้จากปัจจุบันไม่มีที่ท่าว่าจะลดน้อยลง เพราะสื่อยังหวังแต่ให้องค์กรอยู่รอด และคิดแต่เรื่องกำไร บวกกับสังคมเองก็สนับสนุนการนำเสนอที่ ผิดจริยธรรม ถ้ามีหน่วยงานกำกับขึ้นมาอาจจะช่วยแก้ปัญหาได้โดยตรงได้

ขณะที่นางสาวกนกพร กล่าวว่า ความรุนแรงบนโลกออนไลน์อาจจะส่งผลกระทบต่อ เด็กและเยาวชน เช่น การแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคายจะกลายเป็นการสร้างค่านิยมที่ ผิดให้เด็กเรียนรู้ ถ้าสื่อใหญ่ ๆ รวมใจกันเป็นสื่อที่รายงานถูกต้องตามจริยธรรม ก็จะเป็นแบบอย่าง ให้กับสื่อเล็ก ๆ ได้ตระหนักตาม

อนาคตกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาจะดีขึ้น เพราะมีคนตรวจสอบมากขึ้น เช่น นักวิชาการให้ความสำคัญและสนใจโดยมีการวิพากษ์วิจารณ์ตามเหตุการณ์ ต่าง ๆ บ่อยมากขึ้น รวมถึงปัจจุบันนี้มี พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 ล่าสุดออกมาบังคับใช้ ตอนนี้หลายสื่อก็กลับไปตั้งคณะกรรมการจริยธรรมขององค์กรตนเองในการกำกับดูแลการทำงานของตน เพราะรัฐบาลจะเอาจริงเอาจัง ก็ทำให้องค์กรสื่อปฏิบัติจริงจังกตาม

ฟังก์ชันใหม่ ๆ ของเฟซบุ๊กต้องมีอะไรที่น่าสนใจและพัฒนาไปมากกว่านี้แน่นอน แต่ผู้รับสารต้องรู้เท่าทันฟังก์ชันเหล่านี้ เพราะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบันนี้นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันดังนี้

นางอังคณา มีความคิดเห็นว่าเสรีภาพสื่อมวลชนเป็นเรื่องที่สำคัญในระบบประชาธิปไตย และเสริมสร้างการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนควรควบคู่ไปกับการนำ เสนอข่าวในคดีอาญาที่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ควรอยู่ในกรอบของการไม่เสนอข่าวที่กระทบต่อสิทธิผู้ต้องหา และการให้ประชาชนทราบถึงฐานความผิดและโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสังคมและป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมเลียนแบบ มากกว่าการนำเสนอภาพข่าวที่เรียกเรตติ้ง หรือการเขียนข่าวที่เรียกยอดไลค์ที่ละเมิดสิทธิ

ส่วนนายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า ไม่ควรนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหา ซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นภาพสถานที่เกิดเหตุ ยานพาหนะที่ใช้ก่อเหตุ หรือภาพที่มีการเบลอเห็นไม่ชัดว่าเป็นใครซึ่งสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือวิธีการเขียนให้รู้น้อยรู้มากได้ แต่ไม่ควรใช้ภาพจริงที่เห็นหน้าตาของผู้เสียหาย นอกจากนี้ตำรวจไม่ควรอนุญาตให้สื่อมวลชนถ่ายรูปรูปขณะจับกุม หรือทำแผนประกอบการสารภาพ เพราะเป็นภาพที่สื่อสารออกมาให้สังคมเข้าใจผิดได้ว่า บุคคลในภาพนั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง สื่ออย่าทำหน้าที่พิพากษาผู้ต้องหา ผู้บริหารหรือเจ้าของสื่อควรมีนโยบายชัดเจนในเรื่องนี้ เพื่อให้ผู้สื่อข่าวซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

ขณะที่นางสาวกนกพร เห็นว่า สื่อมวลชนควรจะเข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เช่น การแถลงข่าวจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ สื่อมวลชนควรถามผู้ต้องหาว่าเต็มใจหรือยินยอมที่จะแถลงข่าวและถูกเผยแพร่ข้อมูลออกไปหรือไม่ หากไม่ยินยอมก็ต้องยุติการแถลงข่าวและการเผยแพร่ สำหรับการการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก เป็นเรื่องของจริยธรรมในการนำเสนอมากกว่าแพลตฟอร์มมีปัญหาด้านจริยธรรม ถ้ามีจริยธรรมในการนำเสนอข่าว ไม่ว่าจะบนแพลตฟอร์มไหนก็จะไม่เกิดการละเมิดผู้ต้องหา เพราะ

แพลตฟอร์มเป็นเพียงช่องทางการสื่อสารเท่านั้น ดังนั้นแล้ว องค์กรสื่อมวลชน และผู้สื่อข่าวต้องรายงานข่าวภายใต้กรอบจริยธรรมและกฎหมาย

5.1.5 ผลการศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ

จากการศึกษาพบว่า จากการปฏิบัติหน้าที่ของนักวิชาการที่ผ่านมา พบว่าไม่มีการร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก โดยนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพได้ระบุถึงสาเหตุที่ไม่พบการร้องเรียนแตกต่างกันดังนี้

นางอังคณา กล่าวว่า สาเหตุที่ผู้ต้องหาไม่ร้องเรียน หรือไม่เรียกค่าเสียหายกับสื่อที่กระทำละเมิดสิทธินั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ต้องหาอาจจะไม่มีกำลัง ไม่มีทุน ไม่รู้ช่องทางที่จะติดต่อหน่วยงานใดในการเรียกร้อง และอาจจะเข้าไม่ถึงความเป็นธรรม จึงถอดใจหรือเปลี่ยนใจไม่ฟ้องคดี

นายชัยฤทธิ์ กล่าวว่า สาเหตุที่ไม่มีการร้องเรียน เพราะทางหน่วยงานมีปัญหาโครงสร้างการรับเรื่องร้องเรียน โดยที่โครงสร้างการกำกับดูแลกันเองยังเป็นปัญหาที่บังคับใช้ไม่ได้ผล ไม่มีอำนาจพอในการจัดการ เช่น สภากาหนดหนังสือพิมพ์แห่งชาติ การกำกับดูแลกันเองยังล้มเหลวในการกวดขันองค์กรสื่ออื่น ๆ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดจริงเป็นแค่เสือกระดาษ และยังไม่มียุติธรรมหรือหน่วยงานที่เข้ามาดูแลสื่อออนไลน์โดยตรงที่บังคับใช้ตามกฎหมาย

นางสาวกนกพร กล่าวว่า คนปัจจุบันนี้ไม่นิยมร้องเรียนมาทางหน่วยงานหรือสมาคมฯ แต่จะร้องเรียนไปยังองค์กรสื่อที่ถูกละเมิดโดยตรง เพราะไม่รู้จักสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ หรือไม่ทราบว่าสมาคมฯ มีหน้าที่ดูแลเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกเสียหายถูกละเมิดอย่างไร ทั้งนี้เป็นเพราะสมาคมฯ ไม่ได้ประกาศพันธกิจอย่างชัดเจน เนื่องจากไม่มีพันธกิจหลักในการตามเรื่องดังกล่าว

นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก เหมือนกัน คือ จะออกเป็นหนังสือเตือนหรือชี้แจงไปยังองค์กรสื่ออื่น ว่าได้รายงานข่าวในลักษณะ ละเมิดผู้ต้องหาอย่างไร ให้รายงานข่าวโดยเคารพสิทธิผู้ต้องหาอย่างไร และควรรับผิดชอบอย่างไรกับการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวนั้น ๆ

นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ มีแนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหากับการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก เหมือนกัน คือ มีการจัดเสวนา หรือเข้าร่วมการเสวนาในเวทีต่าง ๆ ที่มีการถกปัญหาในประเด็นดังกล่าว โดยอ้างตามหลักรัฐธรรมนูญ และปฏิญญาสากลระหว่างประเทศ เพื่อร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ เช่น ในมุมมองนักวิชาการ ใน

มุมมองผู้เสียหาย หรือในมุมมองสื่อมวลชน เป็นต้น แล้วนำมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกในองค์กร เพื่อเป็นการเรียนรู้การศึกษาไปในตัว เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

โดยทางสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย กล่าวเพิ่มเติมว่า กำลังจะทำ แอปพลิเคชันเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนโดยตรง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้เสียชีวิต และผู้ต้องหา เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเผยข้อร้องเรียนนั้นให้สังคมได้รับรู้ว่ามีกรรณการเกิดขึ้น ซึ่งการรับรู้ของสังคมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้นองค์กรสื่อระมัดระวังในการรายงานข่าวไม่ให้ละเมิดแหล่งข่าว นอกจากนี้กำลังปรับเปลี่ยนเว็บไซต์ขึ้นใหม่ เพื่อเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเขียนเรื่องร้องเรียนได้สะดวก รวดเร็วขึ้น

สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์นั้น มีการอบรมให้ความรู้ข้อดีและข้อเสียของสื่อออนไลน์ให้กับสมาชิกองค์กรสื่อ และมีการออกร่างระเบียบร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ผลิตออนไลน์ เป็นต้น โดยจะรวมตัวกันเพื่อประชุม และหารือ แล้วออกร่างข้อปฏิบัติ ร่างข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขเป็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กกรณารายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา” แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 ศึกษานโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแพลนเพจเฟซบุ๊ก ส่วนที่ 2 ศึกษากรณารายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ ส่วนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพลนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์ ส่วนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแพลนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และส่วนที่ 5 ศึกษาแนวทางการร่วมแก้ไขปัญหากลุ่มผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแพลนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 นโยบายในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของสำนักข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

สำนักข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊กมีนโยบายในการรายงานข่าวในรูปแบบข่าวทั่วไป นำเสนอข่าวที่อยู่ในความสนใจของผู้คนส่วนใหญ่ในขณะนั้น และนำเสนอข่าวที่ให้แง่คิดแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่เกิดและการป้องกันจากเหตุการณ์นั้น โดยนำเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนนำเสนอบนแพนเพจเฟซบุ๊ก

นโยบายในการรายงานข่าวของสำนักข่าวบนแพนเพจเฟซบุ๊กสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของข่าว ของชวรัตน์ ชาญชัย (2527) ที่ว่า องค์ประกอบของเหตุการณ์ที่สำคัญในการที่จะได้รับพิจารณาเป็นข่าว คือ ผลกระทบกระเทือน และอีกองค์ประกอบสำคัญ คือ ปุถุชนสนใจ องค์ประกอบเหล่านี้จะมีคุณค่าของความเป็นข่าวสูง

โดยการนำเสนอข่าวมีความสอดคล้องกับข้อบังคับที่สื่อออนไลน์ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2553 ในหมวด 2 จริยธรรมของวิทยุและโทรทัศน์ ข้อ 7 ระบุว่า วิทยุและโทรทัศน์มีหน้าที่ปฏิบัติตนตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพต้องนำเสนอหรือเผยแพร่ข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่สาธารณะชนตามหลักวัตถุประสงค์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง แม่นยำ และครบถ้วน ด้วยความเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ

นโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแพนเพจเฟซบุ๊ก จะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย โดยนำเสนอตามข้อเท็จจริง เป็นกลาง และไม่ชี้นำสังคม นโยบายในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาที่มีความสอดคล้องตามหลักสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาที่พึงได้รับการคุ้มครอง ของอุดม รัฐอมฤต และคณะ (2545) ที่ว่า ผู้ต้องหาที่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับบุคคลอื่นๆ โดยมีการบัญญัติรับรองและคุ้มครองเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ความว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง”

ส่วนการนำเสนอที่มีความสอดคล้องกับการคัดเลือกข่าว ของพนม วรรณศิริ (2544) ที่ว่า การพิจารณานำข่าวมาเสนอต่อสาธารณชนนั้นจะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของข่าว คือ ต้องมีหลักความถูกต้อง คือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามที่ปรากฏ และต้องมีหลักความเป็นกลางและความเป็นภววิสัย หมายถึง การรายงานข่าวเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยใจปราศจากอคติใด ๆ

เกณฑ์ในการเลือกข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา สำหรับนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก จะนำเสนอทุกเรื่องที่เป็นข่าว โดยเลือกข่าวจากความสนใจของประชาชน ถ้าข่าวไหนอยู่ในกระแสก็จะถูกนำเสนอ

มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของข่าว ของชวรัตน์ เชิดชัย (2527) ที่ว่า องค์ประกอบของเหตุการณ์ที่สำคัญ ในการที่จะได้รับพิจารณาเป็นข่าวประการหนึ่ง คือ ปุณฺชนสนใจ เหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้ผู้รับทราบเกิดความสนใจอย่างมาก จนเกิดความสะเทือนอารมณ์อ่อนไหว รู้สึกไปตามเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้น กระทั่งเกิดความรู้สึกร่วมกับบุคคลที่ประสบกับเหตุการณ์นั้น ๆ ไปด้วย เรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้จะมีคุณค่าของความเป็นข่าวสูง

องค์ประกอบสำคัญของข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีองค์ประกอบสำคัญ คือ เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เหตุการณ์มีเงื่อนไขลึกลับ ซับซ้อน สะเทือนอารมณ์ผู้อ่าน และเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจในขณะนั้น

มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของข่าว ของชวรัตน์ เชิดชัย (2527) ที่ว่า การพิจารณานำข่าวมาเสนอต่อสาธารณชนนั้นจะต้องทำการพิจารณาก่อนว่าข่าวนั้นมีองค์ประกอบสำคัญของข่าวที่น่าสนใจหรือไม่ โดยมีคุณสมบัติดังนี้ ปุณฺชนสนใจเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น, มีผลกระทบ, ความมีเงื่อนไข และเร้าอารมณ์

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก บรรณาธิการบริหารจะเป็นผู้ตรวจตราความถูกต้องทุกขั้นตอน และถ้าผู้ต้องสงสัยให้การปฏิเสธ และกล่าวอ้างว่าตนไม่ผิด ก็จะรายงานด้วยว่าผู้ต้องหาให้การว่าอย่างไร ทั้งนี้จะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ถ้าตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวจะใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ จะนำเสนออย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำสังคม จนกว่าจะจบสิ้นกระบวนการยุติธรรม แล้วศาลตัดสินว่ากระทำผิด จึงจะเขียนชัดเจนว่ากระทำผิดอย่างไร เพื่อเป็นการเตือนภัยและให้แง่คิดกับสังคม

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีความสอดคล้องกับทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ของจินตนา ยศสุนทร (2524) ที่ว่า สื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างไรก็ตามข่าวที่นำเสนอ ควรจะผ่านการพิจารณาจากบรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว รวมถึงช่างภาพในอันที่จะนำเสนอข่าวที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อที่สาธารณะหรือประชาชนจะรู้ว่ามิภัยใดบ้างเกิดขึ้นในสังคม และเพื่อหาทางป้องกันอาชญากรรมนั้นได้

การไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน ข้อ 7 ระบุว่า สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวจากสำนวนคดี อันอาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกที่ผู้เสียหายได้รับ

เกณฑ์ในการคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ต้องเป็นภาพที่สามารถสื่อความหมายและบอกเรื่องราวได้ มีความคมชัด และเป็นภาพที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน

เกณฑ์ในการคัดเลือกภาพข่าวผู้ต้องหา ในการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีความสอดคล้องกับการคุณสมบัติของภาพข่าว ของนรินทร์ นำเจริญ (2549) ที่ว่า ต้องมีคุณสมบัติด้านการสื่อความหมาย สามารถเรียกความสนใจจากผู้ดูได้ มีลักษณะการสรุปความหมาย สามารถให้สาระสำคัญของเนื้อหา สามารถสื่อความหมายในเรื่องที่ต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน และมีคุณสมบัติทางกายภาพที่ดี ได้แก่ จะต้องมีความคมชัด มีการจัดองค์ประกอบของภาพที่ดี เช่น ความสมดุล ช่องว่าง เส้นและทรง การเลือกโฟกัส การวางมุมกล้อง ความลึก แสง เงา และความสว่าง เป็นต้น

แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก จะมีการเปิดเผยหน้า ของผู้ต้องหาในข่าว โดยมีเหตุผลในการเปิดเผยหน้าดังนี้ เลือจากภาพแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหาอยู่แล้ว แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผยใบหน้า ทางสำนักข่าวก็จะมีกระบวนการหน้าผู้ต้องหาให้ เนื่องจากได้รับกระแสติกลับจากผู้อ่านที่ต้องการให้นำเสนอหน้าตาของผู้ต้องหา และภาพผู้ต้องหาได้ถูกนำเสนอบนโลกโซเชียลหมดแล้วสำนักข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กจึงนำเสนอภาพผู้ต้องหาเช่นกัน นอกจากนี้ทางสำนักข่าวค่อนข้างมั่นใจว่า หลักฐานที่ตำรวจส่งฟ้องค่อนข้างแน่นหนา มีความชัดเจนของคดีว่ากระทำผิด ก็ให้นำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาที่เห็นใบหน้า เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเห็นใบหน้าชัดเจน และเตือนภัยว่าบุคคลคนนี้เป็นคนอันตราย ซึ่งสำนักข่าวอื่นก็ทำเช่นนี้เหมือนกัน โดยการนำเสนอภาพข่าว จะนำเสนอภายใต้กรอบ พ.ร.บ.คอม ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2560 เช่น ไม่นำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาในลักษณะที่มีเครื่องหมายการค้าใด ๆ

มีความสอดคล้องกับ แนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน ข้อ 7 การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย และผู้เสียหาย ในคดีอาญา ระบุว่าสื่อมวลชนพึงงดเว้นการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลและภาพข่าวที่แสดงอัตลักษณ์ของบุคคลที่เป็นเพียงผู้ต้องสงสัย สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวเครื่องหมายการค้าใด ๆ ของ

ผู้ต้องหาและจำเลย และพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวเชิงตัดสินหรือเกินข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้ต้องหากระทำผิดไปแล้ว หรือเชิงประณามที่เป็นการชี้ให้เห็นการดูหมิ่นเกลียดชัง

และสอดคล้องกับข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2553 ข้อ 7 (3) ระบุ ต้องปกปิดชื่อตัว ชื่อสกุล รูปร่าง ลักษณะ และสถานะของแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำคัญที่แหล่งข่าวประสงค์ให้ปกปิดไว้แต่จะได้รับความยินยอมจากแหล่งข่าว และเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การเปิดเผยดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อแหล่งข่าว

สำหรับวิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จะลบข่าวที่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหาให้ทุกแพลตฟอร์มและทุกช่องทาง ทั้งนี้ผู้ต้องหาต้องยืนยันความบริสุทธิ์กับทางสำนักข่าว โดยมีหลักฐานต่าง ๆ มาแสดง รวมทั้งจะแก้ข่าวและลงข่าวให้ผู้ต้องหา ว่าไม่ได้กระทำผิด โดนกลั่นแกล้งหรือเข้าใจผิดอย่างไร มีเหตุใดที่ทำให้ผู้ต้องหาถูกเข้าใจผิด ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ชี้แจง แต่ไม่มีการชดเชยค่าเสียหาย เพราะยังไม่เคยพบกรณีแบบนี้ จึงไม่มีแผนรองรับ

วิธีการเยียวยาความเสียหายจากการนำเสนอข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่ผิดพลาดไป ต่อผู้ต้องหา ในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ มีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติเรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553 ในหมวด 3 แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ข้อ 12 ระบุว่า หากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเกิดความผิดพลาด จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องดำเนินการแก้ไขข้อความที่มีปัญหาโดยทันที พร้อมทั้งแสดงถ้อยคำขอโทษต่อบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ต้องให้ผู้ได้รับความเสียหายมีโอกาสชี้แจงข้อมูลข่าวสารในด้านของตนด้วย

5.2.2 การรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ของผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

ผู้สื่อข่าวออนไลน์ มีขั้นตอนการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ดังนี้ ขั้นแรกเมื่อเขียนเสร็จเรียบร้อยและตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะนำเสนอข่าวนั้นบนเว็บไซต์ของสำนักข่าว หลังจากนั้นจะนำไฮเปอร์ลิงก์เว็บไซต์ของข่าวนั้น ๆ ไปโพสต์ในแฟนเพจเฟซบุ๊กของสำนักข่าว เพื่อเป็นการเผยแพร่อีกช่องทางหนึ่ง โดยมีรูปแบบการรายงานข่าวแบบข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ โดยการนำเสนอนั้นจะนำเสนอในสิ่งที่ผู้อ่านอยากรู้และสนใจ ข้อมูลที่รายงานจะนำเสนอว่า ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไร และทำไม สำหรับภาษาที่ใช้โพสต์ข้อความในแฟนเพจ จะใช้ภาษาระดับ

กึ่งทางการ ภาษาพูด และภาษาแสดง เพื่อให้ผู้อ่านสนใจ สำหรับรูปแบบในการใช้ภาษาในการรายงานข่าว จะเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นภาพพจน์ ภาษาที่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาเร้าอารมณ์

มีความสอดคล้องกับการเขียนข่าว ของมาลี บุญศิริพันธ์ (2550) ที่ว่า ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยคุณค่าข่าวตามหลักการประเมินคุณค่าข่าวที่มีข้อเท็จจริงถูกต้อง และน่าสนใจ ต้องจับประเด็นในความสำเร็จข่าวได้ หลังจากรวบรวมข้อเท็จจริงแล้ว ต้องผ่านการตรวจสอบกลั่นกรองในเบื้องต้นจนมั่นใจ จึงลงมือเขียนข่าวในลีลาภาษาที่กระชับและเที่ยงตรง โดยใช้รูปแบบโครงสร้างเหมาะสมสำหรับการเขียนข่าว คือ พีระมิดหัวกลับ เหตุผลและข้อดีของการเขียนข่าวรูปแบบพีระมิดหัวกลับแก่ผู้อ่าน ได้แก่ ให้ความสะดวก สอนองความอยากรู้ของผู้อ่าน โดยมีปรัชญาว่า ผู้เขียนข่าวต้องมีทักษะในการจับประเด็น และลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ต้องตอบคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร

แนวปฏิบัติในการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก จะนำเสนอภาพข่าวและเนื้อข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย เช่น นำเสนอตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากสำนวนสั่งฟ้องคดีของตำรวจ โดยการรายงานข่าวต้องอยู่ในระเบียบของสำนักข่าว และภายใต้สิทธิของกฎหมาย

มีความสอดคล้องแนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว ข้อ 1 ในการทำข่าวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ระบุว่า ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา และจำเลย

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก มีข้อปฏิบัติคือผู้สื่อข่าวจะให้กองบรรณาธิการบริหารตรวจสอบความถูกต้องทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอขึ้นแฟนเพจเฟซบุ๊ก และจะไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ เช่น ตำรวจเปิดเผยชื่อทั้งหมดมาในสำนวน นักข่าวก็จะใช้เนื้อหาตามสำนวนของตำรวจในการอ้างอิงและนำเสนอ จะรายงานตามข้อเท็จจริง เขียนอย่างเป็นกลาง ไม่ชี้นำ และอยู่ในกรอบของกฎหมาย

การเขียนรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา มีความสอดคล้องกับทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบ ต่อสังคม ของจินตนา ยศสุนทร (2524) ที่ว่า สื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างไรก็ตามข่าวที่น่าเสนอ ควรจะผ่านการพิจารณาจากบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว รวมถึงช่างภาพในอันที่จะนำเสนอข่าวที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อที่สาธารณะหรือประชาชนจะรู้ว่ามิถยใดบ้างเกิดขึ้นในสังคม และเพื่อหาทางป้องกันอาชญากรรมนั้นได้

ส่วนการไม่เปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของผู้ต้องหา แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ข่าวนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน ข้อ 7 ระบุว่าสื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวจากสำนวนคดี อันอาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกที่ผู้เสียหายได้รับ

เกณฑ์ของการถ่ายภาพผู้ต้องหาในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ไม่มีเกณฑ์ในการถ่ายภาพ จะถ่ายภาพผู้ต้องหาให้ได้ไว้วางใจ และมากที่สุด เพราะในบางสถานการณ์ไม่สามารถคำนึงถึงกฎระเบียบต่าง ๆ เนื่องจากเวลาน้อยหรือกระชั้นชิด หลังจากนั้นค่อยเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในลำดับต่อไป

แนวปฏิบัติของการนำเสนอภาพข่าวของผู้ต้องหา ในการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊กของช่างภาพสื่อออนไลน์นั้น จะถ่ายภาพข่าวจากการแถลงข่าวที่ตำรวจเปิดเผยหน้าผู้ต้องหา ซึ่งสามารถนำเสนอได้ เพราะเป็นผู้ต้องหา ไม่ใช่ผู้ต้องสงสัย แต่ถ้าพยายามปิดหรือไม่ต้องการเปิดเผย จะมีการเบลอหน้าผู้ต้องหาในการนำเสนอ โดยการนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหาจะเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องหา

มีความสอดคล้องกับ แนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน ข้อ 7 การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย และผู้เสียหาย ในคดีอาญา ระบุว่าสื่อมวลชนพึงงดเว้นการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลและภาพข่าวที่แสดงอัตลักษณ์ของบุคคลที่เป็นเพียงผู้ต้องสงสัย พึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวเครื่องพันธนาการใด ๆ ของผู้ต้องหาและจำเลย และพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวเชิงตัดสินหรือเกินข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้ต้องหากระทำผิดไปแล้ว หรือเชิงประณามที่เป็นการชี้้นำให้เกิดการดูหมิ่นเกลียดชัง

และสอดคล้องกับข้อบังคับสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2553 ข้อ 7 (3) ระบุ ต้องปกปิดชื่อตัว ชื่อสกุล รูปร่าง ลักษณะ และสถานะของแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำคัญที่แหล่งข่าวประสงค์ให้ปกปิดไว้แต่จะได้รับความยินยอมจากแหล่งข่าว และเห็นได้อย่างชัดแจ้งว่า การเปิดเผยดังกล่าวไม่เป็นอันตรายต่อแหล่งข่าว

5.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้สื่อข่าวออนไลน์ และช่างภาพออนไลน์

ผลกระทบจากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก พบว่า ไม่มีผลกระทบต่อผู้ต้องหา และไม่เคยมีกรณีร้องเรียนมายังสำนักข่าว

ฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก สื่อมวลชนมีความคิดเห็นดังนี้ การไลค์ เป็นฟังก์ชันที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ได้แก่ สามารถวัดสำนักข่าวว่ามีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด ข่าวที่นำเสนอเป็นสารที่ผู้อ่านต้องการและสนใจหรือไม่ สามารถวัดเรตติ้งได้

การแชร์เป็นฟังก์ชันที่มีข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ ช่วยให้สังคมได้รับรู้เรื่องไม่ดีหรือเรื่องที่ไม่ควรรู้มากขึ้นเป็นวงกว้าง เพราะมีการส่งต่อหรือแบ่งปันข้อมูลบนเฟซบุ๊กของผู้อ่านซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้สังคมได้ระวังตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่อมีการแชร์หรือกดไลค์สถานการณ์หนึ่งอย่างมากมาย จะทำให้สื่อมวลชนรับรู้ข้อมูลเพิ่มเติม และชี้เบาะแสของข่าว ซึ่งนำไปสู่ที่มาของแหล่งข่าวได้ และกลายเป็นข่าวในที่สุด ซึ่งปัจจุบันสื่อกระแสหลักมักได้ข่าวมาจากสื่อออนไลน์ ข้อเสียของการแชร์คือ เมื่อมีการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดในขณะที่ข้อมูลกระจายเร็วมากขึ้น จะส่งผลทำให้เกิดความเข้าใจผิดเป็นวงกว้าง และมีผลกระทบต่อผู้ต้องหา ครอบครัวของผู้ต้องหา และสำนักข่าว

การแสดงความคิดเห็นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อเสียคือ ในบางเหตุการณ์ความคิดเห็นของผู้รับสารเกิดความขัดแย้งกันเอง เพราะมีความคิดเห็นที่ต่างกัน หรือใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือหยาบคาย และอาจถูกนำมาเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดี ในการโจมตีและทำลายภาพลักษณ์ขององค์กร

สำหรับข้อดีก็คือ การแสดงความคิดเห็นที่มีการชมเชยในการทำข่าว หรือแนะนำการทำข่าว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร สามารถนำมาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมให้ตรงกับความต้องการผู้อ่านได้

มีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ขององอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์ (2539) ที่ชี้ให้เห็นว่าระบบเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตมีข้อได้เปรียบคือ การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ทำให้กลายเป็นที่นิยมและเป็นที่โดดเด่นที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสื่อสารรูปแบบอื่น ประโยชน์ คือทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคล ทั้งที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกันและนอกเครือข่ายที่ห่างไกลกัน ซึ่งทำให้เกิดความสะดวก และคล่องตัวมากขึ้น อีกทั้งประหยัดเวลา และเป็นแหล่งความรู้ที่ใหญ่เป็นช่องทางในการกระจายความรู้จากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอย่างรวดเร็ว

และยังสอดคล้องกับผลการศึกษา ของพีระ จิระโสภณ (2540) ที่ว่า การเลือกเปิดรับหรือเลือกสนใจ คือ ผู้รับสารมักจะเลือกเปิดรับสิ่งที่สนับสนุนความคิดเดิมของตนอยู่เสมอ และหลีกเลี่ยงการรับสารที่ขัดแย้งกับความคิดและความรู้สึกของตนเอง การเลือกเปิดรับหรือตีความ ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายตามความเข้าใจของตนเอง หรือตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความพึงพอใจ ตามแรงจูงใจ เป็นต้น

ข้อจำกัดของฟังก์ชัน การแชร์ การไลค์ และการแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก คือไม่สามารถจำกัดการแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ในบางข่าว ในกรณีที่มีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวนมาก ซึ่งยากต่อการลบ หรือควบคุม จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือเกิดความขัดแย้งกันในบางครั้ง และเรื่องราวที่อ่านแล้วไม่น่าจะมีมูลความจริง หากถูกแชร์ต่อ ๆ ไปไกล ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสารที่ผิดพลาดเป็นวงกว้าง นำมาซึ่งความเสียหาย การแชร์เป็นอีกฟังก์ชันหนึ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้

มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Singer (2006) ที่ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้นักข่าวต้องย้อนกลับไปมองว่าตัวเองเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารอยู่หรือไม่ เช่นเดียวกับ Bruns (2003, 2005) ที่เสนอว่าการเติบโตของข่าวออนไลน์และธรรมชาติของมันทำให้สังคมเปิดกว้างและใครก็ได้สามารถเพิ่มเติมข้อมูลในโลกข่าวสารได้ ทำให้หน้าที่ของนักข่าวและหน่วยงานด้านข่าวในเรื่อง Gate keeping หรือ ผู้คัดกรองข่าวสารเปลี่ยนเป็นเพียงแค่ Gate watching คือ องค์กรข่าวทำหน้าที่ในการใช้เครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตชี้แนะเนื้อหา ข้อมูลให้ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการทำงานในลักษณะการหาความร่วมมือ และ open-source เป็นบทบาทที่เป็นเปลี่ยนไปของนักข่าว โดยบทบาทที่ชัดเจนเด็ดขาดของบรรณาธิการในการเป็น Gatekeeper นั้นลดลง ซึ่ง Pavlik (1999) เน้นด้วยว่าเครื่องมือของสื่อใหม่ทำให้สามารถเลือกรับสารได้ มีปฏิสัมพันธ์ สร้างมัลติมีเดียได้ ช่วยให้กระบวนการสื่อข่าวสามารถทำได้ในมิติลึกมากขึ้น แต่ต้องระวังเรื่องการตัดสินใจพื้นฐานของจริยธรรมสื่อที่อาจถูกบิดเบือนได้ในบางเรื่อง นั้นหมายความว่า สิ่งที่ผู้สื่อข่าวต้องปรับตัวเพิ่มเติมไม่ใช่แค่ทักษะในการใช้สื่อเหล่านี้ แต่เป็นความหนักแน่นในเรื่องของจริยธรรมและจรรยาบรรณ ตลอดจนวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใด ๆ บนสื่อสังคมด้วย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานข่าวที่ละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กทั่วไป คือ ต้องการความรวดเร็วในการรายงานข่าว ต้องการยอดไลค์ ยอดติดตาม ที่มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างกระแสให้แฟนเพจของสำนักข่าวนั้น ๆ และอาจเพราะความไม่เจตนา หรือไม่รู้ตัวขององค์กรสื่อ เพราะสื่อมวลชนจะเขียนรายงานข่าวตามที่ตำรวจสั่งฟ้องสำนวน

มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เทียนทิพย์ เดียวกั (2559) ที่ว่า อดีตสื่อหลักอย่างหนังสือพิมพ์ มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อ ช่างภาพมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่เกิดการแข่งขันในเชิงของเวลา หรือ การแข่งขันในเชิงธุรกิจหรือเรตติ้งอย่างยุคดิจิทัล ในปัจจุบันที่มีสื่อออนไลน์อย่างโซเชียลมีเดีย เป็นสื่อที่ผู้รับสารนิยมเสพข่าว จึงทำให้สื่อมวลชน ปฏิบัติงานอย่างไม่รอบคอบ คิดแทนผู้รับสาร คำนึงเพียงว่า ผู้รับสารต้องการเสพเนื้อหาข่าวหรือรูปภาพแบบไหน มากกว่ามองถึงหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่พึ่งประสงค์ สื่อมวลชนให้ข้อเสนอแนะว่าควรปกปิดข้อมูลส่วนตัวตามสิทธิตามกฎหมายอย่างครบถ้วน รายงานข่าวตามข้อเท็จจริง ไม่ชี้นำสังคม ไม่เกาะกระแสผู้ต้องหาเพื่อเรียกยอดไลค์ ยอดติดตาม

มีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ของเทียนทิพย์ เดียวกั (2559) ที่ว่าสื่อมวลชนต้องมียุติธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ต้องมีความจริงใจ ไม่บิดเบือนข้อมูลในการนำเสนอข่าว หรือไม่เข้าข้างขึ้นมาเพื่อเรียกร้อยความสนใจ และเรียกระตติ้งให้แก่องค์กรตนเอง สื่อมวลชนต้องมีความเที่ยงธรรม วางตัวเป็นกลาง ไม่มีความลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในขณะเดียวกันต้องนำเสนอข้อมูลให้ครบถ้วน รอบด้าน ทั้งสองฝ่าย ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล มีมารยาท และใช้ภาษาสุภาพ

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการรายงานข่าวผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก สื่อมวลชนให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องรายงานข่าวอย่างละเอียด ถูกต้อง รอบด้าน เป็นธรรม และไม่สร้างพื้นที่ข่าวให้เกิดความขัดแย้ง ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคไปกับการมีเสรีภาพของสื่อ

มีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ของสกุลศรี ศรีสารคาม (2557) ที่ว่า ประเด็นทางจริยธรรมในการใช้สื่อสังคม และการรายงานข่าวผ่านเว็บไซต์ที่ควรครอบคลุมในกรอบแนวปฏิบัติสื่อสังคมและสื่อออนไลน์ ได้แก่ ประการแรก เรื่องความถูกต้อง มีสิ่งที่สำคัญมากเนื่องจากสื่อสังคมและสื่อออนไลน์มีความเร็วและต้องการแข่งขันกับเวลาในการนำเสนอข้อมูล พร้อมกับข้อมูลจำนวนมากที่ไหลเข้าสู่สื่อข่าว ทำให้เกิดความผิดพลาด หรือคลาดเคลื่อนได้

ประการที่สองความโปร่งใสของข้อมูล ผู้สื่อข่าวต้องระบุที่มาของข้อมูลให้ละเอียดชัดเจน เพื่อการตรวจสอบได้ การใช้เทคนิคเฉพาะของสื่อออนไลน์ เช่น ความสามารถเชื่อมโยง Hyperlink ในการอ้างอิงที่มาของข้อมูลกลับไปยังต้นทาง และการรายงานที่ชัดเจน ไม่บิดเบือนข้อมูล

ประการที่สามการรักษาความสมดุลเป็นกลาง ในภาวะที่สังคมมีปัญหาคความขัดแย้ง และต้องได้รับการตรวจสอบ สิ่งใดเรียกว่าความเป็นกลางหรือความสมดุล และมีวิธีในการรักษาความเป็นกลางอย่างไร

และการประสานสังคมและไม่เพิ่มความขัดแย้ง ผู้สื่อข่าวต้องมีความรับผิดชอบที่จะรายงานให้เกิดความเข้าใจกัน เปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายได้แสดงออก นำเสนอประเด็นที่ขัดแย้งเพื่อประสานความเข้าใจ ไม่ใช่เพิ่มไฟความขัดแย้ง

5.2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบจากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก นักวิชาการและสมาคมนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มองว่ามีผลกระทบต่อผู้ต้องหา กล่าวคือ หากการรายงานข่าวนั้น ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ แล้วมีการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในลักษณะรายงานข่าวหมิ่นเหม่หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง ล่วงล้ำสิทธิ หรือชี้นำสังคมว่าผู้ต้องหาในข่าวกระทำผิด จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหา และครอบครัวไม่ได้รับความเป็นธรรม แต่ต้องตกเป็นเชลยของสังคม เช่น การแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัดบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก การแชร์ข้อมูลออกไปอย่างไม่จำกัด และการกดสติ๊กเกอร์แสดงอารมณ์ความรู้สึกกับข่าวนั้น ๆ เป็นการใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้ต้องหาต้องตกเป็นเหยื่อ ถูกโจมตีให้ได้รับความเสียหาย และถูกละเมิดซ้ำจากสื่อ และมีผลกระทบต่อความรู้สึกของคนในครอบครัวอย่างไม่รู้ลืม เพราะข่าวบนโซเชียลมีเดียจะยังคงค้างและอยู่ถาวรบนโลกอินเทอร์เน็ตหากไม่มีการลบข้อมูลจากต้นทาง

หากสื่อมวลชนใส่ชื่อนามสกุลของผู้ต้องหาในข่าว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่ใช้ชื่อนามสกุลเดียวกันด้วยทั้งที่เป็นญาติและไม่เป็นญาติ แต่บังเอิญใช้นามสกุลเดียวกัน ก็พลอยเสียชื่อเสียงตามไปด้วย กระทบถึงการใช้ชีวิตประจำวันของครอบครัวที่เปลี่ยนไป จากการถูกสังคมตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดีทั้งครอบครัว

เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์หรือที่เรียกว่าแพะ ต้องมีชีวิตที่แบกตราบาปไว้ ไปไหนมาไหนก็ถูกประณาม หรือรังเกียจว่าเป็นคนไม่ดี ทั้งที่ความจริงกระบวนยุติธรรมได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ แต่ครั้งแรกที่เป็นข่าวว่ากระทำผิดนั้นเป็นข่าวใหญ่โตเป็นที่รู้กันทั่ว แต่วันที่พ้นมลทินนั้น กลับเป็นข่าวในพื้นที่เล็ก ๆ คนก็รู้กันไม่ทั่ว ก็ทำให้ตราบาปนั้นยังอยู่ติดตัว

ผลกระทบจากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา บนแฟนเพจเฟซบุ๊ก นักวิชาการมองว่ามีผลกระทบต่อผู้ต้องหานั้น มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ อนันต์โท (2557) พบว่าสื่อใหม่เป็นสิ่งที่มีความกระทบต่อจริยธรรมมาก ไม่เพียงในประเทศไทยหรือในประเทศอาเซียน แต่ผลกระทบกับทุกประเทศทั่วโลก และการกำกับดูแลจริยธรรมของสื่อใหม่เป็นเรื่องยาก เพราะการกำหนดกรอบจริยธรรมขึ้นมากำกับส่วนที่เป็นสื่อมวลชน ก็อาจจะไปกระทบกับส่วนที่เป็นเสรีภาพในการแสดงออกของปัจเจกชนได้

การมีฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้น นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมีความคิดเห็นว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ ผู้บริโภคมีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับข่าวนั้น ๆ สามารถสนองความต้องการของตนเองให้ตรงกับความสนใจ สามารถสื่อสารแบบกลุ่ม หรือโต้ตอบกันได้ที่หลากหลาย ๆ บุคคล เป็นพื้นที่หนึ่งหรือจุดนัดพบที่ทำให้หลากหลายบุคคลจำนวนมากและไม่จำกัด และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างทันที

สำหรับข้อเสีย คือ ผู้บริโภคส่วนหนึ่งมักแชร์ข้อมูลต่อ ๆ ไปจนไกล หากเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ถูกต้อง สังคมก็จะเข้าใจผิด สุดท้ายผู้ที่เสียหายและได้รับผลกระทบก็คือผู้ต้องหา

การแสดงความคิดเห็น เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความขัดแย้ง ความเห็นลักษณะนี้เป็นการสร้างสังคมให้เกิดความเกลียดชังและชี้หน้าสังคมต่อผู้ต้องหา คนปัจจุบันที่ชอบอ่านแบบรวดเร็วอ่านไม่จบ ก็จะใช้อารมณ์ในการตัดสิน วิพากษ์วิจารณ์ ประณาม หรือซ้ำเติม สุดท้ายก็กลายเป็น “ศาลเตี้ยออนไลน์” ซึ่งกว่าที่บุคคลในข่าวจะสามารถยืนยันความบริสุทธิ์ได้ ก็ถูกตัดสินจากโลกออนไลน์ไปแล้วว่าผิด ก็ส่งผลไปยังสังคมโลกแห่งความจริง และได้รับผลกระทบอย่างมากมายทั้งสุขภาพจิต ครอบครัว การงาน และสังคม

การแสดงความคิดเห็นนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อฟังก์ชัน การไลค์ การแชร์ และแสดงความคิดเห็น ในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Singer (2006) ที่ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้นักข่าวต้องย้อนกลับไปมองว่าตัวเองเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารอยู่หรือไม่

เช่นเดียวกับ Bruns (2003, 2005) ที่เสนอว่าการเติบโตของข่าวออนไลน์และธรรมชาติของมันทำให้สังคมเปิดกว้างและใครก็ได้สามารถเพิ่มเติมข้อมูลในโลกข่าวสารได้ ทำให้หน้าที่ของนักข่าวและหน่วยงานด้านข่าวในเรื่อง Gate keeping หรือ ผู้คัดกรองข่าวสารเปลี่ยนเป็นเพียงแค่ Gate watching คือ องค์กรข่าวทำหน้าที่ในการใช้เครื่องมือบนอินเทอร์เน็ตชี้แนะเนื้อหา ข้อมูลให้ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการทำงานในลักษณะการหาความร่วมมือ และ open-source เป็นบทบาทที่เป็นเปลี่ยนไปของนักข่าว โดยบทบาทของบรรณาธิการในการเป็น Gatekeeper นั้นลดลง

ซึ่ง Pavlik (1999) เน้นด้วยว่าเครื่องมือของสื่อใหม่ทำให้สามารถเลือกรับสารได้ มีปฏิสัมพันธ์ สร้างมัลติมีเดียได้ ช่วยให้กระบวนการสื่อข่าวสามารถทำได้ในมิติลึกมากขึ้น แต่ต้องระวังเรื่องการตัดสินใจพื้นฐานของจริยธรรมสื่อที่อาจถูกบิดเบือนได้ในบางเรื่อง นั้นหมายความว่า สิ่งที่ผู้สื่อข่าวต้องปรับตัวเพิ่มเติมไม่ใช่แค่ทักษะในการใช้สื่อเหล่านี้ แต่เป็นความหนักแน่นในเรื่องของจริยธรรมและจรรยาบรรณ ตลอดจนวิจารณญาณในการตัดสินใจเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใด ๆ บนสื่อสังคมด้วย

การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน นักวิชาการและสมาคมนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง แสดงความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องที่สังคมไม่ควรยอมรับ และมีการละเมิดผู้ต้องหามากขึ้น นำเสนอภาพข่าวที่ผิดจริยธรรมเพื่อเรียกรถดิ่ง พื้นที่การแสดงความคิดเห็นเต็มไปด้วยอารมณ์และความขัดแย้ง ทั้งที่หลักความเป็นจริงแล้วไม่ควรนำเสนอภาพผู้ต้องหา เพราะถ้านำเสนอสังคมอาจเข้าใจผิดว่าผู้ต้องหาคือคนที่ทำผิดจริงตามหลักฐานที่ปรากฏ ซึ่งข้อเท็จจริงตรงนี้ก็ไม่แน่ชัดว่าถูกปลุกปรัหรือไม่ อย่างไรก็ตามไม่ควรที่จะนำเสนอภาพข่าวที่เห็นใบหน้าผู้ต้องหาชัดเจน เพราะยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังตัวอย่างที่เห็นผ่านมาว่าผู้ต้องหาเป็นแพะ แต่ก็ยังมีให้เห็นทั่วไปว่าการนำเสนอข่าวในปัจจุบันนั้น ไม่ได้นำเสนอว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์

โดยมีปัจจัยที่ทำให้เกิดการละเมิดผู้ต้องหาบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก คือ สื่ออาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว และส่งฟ้องคดีความหรือความรับผิดชอบของสื่อโซเชียลมีเดียไม่มีความจริงจัง ข่าวบนโซเชียลมีเดียมีจุดนิ่งที่ไม่เหมือนสื่ออื่นคือสามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจข่าวใหม่ ๆ ได้อยู่ตลอดเวลา กว่าจะไปเอาผิดสื่อในเรื่องจริยธรรมกับองค์กรสื่อนั้นก็ไม่ได้อยู่ในความสนใจของผู้อ่านแล้ว เหตุการณ์จะวกกลับมาเหมือนเดิม คือกระทำผิดซ้ำ ๆ บางสำนักข่าวจึงกล้าที่จะทำข่าวผิดจริยธรรมละเมิดผู้ต้องหา ยอมโดนวิพากษ์วิจารณ์สักพัก เพราะคุ้มกับการได้เรตติ้งที่สูง และไม่กระทบรายได้ นอกจากนี้ผู้รับสารให้การสนับสนุนสื่อที่ละเมิดจริยธรรม ปัจจุบันเรตติ้งของสื่อลักษณะนี้ขึ้นเรื่อย ๆ มีคนกดไลค์ กดติดตามมากขึ้น เมื่อเทียบองค์กรสื่ออื่น ๆ ที่เป็นอยู่ในกรอบจริยธรรม

การรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กที่เกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เทียนทิพย์ เดียวกี (2559) ที่ว่า อดีตสื่อหลักอย่างหนังสือพิมพ์ มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อ ช่างภาพมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะไม่เกิดการแข่งขันในเชิงของเวลา หรือ การแข่งขันในเชิงธุรกิจหรือเรตติ้งอย่างยุคดิจิทัล ในปัจจุบันที่มีสื่อออนไลน์อย่างโซเชียลมีเดีย เป็นสื่อที่ผู้รับสารนิยมเสพข่าว จึงทำให้สื่อมวลชน ปฏิบัติงานอย่างไม่รอบคอบ คิดแทนผู้รับสาร คำนี้เพียงว่า ผู้รับสารต้องการเสพเนื้อหาข่าวหรือรูปภาพแบบไหนมากกว่ามองถึงหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ

การเยียวยาความเสียหายต่อผู้ต้องหาในกรณีพิพจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก นักวิชาการและสมาคมนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นว่า สำนักข่าวควรขอโทษ หรือแก้ข่าวให้ผู้เสียหาย ควรกระทำอย่างจริงจังและเต็มใจที่ได้นำเสนอข่าวผิดพลาดไปทำให้แหล่งข่าวนั้นเสื่อมเสียชื่อเสียง ต้องคืนศักดิ์ศรีให้กับผู้เสียหาย เพื่อให้แหล่งข่าวสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข และพ้นข้อกล่าวหา และควรนำเสนอข่าวใหม่ในการยืนยันความบริสุทธิ์ของผู้เสียหายว่าขณะนั้นเกิดความเข้าใจผิดอย่างไร เพื่อให้ปัจจุบันนั้นสังคมมองว่า

ผู้เสียหายไม่ได้มีความผิดตามที่มิชวาทออกไปก่อนหน้า โดยวันที่มีการเยียวยานั้นจะต้องมีผู้รับสารรับรู้ชวานั้นเท่ากับวันแรกที่ต้องหาเสียหาย

นอกจากนี้ข้อนี้ต้องนำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ต้องหาเมื่อเป็นผู้บริสุทธิ์เป็นอย่างไร มีผลกระทบใดบ้าง ทั้งผู้เสียหายโดยตรง หรือครอบครัวของเขา เปลี่ยนชีวิตผู้บริสุทธิ์ไปอย่างไร และควรตรวจสอบความถูกต้องของพยานหลักฐานที่ตำรวจอ้างว่าจริงเท็จอย่างไร เพื่อให้สังคมได้ตระหนักเห็นถึงความผิดพลาดของสื่อและตำรวจ เข้าใจและเห็นใจแหล่งข่าวมากขึ้นว่าได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง และเพื่อทำให้สังคมทราบว่าผู้ต้องหาในข่าวเป็นผู้บริสุทธิ์

และต้องเยียวยาด้วยเงินเพื่อชดใช้ค่าเสียหายด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายตกงาน เนื่องจากไม่มีที่เข้ารับทำงาน เพราะคิดว่าเป็นคนไม่ดีตามที่ชวาระบุ สำนักชวาทควรมอบค่าเสียหายให้เงินเยียวยาแก่แหล่งข่าวที่ตนมีส่วนในการนำเสนอผิดพลาดไป เพื่อความเป็นธรรมแก่ชีวิตของแหล่งข่าวที่ตนละเมิด ทั้งนี้อีกส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการรายงานผิดพลาดก็อาจจะมาจากตำรวจหรือผู้ที่ส่งฟ้องคดีความ เพราะสื่อเองอาจจะรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้มาจากตำรวจหรือหน่วยงานที่ตรวจสอบจับกุมแหล่งข่าว หากเป็นเช่นนี้ ก็ต้องร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่แหล่งข่าวทั้งสื่อมวลชนและตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเยียวยาความเสียหายต่อผู้ต้องหาในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมีความเห็นว่า สำนักชวาทควรเยียวยาด้วยการขอโทษ แก้อชวาท และนำเสนอชวาทสะท้อนชีวิตที่ได้รับผลกระทบนั้น มีความสอดคล้องกับความถูกต้องในการรายงานชวาทผ่านสื่อออนไลน์และสื่อสังคม ของสกุลศรี ศรีสารคาม (2557) ที่ว่า ผิดแล้วต้องแก้ไข ให้ชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารบนสื่อออนไลน์และสื่อสังคม เนื่องจาก สื่อประเภทนี้อยู่คงทนในโลกออนไลน์ ในขณะที่เดียวกันการถูกนำเผยแพร่ต่อทำได้ง่าย กระจายข้อมูลได้ในวงกว้าง หากมีการรายงานชวาทที่ผิดพลาดแล้ว ไม่มีระบบของการแก้ไขที่เหมาะสมจะให้สื่อกลายเป็นผู้สร้างความเข้าใจผิดในสังคม การแก้ไขความผิดพลาดก็เป็นเรื่องยาก

การเยียวยาความเสียหายต่อผู้ต้องหาในกรณีที่พิสูจน์ในชั้นศาลแล้วว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จากการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาดไปบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมีความเห็นว่า สำนักชวาทควรเยียวยาด้วยการชดใช้ค่าเสียหายนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สัมพันธ์ รัตนประดิษฐ์กุล (2550) ที่ว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย มาตรา 420 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำ

ละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” ย่อมหมายถึง การละเมิดทำให้เสียหายจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และในความเสียหายแก่สิทธินั้น “สิทธิ” ไม่จำเป็นต้องหมายถึงสิ่งที่มีตัวตน เช่น ร่างกาย หรือทรัพย์สิน เพราะเสรีภาพและชื่อเสียงอันเป็นสิ่งไม่มีตัวตนก็ยังได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายละเมิดนี้ ดังนั้น สิทธิส่วนบุคคล ซึ่งเป็นสิทธิอย่างหนึ่งก็ควรจะได้รับคุ้มครองตามมาตรานี้ได้ จึงอาจเป็นได้ทั้งความเสียหายทางทรัพย์สินและความเสียหายทางศีลธรรม

กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมองว่าไม่มีข้อจำกัด กล่าวคือ กรอบจริยธรรมและความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์มีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน เป็นคู่มือสื่อที่มีเนื้อหาครอบคลุม ไม่ลดหย่อน แต่กลับมีกฎเพิ่มเติมด้วยซ้ำ แต่สื่อมวลชนไม่เคร่งครัดที่จะนำมาปฏิบัติในวิชาชีพอย่างจริงจัง และไม่ให้ความสำคัญข้อระเบียบนี้ มีนโยบายไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา แต่ให้ความสำคัญกับเรตติ้งและความอยู่รอดขององค์กรมากกว่า จึงเพิกเฉยต่อจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม

กรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน ที่นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพมองว่าไม่มีข้อจำกัดนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สกุลศรี ศรีสารคาม (2557) ที่ว่า การปฏิบัติงานในการใช้สื่อสังคมในกระบวนการสื่อข่าวและการรายงานข่าวผ่านเว็บไซต์หลักในการรักษาจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าว นั้นมาจากกระบวนการพิจารณาตามหลักจริยธรรมหรือสามัญสำนึกในการทำข่าวที่ผู้สื่อข่าวใช้ประสบการณ์ และวิจารณญาณในการตัดสินใจ มากกว่าการยึดถือหรือดูแนวทางจากกรอบแนวปฏิบัติการใช้สื่อสังคมและสื่อออนไลน์ที่มีอยู่ โดยผู้ปฏิบัติมองว่าหลักจริยธรรมการใช้สื่อก็ใช้ร่วมกับหลักการของสื่อดั้งเดิมได้ ดังนั้นในเรื่องการตัดสินใจที่เป็นจริยธรรมพื้นฐานจึงไม่ใช่เรื่องที่เป็นปัญหาของสื่อ แต่ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นมาจากเทคนิคการใช้งานสื่อที่มีลักษณะเฉพาะบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อกระบวนการสื่อข่าวเปลี่ยน และแรงกดดันจากการรักษาผลประโยชน์เชิงธุรกิจ และการตลาดขององค์กร

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

หน่วยงานรัฐและเอกชนที่มีหน้าที่กำกับดูแลและเกี่ยวข้อง ควรออกกฎหมายควบคุมสื่อ โดยกำกับกันเอง และให้ ตรวจสอบกันเอง สื่อไหนละเมิด หรือไม่แก้ไข ให้ถูกปรับหรือประณามให้สังคมรับรู้ เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ จึงต้องลงโทษด้วยการประณามร่วม เพราะถ้าปรับเป็นเงินอาจเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่อุปสรรคสำหรับองค์กรสื่อที่มีรายได้มาก ทางกลับกันถ้ามีการประณามการกระทำผิด แล้วโดนประณามหลายครั้ง ความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคต่อองค์กรสื่อ นั้นจะลดลง องค์กรสื่อก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองในที่สุด วิธีนี้ใช้กลไกทางสังคมมาช่วย

องค์กรสื่อมวลชน ต้องมีนโยบายที่ระบุชัดเจนว่า ยุทธศาสตร์หลักของประจำปีคืออะไร มีระเบียบอย่างไร และมีบทลงโทษอย่างไร ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่คำนึงถึงกำไรทางธุรกิจอย่างเดียว หรือหวังแค่เรียกเรตติ้ง แต่ควรเป็นองค์กรสื่อที่พัฒนาสังคม นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการร้องเรียนจากสังคม กำกับดูแลว่าองค์กรถูกร้องเรียนเรื่องใดบ้าง แล้วควรแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดการร้องเรียนดังกล่าวอีกอย่างไร นอกจากนี้ต้องมีคณะกรรมการคอยดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยให้เรียกสอบ ใต้สวน และมีบทลงโทษ ไม่ใช่มีแค่การตักเตือน เพราะอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีที่สุด บางครั้งเตือนแล้วเตือนอีกอาจจะทำเหมือนเดิม บทลงโทษจึงเป็นปลายทางที่สามารถทำให้คนถูกคิดได้ เพราะมันกระทบกับตนเองเมื่อทำผิดระเบียบ ซึ่งกระบวนการใต้สวนก็ต้องยุติธรรม

กองบรรณาธิการข่าว ควรมีการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริงจากการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าพบปัญหาใดบ้างเพื่อนำมาแลกเปลี่ยน นำไปสู่การแก้ไขบทวนเหตุการณ์เดิมที่ผิดพลาดไป หรือปรับปรุงในการทำข่าวครั้งต่อไป และเพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปบัญญัติในข้อระเบียบใหม่อีกด้วย นอกจากนี้ควรทำคู่มือการทำข่าว ซึ่งจะระบุข้อปฏิบัติตามจริยธรรมเป็นกรณี ๆ เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้ต้องหา ผู้เสียชีวิต เป็นต้น ว่ามีข้อปฏิบัติในการทำข่าวของแต่ละประเภทอย่างไร นอกจากนี้ควรระมัดระวังอย่านำเสนอเชิงสร้างความเกลียดชัง (HateSpeech) ไม่ควรให้ผู้รับสารเข้ามาแสดงความคิดเห็นหยาบคายรุนแรง และที่สำคัญไม่ควรเขียนข้อเท็จจริงผิดพลาดตั้งแต่แรก ทุกขั้นตอนควรจะมีควมใส่ใจ

สถาบันการศึกษา อาทิ คณะนิเทศศาสตร์และคณะสื่อสารมวลชน ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน ต้องเน้นหลักสูตรสอนเรื่องจริยธรรมสื่อ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก่อนออกมาปฏิบัติหน้าที่ในสายอาชีพ นอกจากนี้ผู้เสพสื่อผ่านเฟซบุ๊กต้องพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันสื่อ แยกแยะดี ตีต้องชม ไม่ใช่แค่รับสารอย่างเดียว ต้องเสพสื่ออย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์แยกแยะ และต้องเสพสื่ออย่างมีสติ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรอบจริยธรรม และความรับผิดชอบของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา ที่นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพได้ให้ข้อเสนอแนะต่อองค์กรสื่อ บรรณาธิการบริหาร ผู้สื่อข่าว และช่างภาพนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของเทียนทิพย์ เดียวกี (2559) ที่ว่า นโยบายของแต่ละองค์กรนั้น ย่อมแตกต่างกันไป อาจส่งผลต่อจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อมวลชนในการรายงานข่าว รวมถึงเป็นตัว กำหนดอัตลักษณ์ และแสดงบทบาทขององค์กรนั้นได้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการคำนึงถึงจริยธรรมวิชาชีพนั้น คงหนีไม่พ้นในเชิงธุรกิจ การแข่งขันในด้านนี้ อาจทำให้สื่อมวลชนขาดจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ เนื่องจากปัจจุบัน มีการแข่งขันสูงในเรื่องของเวลา และมีองค์กรสื่อใหม่ ๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก ด้วยการแข่งขันดังกล่าว อาจเป็นการการันตีถึงทิศทางการขององค์กรสื่อในอนาคตได้ด้วย เช่น ยอดผู้เข้าชม

ยิ่งสูงยิ่งดี ทำให้มีโฆษณาอื่น ๆ สนใจมาลง พาดหัวข่าวให้ดูแรง ๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจ จนไม่ให้เกิดกรณีแหล่งข่าว เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอแนะต่อบรรณาธิการบริหารนั้น บรรณาธิการ หรือหัวหน้า เป็นตำแหน่งสำคัญในการจะวางทิศทางหรือนำเสนอข่าวในแต่ละครั้ง โดยบรรณาธิการต้องตรวจสอบข่าวทุกข่าว ก่อนนำเสนอสู่สาธารณชน ไม่ว่าจะป็น ชื่อ ตำแหน่ง หรือข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการเขียนข่าว หรือการได้มาของข่าว ของผู้สื่อข่าว และช่างภาพ รวมถึงเป็นคนกำหนดให้ผู้สื่อข่าวไปทำข่าวต่าง ๆ เช่นกัน ทั้งนี้ บรรณาธิการต้องคำนึงถึงจริยธรรม และจรรยาบรรณ รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสาธารณชน และองค์กร หากนำเสนอข่าวแต่ละข่าวออกไป

สำหรับผู้สื่อข่าวและช่างภาพ ต้องลงพื้นที่สืบเสาะแสวงหาข่าวและภาพข่าว รวมถึงรับคำสั่งมาจากบรรณาธิการข่าวอีกที มีการติดต่อแหล่งข่าวเพื่อสัมภาษณ์ ให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด แล้วนำมาเรียบเรียงเขียนข่าว และนำเสนอให้มีความน่าสนใจ โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ ไม่ละเมิดสิทธิ ให้เกียรติแหล่งข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นข่าว ไม่ควรคิดแทนสาธารณชน แล้วทำข่าวที่ไร้จรรยาบรรณ เพียงเพราะเหตุผลที่ว่า ประชาชนอยากรู้

ข้อเสนอแนะที่ให้สถาบันการศึกษา อาทิ คณะนิเทศศาสตร์และคณะสื่อสารมวลชน ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการสื่อสารมวลชน ให้มีการเน้นหลักสูตรสอนเรื่องจริยธรรมสื่อ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ก่อนออกมาปฏิบัติหน้าที่ในสายอาชีพนั้น มีความไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของที่ปรึกษาของบรรณาธิการเครือเนชั่น ของสุทธิชัย หยุ่น (2555) ที่ว่าการสร้างคนข่าวรุ่นใหม่ที่สามารถใช้ทักษะดิจิทัล และการคิดอย่างนุ่มลึกแบบนักข่าวสืบสวนสอบสวน อาจจะต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยม เพราะหากปล่อยให้จบมหาวิทยาลัยภายใต้หลักสูตรเก่า และการสอนสั่งแบบโบราณ บุคลากรที่ได้จะยังเป็นคนข่าวแบบเก่า ๆ ที่หวังให้ก้าวเข้าสู่ยุคข่าวดิจิทัลไม่ได้เลย ต้องเริ่มสร้างคนข่าวรุ่นใหม่ตั้งแต่ชั้นมัธยมต้น ด้วยการเขียนหลักสูตรการทำข่าว และอธิบายข่าว ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ตั้งแต่เยาวชนเริ่มสัมผัสกับข่าวผ่านสื่อต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในวิธีคิดนั้น หากปล่อยให้มาถึงระดับมหาวิทยาลัยและต้องเลือกวิชาสื่อสารมวลชน ก็จะทำให้เสียแล้วสำหรับการสร้างคนข่าวรุ่นใหม่

และข้อเสนอแนะสำหรับผู้เสพสื่อหรือประชาชนทั่วไปนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภร นัยยุติ (2514) ที่ว่า หากพิจารณาจากการดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยทุกวันนี้ จะพบว่าประชาชนทั่วไปต่างมีความผูกพันกับการเปิดรับสื่อ จนกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิตที่มนุษย์จำเป็นต้องเสพ ภาคประชาชน และองค์กรต่าง ๆ ควรมารวมตัวกันเป็นศูนย์กลางสื่อ เพื่อกำกับดูแลไม่ให้สื่อใช้สิทธิเสรีภาพจนเกินขอบเขต ละเลยคำว่า ความรับผิดชอบ และไม่ควรส่งเสริม

การกระทำที่ไร้จริยธรรมและจรรยาบรรณ เช่น การแชร์ต่อ การแสดงความคิดเห็นในด้านของการขึ้นชม หรือสนับสนุน เหล่านี้ล้วนทำให้สื่อมวลชน เกิดความสับสนในการเสนอข่าวที่ไร้จรรยาบรรณ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบัน นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ มีข้อเสนอแนะว่า เสรีภาพในการทำงานของสื่อมวลชนควรควบคู่กับการนำเสนอข่าวในคดีอาญาที่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ไม่ควรนำเสนอภาพข่าวผู้ต้องหาซึ่งสามารถเปลี่ยนเป็นภาพสถานที่เกิดเหตุ ยานพาหนะที่ใช้ก่อเหตุ หรือภาพที่มีการเบลอเห็นไม่ชัดว่าเป็นใคร ซึ่งสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือวิธีการเขียนให้รู้น้อยรู้มากได้ ตำรวจไม่ควรอนุญาตให้สื่อมวลชนถ่ายรูปขณะจับกุม หรือทำแผนประกอบการสารภาพ เพราะเป็นภาพที่สื่อสารออกมาให้สังคมเข้าใจผิดได้ว่า บุคคลในภาพนั้นเป็นผู้กระทำผิดจริง แต่ควรนำเสนอข่าวลักษณะที่ทำให้ประชาชนทราบถึงฐานความผิดและโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสังคมและป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมเลียนแบบ มากกว่าการนำเสนอภาพข่าวที่เรียกเรตติ้ง หรือการเขียนข่าวที่เรียกยอดไลค์ที่ละเมิดสิทธิ นอกจากนี้การแถลงข่าวจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ สื่อมวลชนควรถามผู้ต้องหาว่าเต็มใจหรือยินยอมที่จะแถลงข่าวและถูกเผยแพร่ข้อมูลออกไปหรือไม่ หากไม่ยินยอมก็ต้องยุติการแถลงข่าวและการเผยแพร่

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊กเกี่ยวกับผู้ต้องหาในปัจจุบันของนักวิชาการ มีความสอดคล้องกับความตระหนักของการรายงานข่าวบนสื่อออนไลน์ ของศาสตราจารย์เมฆโสภณวรรณกุล (2559) ที่ว่า สิ่งซึ่งภาพต้องตระหนัก คือ ห้ามละเมิดความเป็นมนุษย์ ห้ามละเมิดจริยธรรม เพราะไม่จำเป็นที่ต้องให้ได้รับสะเทือนอารมณ์ทุกครั้ง เช่น ภาพเด็ก สตรีที่ถูกกระทำ หรือภาพนักโทษ ภาพเหล่านี้คือสิ่งที่ในอนาคตจะต้องไม่ปรากฏ ขณะที่ช่างภาพต้องถ่ายภาพให้หลากหลาย และมีการส่งภาพละเมิดสิทธิไปยังองค์กร แต่องค์กรต้องตอบกลับช่างภาพคนนั้นทันทีว่าถ่ายมาทำไม ต้องการอะไร นอกจากเป็นการอบรมคนในองค์กรเดียวกันแล้ว ยังเป็นการคัดกรองข้อมูลข่าวสารให้มีคุณภาพก่อนออกสู่สายตาประชาชน

5.2.5 แนวทางการร่วมแก้ไขปัญหาการละเมิดผู้ต้องหาในการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของนักวิชาการและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

จากการปฏิบัติหน้าที่ของนักวิชาการที่และสมาคมวิชาชีพผ่านมา พบว่าไม่มีการร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือในกรณีผู้ที่เคยถูกละเมิดในขณะที่เป็นผู้ต้องหา จากการถูกนำเสนอในข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก สาเหตุที่ไม่พบการร้องเรียนเพราะผู้ต้องหาอาจจะไม่มีกำลัง ไม่มีทุน ไม่รู้ช่องทางที่จะติดต่อหน่วยงานใดในการเรียกร้อง หรือทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีปัญหาโครงสร้างการ

รับเรื่องร้องเรียน โดยที่โครงสร้างการกำกับดูแลกันเองยังเป็นปัญหาที่บังคับใช้ไม่ได้ผล ไม่มีอำนาจพอในการจัดการ

หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่ถูกละเมิดในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก โดยออกเป็นหนังสือเตือนหรือชี้แจงไปยังองค์กรสื่ออื่น ว่าได้รายงานข่าวในลักษณะละเมิดผู้ต้องหาอย่างไร ให้รายงานข่าวโดยเคารพสิทธิผู้ต้องหาอย่างไร และควรรับผิดชอบอย่างไรกับการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวนั้น ๆ

มีความสอดคล้องผลการศึกษาของเทียนทิพย์ เดียวกี (2559) ที่ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้มีการตรวจสอบและควบคุมจริยธรรมสื่อมวลชน

นักวิชาการและสมาคมวิชาชีพ มีแนวทางในการร่วมแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการละเมิดผู้ต้องหาในข่าวบนแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก คือ มีการจัดเสวนา หรือเข้าร่วมการเสวนาในเวทีต่าง ๆ ที่มีการถกปัญหาในประเด็นดังกล่าว เพื่อร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังมีการอบรมให้ความรู้ข้อดีและข้อเสียของสื่อออนไลน์ให้กับสมาชิกองค์กรสื่อ และมีการออกร่างระเบียบร่วมกันกับองค์กรอื่น ๆ ได้แก่ ร่างข้อปฏิบัติ หรือร่างข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขเป็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของเทียนทิพย์ เดียวกี (2559) ที่ว่า องค์กรต่าง ๆ ที่กำกับดูแลสื่อมวลชน ควรรณรงค์และเน้นย้ำ รวมถึงสร้างความตระหนักในเรื่องของจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อ แก่ผู้ที่ทำหน้าที่สื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง โดยฝึกอบรมวิชาชีพสื่อมวลชนแก่ผู้ปฏิบัติงาน และจัดประชุมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเวทีที่ใช้แลกเปลี่ยน กรณีศึกษาต่าง ๆ หรือประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคมที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน ทั้งนี้เป็นการหารือ แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน และเพื่อไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นนั้นเกิดซ้ำอีก

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง จริยธรรมและการใช้เฟซบุ๊กรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า การละเมิดผู้ต้องหาบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียอย่างเฟซบุ๊กนั้น มีหลากหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งควรได้รับการทบทวนเพื่อให้เกิดการรายงานข่าวให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นและเหมาะสมกับยุคสมัยของการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนร่วมกับเทคโนโลยีทางการสื่อสารแบบสมัยใหม่ ต้องได้รับความ

ร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งเฟซบุ๊กซึ่งเป็นผู้ให้บริการ หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เจ้าของสื่อมวลชน สื่อมวลชน ผู้รับสาร และสถาบันการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. เจ้าขององค์กรสื่อมวลชน

ต้องมีนโยบายที่ระบุชัดเจนเกี่ยวกับกฎข้อระเบียบของการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา และมีบทลงโทษร่วมด้วย ไม่ใช่มีแค่การตักเตือน เพราะอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขที่ดีที่สุด บางครั้งเดือนแล้วเดือนอีกอาจจะทำเหมือนเดิม บทลงโทษจึงเป็นปลายทางที่สามารถทำให้คนฉุกคิดได้ เพราะกระทบกับตนเองเมื่อทำผิดระเบียบ ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ไม่ค้ำนึ่งถึงกำไรทางธุรกิจอย่างเดียว หรือหวังแค่เรียก เรตติ้ง แต่ควรเป็นองค์กรสื่อที่พัฒนาสังคม (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์)

2. สื่อมวลชน

- จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พบว่า สื่อมวลชนไม่มีเกณฑ์ในการถ่ายภาพผู้ต้องหา สำหรับการนำเสนอบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก แต่จะถ่ายภาพผู้ต้องหาให้ได้ไว้มาก่อน และมากที่สุด หลังจากนั้นค่อยนำภาพถ่ายดังกล่าวเข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในลำดับต่อไป ผู้ศึกษาเห็นว่า สื่อมวลชนควรมีข้อปฏิบัติ หรือเกณฑ์ในการถ่ายภาพผู้ต้องหาอย่างชัดเจน สำหรับช่างภาพ เพื่อให้ภาพข่าวนั้นมีละเมียดลึงผู้ต้องหาตั้งแต่การขึ้นแรก คือ การถ่ายภาพข่าว

- ถ้าเป็นข่าวที่มีความอ่อนไหว หรือเสี่ยงต่อการแสดงความคิดเห็นที่ล่อแหลม แฟนเพจสำนักข่าวไม่ควรเปิดให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น แต่ให้ใช้เทคนิคอื่นแทน เพื่อป้องกันการใช้คำไม่สุภาพ หรือการแสดงความคิดเห็นเกินข้อเท็จจริงต่อผู้ต้องหา (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากการบริหารจัดการการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานข่าวบนแฟนเพจเฟซบุ๊ก ของสำนักข่าวผู้จัดการ)

- สื่อมวลชนควรเขียนรายงานข่าวตามข้อเท็จจริงสำนวนคดีที่ตำรวจสั่งฟ้องอย่างระมัดระวัง เพราะเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมผู้ต้องหาอาจจะกลายเป็นผู้บริสุทธิ์ สุดท้ายอาจกลายเป็นว่าสื่อมวลชนละเมิดผู้ต้องหา ดังนั้นต้องตรวจสอบความถูกต้องของพยานและหลักฐานที่ตำรวจสั่งฟ้องสำนวน ว่าพยานหลักฐานที่ได้มาแน่นหนาหรือไม่ และมีการจัดฉากให้ผู้ต้องหาเป็นแพะหรือไม่ (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์)

- ในการรายงานข่าวไม่ควรฉายภาพความรุนแรงขึ้นมา เพื่อเกาะกระแสข่าวผู้ต้องหา เพื่อเรียกยอดไลค์ ยอดติดตาม ให้กับแฟนเพจสำนักข่าวของตน และไม่ควรมีข้อเสนอในลักษณะทำให้

ครอบครัวของผู้ต้องหา มีผลกระทบ เพราะถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางอังคณา นีละไพจิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)

- สื่อมวลชนควรมีการแลกเปลี่ยนจากประสบการณ์จริงจากการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหา ว่าพบปัญหาใดบ้าง เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนนำไปสู่การแก้ไขทบทวนเหตุการณ์เดิมที่ผิดพลาดไป หรือปรับปรุงในการทำข่าวครั้งต่อไป และเพื่อให้เกิดปัญหาน้อยลง นอกจากนี้ยังสามารถนำไปบัญญัติในข้อระเบียบใหม่อีกด้วย และต้องให้ความสำคัญกับการร้องเรียนจากสังคม กำกับดูแลว่าองค์กรผู้ร้องเรียนเรื่องใดบ้าง แล้วควรแก้ไขปัญหามาให้เกิดการร้องเรียนดังกล่าวอีกอย่างไร (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์)

3. หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลและเกี่ยวข้อง

ควรออกกฎหมายควบคุมสื่อโดยกำกับกันเอง ถ้าสื่อไหนละเมิด หรือไม่แก้ไข ให้ถูกปรับหรือประณามให้สังคมรับรู้ เพราะสื่ออยู่ได้ด้วยความน่าเชื่อถือ จึงต้องลงโทษด้วยการประณามร่วม เพราะถ้าปรับเป็นเงินอาจเป็นเรื่องธรรมดาและไม่ใช่ปัญหาสำหรับองค์กรสื่อที่มีรายได้มาก ทางกลับกันถ้ามีการประณามการกระทำผิด แล้วโดนประณามหลายครั้ง ความน่าเชื่อถือของผู้บริโภคต่อองค์กรสื่อ นั้นจะลดลง องค์กรสื่อก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองในที่สุด วิธีนี้ใช้กลไกทางสังคมมาช่วย (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ)

4. ผู้ให้บริการเฟซบุ๊ก

เฟซบุ๊กซึ่งเป็นผู้ให้บริการ ควรมีนโยบายในการควบคุมดูแลบางข่าวที่มีแนวโน้มจะมีการละเมิดผู้ต้องหา ไม่ควรมีฟังก์ชันแสดงอารมณ์เหล่านี้ให้ผู้อ่านใช้งาน เช่น ข่าวอาชญากรรม และโจรกรรม เป็นต้น การมีฟังก์ชันให้กดไลค์ในข่าวประเภทนี้ อาจเป็นการซ้ำเติมผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็น การละเมิดซ้ำจากสื่อ เพราะการกดไลค์สามารถตีความหมายได้ว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับการละเมิดแหล่งข่าวในข่าวนั้น ๆ (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนายชัยฤทธิ์ ยนเปี่ยม อุปนายกฝ่ายสิทธิเสรีภาพและการปฏิรูปสื่อ)

5. ผู้รับสาร

ควรเสพสื่ออย่างรู้เท่าทัน และเสพสื่ออย่างมีสติ ไม่ควรให้การสนับสนุนสื่อที่ละเมิดจริยธรรม ถ้าสื่อไม่ดี ควรเลิกดู เลิกไลค์ แล้วตัวเรตติ้งจะเป็นตัวทำให้องค์กรสื่อ นั้นทบทวนการทำงานได้เอง รวมถึงสปอนเซอร์ถ้าสื่อทำข่าวไม่ดีแล้วถอนโฆษณา ตัวนี้ก็จะเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้ องค์กรสื่อกลับมาทบทวนการทำหน้าที่ของตนเองเช่นกัน การมีบทลงโทษจะเปลี่ยนแปลงวงการสื่อได้ ดี เพราะสื่อต้องอยู่ได้ด้วยเรตติ้งและรายได้ (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์)

6. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาทุกระดับ ควรเน้นการเรียนการสอนเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณแก่นักศึกษา และชี้ให้เห็นถึงผลดีผลเสียที่จะตามมา ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังสำนึกที่ดีและเพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่รู้เท่าทันสื่อ โดยเฉพาะแก่นักศึกษานิเทศศาสตร์ (อ้างอิงข้อเสนอแนะจากนางสาวกนกพร ประสิทธิ์ผล นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์)

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาเท่านั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อผู้ต้องหา หรือญาติผู้ต้องหาที่ได้รับจากการใช้เฟซบุ๊กในการรายงานข่าว ว่ามีผลกระทบด้านใดบ้าง เพื่อให้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขจริยธรรมในการรายงานข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาผู้รับสาร นั่นคือผู้อ่าน ว่ากลุ่มผู้รับสารมีความคิดเห็นอย่างไร กับการนำเสนอข่าวที่มีลักษณะเป็นปัญหาทางจริยธรรม และความตระหนักในเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา กับคุณค่าข่าวที่ผู้รับสารได้รับ ว่าสิ่งใดที่ควรตระหนักถึงมากกว่ากัน

3. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับผู้ต้องหาของสื่อมวลชนไทยกับสื่อมวลชนต่างประเทศที่มีชื่อเสียง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้เป็นสากลมากขึ้น

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- กมล ฉายาวัดมณะ. (2530). ภาพถ่ายเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). สื่อสารมวลชน:ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. (2546). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คณะนิเทศศาสตร์.
- กฤตชัย ศิริเขต. (2532). ความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต่อการก้าวล่วงในสิทธิส่วนบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- กุลพล พลวัน. (2532). เสรีภาพของสื่อมวลชนในการแสวงหาข่าวสาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช.
- คณิต ฒ นคร.(2546).กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญชุน.
- ชวรัตน์ เขิดชัย. (2527). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- นรินทร์ นำเจริญ. (2549). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. (2538). สื่อมวลชนกับความรับผิดชอบทางกฎหมาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญชุน.
- พนม วรรณศิริ. (2544). การสื่อข่าวและการเขียนข่าว. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พิศิษฐ์ ขวลาธวัช. (2539). การรายงานข่าวชั้นสูง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนส์โตร์.
- ประเสริฐ เมฆมณี. (2523). หลักทฤษฎีวิทยา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ประชัน วัลลิโก. (2538). การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2550). วารสารศาสตร์เบื้องต้น : ปรัชญาและแนวคิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมควร กวียะ. (2536). บทบาทหน้าที่เสรีภาพและความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ : พชรกานต์การพิมพ์.

สุกัญญา สุตบรรทัด. (2536). จริยธรรมสื่อมวลชนไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.

สุกานดา วรพันธุ์ และสมหมาย ปาจรินทร์. (2547). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, คณะนิเทศศาสตร์.

สุพจน์ ฌ บางช้าง. (2548). กระบวนการบังคับใช้กฎหมายกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

อุทิศ แสนโกศิก. (2525). กฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: กรมอัยการ.

บทความวารสาร

เทียนทิพย์ เดียวกี. “จริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อในการนำเสนอข่าวยุคดิจิทัล.” วารสารการสื่อสารและการจัดการนิคม ปีที่ 2 ฉบับที่ 2, (2547).

วัฒน์ ภูวทิศ. “การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ และผลกระทบต่อเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวสารของผู้สื่อข่าว.” วารสารนักบริหาร, (2554).

รายงานวิจัย

สกุลศรี ศรีสารคาม. (2554). งานวิจัยเรื่องสื่อสังคมกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สกุลศรี ศรีสารคาม. (2557). จริยธรรมการใช้สื่อออนไลน์และสื่อสังคม ในกระบวนการสื่อข่าวของสื่อไทยในยุคดิจิทัล. รายงานการวิจัย. สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.

ศิริวรรณ อนันต์โท. (2557). จริยธรรมสื่อมวลชนในภูมิภาคอาเซียน. รายงานการวิจัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อุดม รัฐอมฤต และคณะ (2545). การปฏิรูประบบวินัย อุทธรณ์ และร้องทุกข์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เล่ม 1. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์

จิราภร นัยยุติ. (2514). บทบาทการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เพื่อลดปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.

สัมพันธ์ รัตน์ประดิษฐ์กุล. (2549). มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายทางแพ่งจากการ

ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยสื่อมวลชน. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์.

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. (2539). พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บของนักศึกษา ในเขต

กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

แนวปฏิบัติ เรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560, จาก http://www.newsbroadcastingcouncil.or.th/?page_id=292

แนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <http://www.presscouncil.or.th/%E0%B8%94%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B9%8C%E0%B9%82%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%94/%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4/%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%84%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวบัวหอม สายชาติ
วันเดือนปีเกิด	15 กันยายน พ.ศ. 2533
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ปีการศึกษา 2556)

